

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 2. Aprilissben 1790.

Hic Mundus est optimus! — ha! ha! ha!

V alahányszor most a' *Metaphisicufok*nak ezen ér-
telmeket olvasom: *Hic Mundus est optimus!*
az az: ez a' Világ minden más lehető Világok kö-
zött leg-jobb — mind annyiszor el-mofojadom, 's ez
ötlik elmembe: nó! — ha ez a' Világ minden le-
hető Világok között leg-jobb, ugyan roszsáknak
kellett a' többinek lenni! — A' *Metaphisicufok*-
nak csak az ő elméjek' képzelődéseiben vagnak a'
több lehető Világok, nem pedig vóltaképpen; 's ha
meg-is ennél jobb Világot csak nem-is képzethet-
nek, szökjenek meg az ezektől. — En ezen vilá-
got, mint a' Bölts Teremtőnek bölts keze munka-
ját, nem gyalázom; 's a' *Metaphisicufokkal* is kik
az őrdögöt-is, mihelyt az ő ördög tulajdonságai
D a meg-

meg-vagnak, jónak tartják, nem sokot vérezkedem, hanem az én józason gondalkozó olvasóimra bízom, ha tudna valamelyik ennél jobb világot gondolni? — és meg-érdemlié ez a világ, hogy róla azt mondják: ez a világ leg-jobb. — Ha én képfestő Újságíró volnék, a Magyar Menyetske helyett, egy olyan képét festeném ide ennek a világnak, hogy valamennyi *Cosmologia* vagyon, mindenkinek szeme, szája el-hülne beléjje, és azt mondanák: *hic mundus est pessimus: ez a világ leg-roszszabb* — de nem bánom az egész világot, csak *Europáról* szollok rövideden.

Oláh-országban a mi Sergeink már Mártz. 5-dikén mozdulnak vala a szélekhez közelebb, és azóta ottan ottan fel-lármázta az ellenség öket, itt a mi sergeink még ekkor föld kunyhókba valának, de Paripájok szüntelen nyergelve. — Mártziusnak 2-dikán 50-en Törökök egészízen a kunyhókig nyargaltanak vala; de ezeknek a Húzárok csak hamar utat mutatának viszsa. — Febr. 15-dikétől fogva itten egészízen Mártziusnak 2 dikáig igen szép idő járnak vala, de ekkor hirtelen szél támodván, mind egy 3 lábnyi hó esék.

Minden-felé meg-elenvedett a fegyveres nép a hadi-készületek mozognak, és mindenek a 3-dik társatózó mező-felé a viadalomra sietnek. Belgrád az ellentállásra szorgalmatosan készítették, és vala miot Péterváradról, úgy Zemlinből a vizen költöttek az ostromló's más hadi dolgok Orfóvá felé. — — A Bánátusi hadi-telnek igazgatója zére F. M. L. Gr. *Vartensleben* Mártz. 11 dikén meg az *Allion* hegyére meg-érkezett vala, Ujj-Orfó meg-tekintgette, innen *Ersbeth* vára-felé indult, ezt meg-kémelte. Az Orfóval Törökök északán idején tsendesén vagnak, nappal pedig a mi készületeinket ágyuzni meg-nem szünnek. — A Lengyel széleken lévő sergeinknél még semmi nevezetes történet nem esett; pedig erről a felzről zürzavaros fellegekkel láttatik fenyegetődni ezen elzöldő. —

— — — A' Januáriusnak 30-dikán költ Kon-
 stántinápolyi Levelekből azt olvassuk, hogy a' Por-
 ta és a' Pruszizus Udvar között, ugyan ezen hó-
 napnak 20-dikán egy olyan frigy kötött, mely
 szerint egy mást költsönezve öltalmazni köteleztet-
 nek, és a' ki ezek közül az edgyiket meg férti, a'
 másikat is meg fértette és bolzszú-állásra hívta — és
 hogy ezen frigy-kötés, vagy edgyezés Jan. 20-di-
 kán, a' nevezett 2 Udvarok között meg-is petsétel-
 tetett volna. Azon időtől fogva, ugy iratik, hogy
 a' Portánál-is mások a' hadi-mezdulások: — A'
 békeiséget szerető *Haján Basa* helyett, az *Allepo*
Basa fog lenni a' Nagy Vezér: Ez, *Mauroyeni* és
 a' *Travnik* *Basa* mondónak az idén a' Török tá-
 bor Fő-Vezérjei lenni. — Mi azonban úgy ité-
 lünk, hogy a' Törökkel az idén tsak magunkat öl-
 talmazólag fogunk bánti.

Nagy Britannia egy hatalmas hadakozó hajós
 seregét készít a' *Porthsmuti* ki-kötő helyben, mely-
 nek Májusra vitorlákat kellenek adni a' *Márs* sze-
 leinek. A' második hadakozó hajós-seregét pedig
Plymouthban fegyverezi azon szin alatt, hogy a'
 Király az idén ezeknek tengéri hadakozó proba
 gyakorlásokat kívánna meg-tekinteni.

Stokhalomból azt írják: „ A' békeiséghez való
 minden reménységünk el-tűnik — minden órán a'
 félben szakasztott tsatához kezdünk. — Eppen ma,
 u. m. Mártz. 12-dikén érkezék hozzánk *Stokhalom-*
ba az a' tudósítás; hogy már a' *Muszák* a' mi
 széleink felé mozdúlnak; melyre a' Király leg-ot-
 tan minden *Finniai* seregnek olly rendelést küldé,
 hogy a' téli-szállalt egy szempillantásban ott had-
 gyak, és a' szélekre nyömuljanak — és némely ha-
 dakozó hajók-is Mártz. 3-dikán *Karlskronából* ki-
 indultanak. — Hogy a' Svéd tsata jobb móddal me-
 hessen, a' *Svédli Pomerániai* Státusoktól egy milliom
 tallér önként való ajándékot kért a' Király; mel-

lyet ha meg-nem adhatnának, ugyan ennyi pénzért a' Pruzszus Királynak zálogba vetni kívánja ezen Tartományt. — A' *Meklenburgi Hertzog* is efféle alkudozások vagynak *Vizmárban* és más *Meklenburgban* lévő Svéd földeken, melyeket kész pénzért által fog a' Svéd engedni.

A' *Lengyel-ország* 15-dik Mártziusban tartatott gyűlésből minden idegoneket és egyenest a' gyűléshez nem tartozókat ki-hajtatának, és a' Pruzszus-sal való frigyét meg-kötni meg-határozták, mint hogy a' Pruzszus is *Dántzig* és *Thornnak* kívánásaitól el állott. Még pedig, hogy ezen egy mást általmozó frigy-kötés annál hamarabb végbe mehessen, minden kereskedésbéli dolgokat most el halasztottanak, csak az egy-más segítségére lietnek, a' honnan a' másoktól meg támódott Pruzszúziának tartoznak, ezen kötés-szerint, a' *Lengyelek* 8000 lovas, és ugyan ennyi gyalog fegyvereseket adni; Pruzszúzia hasonlóképpen a' *Lengyeleknek* ezen törvényben. — Azonban *Lengyel országban* véghetetlen a' hadi-készület. *Aprilisnek* végére 65-ezer *Lengyel*nek készen fegyverben kellett állani. — Ezekből a' téttik, hogy a' *Porta*, a' *Lengyel*, *Pruzszus*, *Svéd* és ezeknek rugója az *Anglus* öfzve-vették vállalkat — mit szüljen a' *Politika*? 3 hónap el váloztja — mert

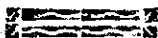
Már *Prágában* *Mártziusnak* 22-dikétől fogva öfzve vagynak a' *Tsch* Státusok számofon gyűlve, és a' *Király* engedelmeiből, az *Ország* részéről szorgalmatoson tanátskoznak, kiknek ő *Felsége* maga *Követje* által azt igérte, hogy midőn a' *koronázásra* megyen, maga *vizsza* *vizsi* nekik *Koronájokat*. — *Juniusnak* 6-dikán kezdődni fog a' *Magyar-ország* gyűlés is. — Azokat a' *készületeket* pedig már előre sem lehet le-írni, melyeket a' *Bétsiek* tesznek a' *Homagium* le-tételének napjára, mely 6-dik *April* határoztatott. *Foldoznak* minden *utttárot* a' *Várban*. A' *Gráben* nevű *utttáiban* egy végtelesen állást csináltak, melyről bor fog le-tsoogni; ezután *bövebben*

Elegyes jegyzések.

Egy Országnak, vagy Nemzetnek nevezetes boldogsága függ attól, ha annak lakosai mind kereskedők, mind jó gazdák — ha heverő pénz van benne, ha az a' pénzt más Országba mellsorséggel készült dolgokért küldeni nem kénytelenítették — ha az a' maga ifjait úgy neveli, hogy az, az éretlen fajtalanság miatt el-nem gyengül; mert így pénz és férfiúi erő, népesülés vagyon az országban. — A' mi Nemes Nemzetünk még motskos dolognak tartja — nevezetesen a' mi nagyobb Uraink, a' kereskedést, és többre nem igyekezik, mint a' mennyivel napról napra ki-éri maga szükségét. Nézzünk hát, a' Lembergi Levelekből egy Arabiai puztákon bujdasó jövevény Izraelitát.

Lemberg 21. Mártz. Ezen hónapnak elején halamag *Brodiban* egy 'Sidó kereskedő, ki Nehai II-dik *Joséf* Tsászárnak, az ő Nemzetéhez mutatott türelméért, az ő utolsó óráján 4000 aranyat tettált; és az ő emberi szeretetét azzal bizonyította meg, hogy a' 'szegények' közön-séges társába, és a' maga Vallása Templomának hasanlóképpen 26 ezer aranyat ajándékoza. — Ezen 'Sidónak nem való-lának Jóbbágyai, Uradalmi — mire vitte szorgalmatossággal a' dolgot! Hányon tartják itt-fel az ujjokat a' mi Hazánkfiái, hogy ennyi pénzt mutat-hatnak. — Ne tartsuk a' tiszteletes kereskedést motskos dolognak; mert a' Grófi, Bárói, és Nemesi nevet az élre vett arany soha bé-nem mutatolja — rosz a' nevelésünk — csak rangra vá-gyunk, 's másnál az erkény szija.

A' következő Levél szóról szóra való mása azon váloznak, melyet H. K. P. — tz B. * * Urnak, egy irására való feleletül, a' kö-vetkezendő titulus alatt küldött. — *Nemzetes Szt. M — P — B — Urnak, különbb különbb féle Vármegyék érdemes Assessorának.* — Nemzetes Uram! — Gyönyörködve vettem kezemhez Nem-zetes Uramnak 11-dik Febr. költ betses Levelét, a'
mellé

mellé tett ékes győzedelmi-orátzióval edgyütt. — Azon bennem vetett bizodalomból származó tisztelet által, mellyet a' Magyar Nemzet irántam megbizonyittani méltoztatik, belső érzékenységgel megilletődve, hogy ezen bizodalmat meg-érdemelmelhezem, annyival-is inkább fogok minden alkalmatossággal iparkodni, a' mennyivel bizonyosabban várhatom ezen nemzetnek nemes indulatú gondolkodásaitól azt, hogy a' mostan Uralkodó Felség uralkodásának kezdetében mindjárt, meg-fogja mutatni, mely igen által járatott és meg-győzettelettel legyen szivében, az említett orátzióban olly gyönyörűségesen és fontoson meg-mutatlatott igazság iránt, mely minket tanit: *a' földi Fejedelmeket, mint Isten szolgáit és helytartóit tisztelni, igyekezeteket bátran nem magyarázni, polgári és jobbágyi tisztünket eszünkbe tartani; és a' mi sziveinket háladó szeretettel és hív engedelmességgel hozzájuk kaptsolni.* — Igaz egyenes szivü hajlandósággal maradok életem fogytaig — Nemzetes Uramnak — Köteles szolgája, K — R. m. p. — B — 25-dik Febr. 1790.

Ö R V E N D E Z Ő D A L.

Mellyel a' Nagy-Méltóságú Kegyelmes Ghymeszi, és Gátsi Gróf?

F O R G Á C S M I K L Ó S

U r a t

A' Ts. K. A. Felső Komornyékiát Valóságos Belső Tanácsost, a' T. N. Nitra Vármegyének Fő-Ispányát magasztalta egy alázatos tiszteelője.

A Magyar Hazához.

El mondom. Halljad, gyászos homály-után
Uj fényre lépett szép Haza! Ghymeszi
Es Gátsi Gróf Forgács Miklósnak
Erdemeit ki jelenti lantom.

Ne várjad azt, hogy tős-gyökeres Nemét
Híreljem, azt a' régi ditső Nemet,
Kit régen *) el-múltt századokban
Pápa, 's Király vetekedve tiszteltt.

Ambár szerentsés, a' ki nagy-érdemes
Vérrel ditsekszik, nem nagy azért maga:
A' vérrel érték száll fiakra,
Nem pedig a' jeles ősi érdem.

Többet nyom ennél, a' mi tulajdona
E' nagy Fiadnak, Melly kegyes, és igaz,
Melly bátor, és érett-tanátsú?
Tudja Nemes Nitra, és tsudálja.

De szinte mint a' Nap' ragyogó tüze
Meg győzi a' szép tsillagos éjtszakát,
Ugy mulja fellyül hálhatatlan
Difszzeit édes Hazánk' szereime.

Melly, mig Hazánknak dolgai bőldogúl
Folytak, fok ajkról olly gyakran hangozott,
Mint lágy-meleg kedves tavaszkor
A' rekegés ifszapos tavakban;

De halgatás vólt a' tavi partokon,
Mihelyt keményebb fúvatag a' vizet

Töb-

*) Harmadik FERDINAND Tászdár volt így bizo-
nyítja: — Cum autem intelligamus ex ea vos
Familia, ac Prosapia originem ducere, quae Viros
complures a' singulari prudentia, et auctoritate
in primariis Regni functionibus cum dignitate su-
stinendis exercitatos, et proinde domi, forisque
celebres, et belli, pacisque artibus claros produ-
xerit; unde ad varios honorum gradus (quod his-
toriae, aliaque passim monumenta testificantur)
Diuorum quondam Hungariae Regum benignitate
in Regno sint prouecti, et adhuc anno millesimo
ducentesimo in Comites crecti, et r,

Höltötte, 's a' hervadt mezőket
Ófzi hideg' dere bé födözte.

Haj! melly kegyetlen dér sütögette el,
Megyar Szabadság! gyenge virágdat!
Oh fájdalom! most is keserves
Könyveim hullanak a' szememből!

Vad tigriseknek fajzati! veszfzen el,
Kit fel nem indit e' szomorú eset;
Lám Fejedelmünk végre rajtunk
Szanakodott, ki reánk botsátá.

'S mig így vesződttél, el-nyomatott Haza!
Ki merte Izáját tátani? Nyögtenek
Suttomba, és téged' sirattak
Sok fiad, de ki fogta pártod'?

Nem kis merészség, Fő Urat inteni,
Ki meg-tsalatván jönak irigyivel
A' régi törvényt meg tapodja.
Nem telik ez ki apró fiaktól.

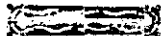
Tsak ritka szív bir olly tehetős erőt,
Melly minden háfznát, tisztelit, életét
A' Nemzétünknek köz javáért
Aldozatúl be mutatni merné.

Ezt merte Forgács. Hires az Ő szava,
Mellyért le nyonták Őtet irigyei;
De végre ezt minden Megyéknek,
'S Fejedelem' szava vastagítá.

Betsüld, igaztól meg-szabadúltt Haza!
Békéllj kezéhez, bizzd magadat reá;
Készítsed érdemelett jutalmát
E' javadat-szerető Fiadnak.

Veled, 's miattad szenvede; általad
Főbb póltzra hágion. Nagy jeles érdeme
Országra el terjedtt; ne légyen
Tisztinek-is szorosabb határa.

Győrből 28-dik Mártzi szóról szóra: — Ezen folyó hónapnak 24-dik 25 — 26 és 27-dik napjai mint örömeinek napjai, örök emlékezetet érdemlenek, ezen N. Vármegyének és Városnak Annálisaiban: mert elérkezett hozzánk és közünkbe jött ismét a ma nagy Méltóságú első Hazafia hazánknak, Országunk Fő-Birája és Vármegyénk Fő-Ispánya ő Excellentiája Gróf Zitsi Károly: 24-dikén innepeltük közünkbe jövetelének napját, Száz-vármegyénk-béli Nemessek ezen napon paripálsan fegyveresen eleibe menének Excellentiájának Abda nevezetű közel lévő faluig, a' hol estve-felé 6 óra tájban meg érkezvén Excellentiája, töllök nagy pompával eddig kifirtetett. Itt az Városon kélzen állott fegyveresen szép öltözetekben 4 Kompánia Magyar, és 4 Kompánia Német Polgárság 2 Divíziokra osztva, edgyik Divízió úgy mint 2 Magyar, és 2 Német Kompániák *Hogedüs* Senátor Ur vezérlése alatt várta Excellentiáját az Bétsi kapunak ellenében, szép parádében állván; az 2-dik Divízió ellenben *Heimel* Senátor Ur vezérlése alatt, az Város piatzán közönte-meg Excellentiájának fegyver presentálás által. — Estve 8 órától fogva 10 óráig muzika lévén Excellentiájának ablakjai alatt, hangzott egy néhányszor trombita és dob szó között a' számtalan fok Vivát kiáltás; mellyet örömmel halván és tekintvén ő Excellentiája, egynéhányszor az ablakhoz jöve, és kedvellését meg-hajlálsal ki-mutatá. — 26-dikán közönséges gyűlés tartatván, midön ismét előbbeni Praesidiumát vevé ő Excellentiája a' gyűlésben, T. Fő Titzt. *Dongó* Káptalan Ur. (Magyar Hazánknak egyik Demostenesse) egy igen szép fontos Magyar beszédet tartott, melyben hozzá hasonlithatlanul hazánk viszontagságait, mellyekkel az ólta illettetett, miólta ő Excellentiája Fő-Ispányi Praesidiumát nálunk el-hagyni kéntelenítettett, le rajzolta, és örömét az N. Státusoknak ismét közükbe jövelele eránt, olly válogatott szókkal elő adta, hogy akár mely ki pallérozott nyelvben, akár mely Orátoris azt helyesebb és ékeesebben nem ejthette

hette volna. — Ő Excellentziája meg-közfönnvén a' N. Státufoknak eránta való szives indulatjokat a' Restauratiohoz lépni kívánt, melly-szerint az előbeni Vármegyebéli Tisztviselők mindnyájon Hivatalokat resignálván, a' Státufok az új valószáshoz kezdének: ő Excellentziája meg-nevezvén az Candidátufokat, a' Restaurátzio igen szép móddal és rendesen méné véghez: nem vala itt sem vallás, sem más valamely tekintetbéli félre hajlásnak helye, tsupán tsak az Érdem és Virtus vezérlette az Státufokat: ez az igaz türedelem: ez a' valóságos boldogságnak egyedül való 's leg-alsóbb, leg-megmozdulhatatlanabb fundamentom köve: melly-is hogy valósággal így ment légyen véghez, a' következő lajstrom bizonyítja. E' szerint rendeltetett Győr vármegyében. — 1-ső V. Ispánynak *Szarvas Kendi Sibrik Antal* hazája szeretetéhez *Buzgó Nevetes Ur: Catholicus.* — 2-dik V. Ispánynak *Illos Károly Ur*, ez Vármegyének érdemes Tagja *Cath.* — 1-ső Notáriusnak: *Solyom István*, Királyi Táblán volt Secretárius Ur, *Evangelicus.* — 2-diknek *Bézeredy Mihály Ur*, *Cath.* — 3-dik *Illos Josef Ur* *Cath.* — Generális Perceptornak: *T. Toth Imre Ur*, *Evang.* — Vice Perceptornak *Sári Sámuel Ur* *Ref.* — Particularis Perceptornak, *Kiss György Ur:* *Evang.* — 1-ső Fő Szolgabirónak: *Kiss János Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Babos Ur*, *Cath.* — 3-dik — *Györgyi Pál Ur*, *Cath.* — 1-ső Vice Birónak *Torkos István Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Sebő N. Ur*, *Cath.* — 3-dik — *Laki János Ur*, *Refor.* — 1-ső *Fiscális* *Horváth Mátyás Ur*, *Evang.* — 2-dik — *Mátyus Károly*, *Cath.* — *Assessoróknak:* Mélt. Gróf *Eszterházy Ferentz és János Urak:* *Vitzay Mihály és Gróf Sigray Urak.* — *Ex statu equestri.* *T. Toth Imre Ur:* *Evang.* — *Solyom István Ur*, *Evang.* — *Torkos János*, Bétsi Udvari Agens Ur, *Evang.* — *Sári Sámuel Ur*, *Refor.* — *Kenessey Gáspár Ur*, *Ref.* — *Tisztapataký István Ur*, *Evang.* — Az gyűlés végével, így szollitya-meg az Ország Birája, az Győr Város Biráját, *Börtsi Uramat:* — Látá

kegyelmed mit tselekedtem én ma, sem vallást, sem más személy-válogatást az hivatalok ki osztásában, hanem csak tsupa érdemet tekintettem: ez tévők legyenek kegyelmeitek is, és előmben ez erőt kendekre panasz ne jöjjön. — *Utinam & luceret vobis!*

Mártzius 23-dikán. — Mosony Vármegyében Köptsényi helységben Mélt. Gróf *Eszterházy* Ferentz Fő-Ispány & Nagysága a' Tettes Státusoknak egyenlő akarattal Megyeibe következő Magisztrátus-állásokat ki-nevezni méltoztatott, úgy-mint:

Első Vice Ispánnak: Zalka Mihály Urat, ez előtt Győr Vármegyének volt Fő Notáriusát: Cath. — *Második V. Ispánnak. Takáts* Urat: Cath. — *Első Notáriusnak. Némethszegi* József Urat, Győr Vármegyének volt második Notáriusát: Cath. — 2-dik Notáriusnak: *Gubits* Urat: Cath. — 3-dik Notáriusnak *Szalay* József Urat: Ref. — Generális Perceptornak *Andráshy* József Urat: Evangel. — Particuláris Perceptornak *Láb. N.* Urat: Cath. — 1-ső Fő Birónak *Sánta* József Urat: Cathol. — 2-diknek *Nofzdrovitzky* Miklós Urat: Cathol. — 1-ső Fiscálisnak *Ujvári* Urat: Cath. — 2-dik Fiscálisnak *Kevitzky* Sámuel Urat: Evang. — 1-ső V. Birónak *Szalay* János Urat: Reform. — 2-diknek *Sterlik* József Urat: Cath.

Assessor Uraknak, Mélt. Gróf Eszterházy József. — *Czapáry* János. — *Harach* Urakat (mind a' 3 Catholicus.) — *T. Tóth* Imre Urat Győr és Mosony egyesült Vármegyéknek volt Generális Perceptorát, Evang. — *T. Udvardy* Urat: Cath.

Ezen két Vármegyebéli Tisztviselő személyek, azért közöltetnek ilyen körözüállás-szerint, és vallásokra nézve is ki nevezve, az olvasó Magyarokkal; hogy legyen példa a' 2 Magyar haza előtt; hadd láthassa minden az igaz türelemet; hadd tanulják meg követni azt minden helységekben, vagy ha tudják, hogy bátran tselekedhessék; hadd láthassa minden, hogy a' mi Catholicusaink,

ha az ugy nevezett *Tollerantiát*, ezt a' tsupa nevet gyüölök-is, tsak ugyan az igaz és valóságos türelemet szeretik, és a' magok tselekedeteiket annak sinor mértéke szerint intézik. — Erre a' valóságos türelem' fenn-tartására tzeloz, a' *Vas vármegyei Augustana és Helvetica* valláson lévő Státusoknak-is a' türelem iránt, a' *Katholicus Státusokhoz* invezett következő magok ki-nyilatkoztatasa, mely a' Kurirral, szóról izóra, a' következő módon közöltetett: — *Nemes Romal Catholicus Rendek!* — Alázatosan jelentik, az ezen *Vármegye* közönségéhez tartozó *Augustana és Helvetica* valláson lévő nemes Rendek, a' Türelemnek boldogult Felsőges II-dik *Josef* Császár által, a' folyó esztendőben Jan. 28 dikau kegyelmesen rendelt meg erősítése alkalmatosságával; hogy a' mint ők azon törvényektől és julsoktól, mellyek 1606-ban a' Bétsi békeesség szerzésekor ártikulusba tétettek, 1608 ban meg-erősítetienek, nem különben az 1647 beli *Liatzi* békeesség szerzésnek 5's 12-dik ártikulusaiha tétettek, leg-kisebb részben-is el nem állottanak, mind azon julsokat bolygathatatlanoknak, és tökéletes folyamattyokra vizsza állittatknak lenni kívánnyák: ugy, mig ezen julsokban tökéletesen vizsza tétetienének, az említett Kegyelmes Királyi ugy neveztetett türelem alá magokat, a' Fejedelemhez le-kötelező hűség szerint, adni kívánnyák, és kéri, hogy az ezen dolog iránt botsátandó vizsza-írásához a' *Vármegyebéli* közönségnek, ezen ő magok ki nyilatkoztatasa-is hozzá tételsék: ha pedig ellenkezőképpen tanálna a' dolog esni, ők a' közönség' erről a' tzikkelyről való vizsza-írásának egészzen ellene mondanak, és kívánnyák, hogy ezen magok ki-jelentése és előre való vigyázás, a' N. *Vármegye* Protokollumába béiralsék, és instálnak, hogy authenticum alatt nekik-is ki adatsék, hogy azt magok egyenesen fellyebb is küldhesék.

Torda 21-dik Mártz. A' Ns. *Vármegyéknek* közönséges gyülése egész *Erdélyben* ezen hónapnak

szökőnapjára, az az hólnapra nagyon határozva
Valósággal minden felé igen nagy is az öszve-gyü-
lés. Sarkalatos és fő dolgokról rendelkezések tétet-
nek minden-felé. — Itt már 2 héttől fogva gyö-
nyörőséges tavaszi napok kezdettek lenni. Ritka
szerentse, hogy Gergely hetében tündés szép napok
folytak. Most kivált egy a' leg-szebb idők között
folydogal. — A' búzának arra lokat szállott: mely
hásonlóképpen különös Isteni gondviseles' munkája;
máizszor ilyenkor inkább hágott.

Egy elmés jó-akaró Atyafi és barát V. S.
Ur, ezen elmés és rövid koporsó iránt tette M.
Palatkán meg-hólt Atyafiának és szives Baráttya-
nak. —

Utozó meg-ally itt 's tudd-meg-akárki légy,
Hogy földből lettél és majd ismét porba mégy:
Mint *Veglai Horváth Ferentz*, ki végtére,
Mint hogy föld vólt, porba nyugodni meg-téra.
Midőn szinte harminz-hat esztendő tőlté,
A' forró nyavallya öt napra meg-ölte:
Hiv szive' *Ufaldi Justina* párjával
Csak nyóltz hónapot élt hét napok híjjával;
Hogy tőlt öt nap ezer hét száz kilentzvenbe
Altal repült felke az örök Edenbe:
Hamar sirba szállott, leg-szebb ifjusága,
A' Nagy Ur szelétől meg hervadt virága.
Imber tanuly! a' nap így megyen-le délben,
Vigyázz! sik jégen járíz 's útazíz forgó szélben,
A' vén lokat nem él: az ifju meg-halhat:
Kaszás gyenge füvet 's vént sorba vagdalhat.

Bétsben egy Magyar Tsizmadianál 25 pár rannyal gazdagon ki varratt Magyar tsizmak talatnak, melynek nézesére tsudara járnak a' Nétek. Ezen tsizmak kozzul 15 arany egynek az rannyal való varrája — Kövel és atzél pillangó kal kirakott és varratt tsizmak-is szemléletnek ten — a' készület véghetetlen.

Utolsó jegyzések.

Olyan különös Levelek érkeztenek tegnap Bétsbe, melyek szerint *Viddin* a' H. Koburg, Braillov dig a' Muzka tábor oszromával vetették körü — és ugyan azért *Viddin* véghetetlen Török sere vették körül. — Azt hiszik némelyek, csak ugy a' tegnap érkezett Levelek után, hogy 60-ezer kumakok *Mohilo Roboin* keresztül útban vólnának, a' mi *Tsch* és *Morva* országban lévő sereginkhez gáztatnának. A' mi népünk és oszrom úgyan ugyan még szünés nélkül költöztetnek ide, de bizonyos nem tudhatunk, és éppen ebből gondoljuk, hogy fekszik valami a' firkang alatt.

A' Ts. Királyi Birodalomban lévő pénzeknek fő Mestere Gróf *Fergen*, az Auszriai magium innye napjára uj emlékeztető pénzt retett, mely ezen alkalmatossággal el-fog a' között szorathni és a' mellyen ezen irás fog olatni: *Opes Regum Corda Subditorum*; és a' emlékeztető pénzből az Udvari Hivatalban lévő rölzelek fognak lenni. — F. M. L. Gróf *K* megint a' Tsch-országi táborhoz rendeltetett; *L. Entzenberg* pedig Erdélybe mégyen. —

A' mondatik, hogy a' Bétsi *Univerfitás* megint maga hajdani lábára állittatik; Deakul lézen a' nittásnak nagyobb része, és a' hol eddig Papok tanak a' Professzorok, ezután is azok fogótnak ni. — Tegnap vala azon Apostoli Udvari szonak napja, a' midön a' Ts. és Királyi Felség Bétsi leg-öregebb 12 Koldusnak lábait meg-izo

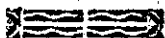
vala mosni — és ezen Czérémonia II-dik *Leopold-*tól is tegnap, u. m. Tsötörtökön véghez viteték. — Ezen 12 szegény legények az Udvarban mindeneknek szemek láttokra ebédelnek vala nagy pompával; de a' maradékot is el-vitetvén magokkal, 6 hétig-is lészen némellyiknek ezek közzül mit egyék. A' leg öregebb Koldus *Schaub István* 79 elztendős; a' leg-ifjabb pedig *Lokovitz Mihály* 74.

A' Frantzia Nemzeti-gyűlésben 11 dikén Már-tziusnak, egy *Vincenai* ki-lépett Apátza meg-jelenvén, következő beszédet tartá: melyben mind a' szók gyöngy szemek, és a' Klastromi nyomorult életet a' leg-tisztább világos szinnel festik-le: így következik — „ Uraim! — Egy olyan érzékenység, melyet mással közölni a' millyen édes gyönyörűség, éppen olyan kedves dolog hallani is mástól, az háládatosság az, mely engemet a' máj napon elötökbe állitt. En bennem szemléltetek egyiket azon szerentséllenek közzül, kiket az igazságtalanság vagy az erőszak-tétel, a' fősvényesség vagy egy rosszul értett nagyra üzött éretlen buzgoság, a' fog-ságra, vagy szinte temető sírba mondom — le-táztított. Ezen szerentsélleneknek szánakozásra méltó, sokáig el-felejtetett állapottyok, tsak ugyan végre, Uraim! közöttetek érzékeny óltalmazókat, meg-rettenthetetlen védelmezőket 's jól tévő vigasztalókat tanált. Egy vagyok én azok közzül, kik a' ti betses emberi szerteteteknek munkáját leg-éle-venebben érezték; és ezért áldom-is én, ezen nem-es Gyülekezetet. A' ki engem meg-tekint, nem fogja róllam, kétség' kívül, azt itálni, hogy a' Ti végezésteket magam hasznomra fordithassam, egy álhatatlan és demtelen indulat után jártam volna; és még sokkal kevesebbé fog valaki ezen terhes váddal illetni, hogy a' világiakon kapnék: egy test a' mellyet a' gondok, gyötrelmek, a' félelem, és még sokkal inkább azok a' keserves szenvedések fonnyasztottanak-meg, mellyeket egy maga szabad-ságától meg-fosztatott szív érez; ez 's több ilyenek, azon életnek hátra lévő részei, mellyet én

polgári társaságnak ajánlok: ez az az áldozat, mellyet a' Ti böltségetek a' szolgálatainak házából kiragadott, az az élet, a' mely általatok meg-elevenítettet: Ah! sóha nem fogom ezt egyébbre fordítani, hanem a' polgári élet' Virtusainak gyakorlására, mellyek a' Klasztromi virtusokkal olly könnyen meg-edgyeznek; a' Ti bölts rendelkezéseiteknek megtartására, és a' törvénynek, a' Nemzetnek és Királynak meg-ronthatatlan tiszteletére. Esküszöm; hogy ezeknek állandóul hűséges fogok maradni: és mély igen örvendek, hogy ezen hitemet, az hazafiság, a' törvény és a' szabadság' oltára előtt tehetem-le! — Engedjétek-meg Uraim! az én álhatatos fel-tételeimnek meg-bizonyításául, és veletek való ujj ölvé-köttetésém' be-töltésére, hogy mutogathassam meg- néktek azon akadályokat, mellyeket a' Ti végezeseitek ellen, hogy azok bé-ne tölthetessenek, a' Klasztromokban tévnek: ígéretek -- fenyegetődzések — ijelztetések — motskolódások — tsalvetések — ámitások — 's minden féle egyéb módok — egy szóval semmi sem marad-el, hogy meg-né probáltassék azon lánczoknak meg-erősítésére, mellyeket Ti, hogy el-izagassátok, meg-határozótok. Kövessétek Uraim! azon utat módot, mellyet néktek, ezen utálatos alattomban való mefterkedéseknek ellene állására, a' Ti magatok böltsége mutat: ne engedjétek, hogy a' ti jó tselekedeteitek hátráltassanak, meg-ne ismertettessenek, és rágalmaztassanak: vigyétek tökéletességre ezen nagy munkát. Ha szinte néktek, a' Ti meg-határozott álhatatoságtok ellenségeket szerzett-is: tsak ugyan, ugyan tsak ez húzta magához az egész Nemzetnek bámulását-is, 's néktek minden igaz Frantziák jó barátotok: „

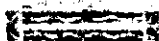
Alsó Austria Homagiuma le-tétele' Bétsben Apr. 6 dik napján véghez ment tzerémonidjának le-írása.

Minekutánna ő Felsége az ujj Fejedelem meghatározta volna, hogy az *Homagiumot* el-fogadja, tudtára adaték ezen Felséges végezés Austrianak, úgy neveztetett *Ensnak* alsó félén fekvő részebéli Rendeeknek, u. m. Prelátusoknak, főbb Uraknak, Nemcséknek, és *Béts, Krems, Stáin, Brukh, Baden,* 's a' t. városbéli Polgároknak, hogy a' meghatározott napon a' *Homagium* le-tételére jeleknének-meg. — A' *Homagium* le-tétele előtt egy néhány napokkal, ölzve-gyülének az Ország *Marshaljánál* minden örökös tiltségű tanátsok, a' köteleltségek irántt való tanáts tételre, a' tzerémonia és jó rend tartás végett ki-adatándó parantsolat meghallására. — Az első tzerémonianak annak kell vala lenni, hogy azon Hertzegi Süveg, mellyet 1-ső *Maximilián* kézzitett, *Klosterndjburgból*, az hol ez előtt tartatott, egy karon hordozó izekeren, *Bétsbe* hozattasék. Ezen Süveg 1784-től fogva *Bétsben* tartatik a' Királyi Kiuts-kamarában: most hát ezen tzerémonia ki-marada. — A' Béisi Polgárság fegyveresen, a' Királyi Udvartól fogva a' Sz. *István* Templomáig egy Spallért (2 sort) formálván, az egész tzerémonianak, az sok ezer tolyongók között útát adott. — A' Rende, minekutánna az ujj Fejedelemtől engedelem adatott, az Ország-házából, hol már ölzve-gyülekezve valának, meg-indulának a' Minoritak piattzán kerelztül a' számokra ki-rakatott delzkákon, a' Királyi Udvar felé, az hol 2 külsőbb udvarló palotakba, az ő Felsége további parantsolattyára várakozának. — Által vévén az Ország-béli Tilztek, az udvariaktó, a' külsőbb-fete tilztségeket jelentő jeleket, az Hertzegséghez tartozó dragaságokat, tudtára adá a' Prelátusoknak a' fő Örökös-ország-udvari-mester, hogy ok a' Sz. *István* templomaba előre el-menven, a' izokott templomi kezületekbe öltözve, fogadnak ő Felségét. Ugyan az Udvari fo-mester által tudtára adatott egy nappal a' *Homagium* előtt a' Kar-

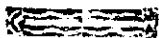

dinális Ur ő Eminentziájának, a' Pápa Nuntziusának és a' Követeknek-is, hogy ő Felségét megérkezéskor a' templom alsó kapujában megvárva, a' nagy Oltárhoz, és meg-esvén az Isteni szolgálat ismét vizsgálja a' kapuig kísérenék. — Az Udvartó fogva a' templomig, a' következők rendelése a' menetel. 1.) Az Udvari Uraknak és Ország-tartóinak szolgálói és házi tiszttyei, a' Tartományok Dobósi és Trombitássi 's minden-féle liberális Királyi Udvari tselédek. — 2.) Bétsnek, a' más városoknak, és Mező-városoknak ki-rendeltettei. — 3.) A' Királyi Tanátsofok és Udvari Tisztek. — 4.) Az Örökös-ország-zászló-tartója G. Traun Ferentz ez vitte az Auszriai Hertzegi zászlót. — 5.) Az Ország Státusai, fő Urak és Nemések, és azok az örökös Hertzegségi tisztek, kik hely-tartói az Udvarban az Ország-bélieknek, u. m. Örökös Konyha-Hertzegi süveg és Kints-tartó Mesterek, minden rendbéli külömbbség nélkül, hajadon-fővel. — 6.) Az alsó Auszriai Ország Marschal Gr. Pergen János Antal. — 7.) A' Királyi ugy nevezett Udvari némes fjak (*Edelknabok*) — 8.) A' Kamarás Urak, titkos Tanátsofok, és Ministerek. — 9.) Az Ország-páltzájának fő Mestere, Gr. Fuks János, az ezüstös páltzával. — 10.) A' fő Öjves-mester Gr. Sz. Julien Ferentz, oldalán vadász kard és tarisznya a' t. a' hozzá tartozóktól kiferetve: ez a' madarat, a' szokás-szerint, csak a' templom ajtóig vitte. 11.) A' Fő Vadász-mester Gr. Tintzendorf Károly, vadász köntösben, vadász kardal, kürtösön, vezetete maga után a' templom ajtajáig zöld színű nagy vadász kutyát. — 12.) Az Auszriai Békesség hirdető (Herold) Strobel Xaver Ferentz, az Auszriai tzimmerrel, fején egy tollú-bokrétás süveg, kezében egy kicsiny fejér páltzátskát tartva. — 13.) A' Fő-országos udvari-mester Hertzeg Kévenhüller a' fő udvari páltzával. — 14.) A' Fő-ország-kamarás Gr. Brájner Károly az ezüstös páltzával egy aranyos párnán. — 15.) A' Fő eledel-adó Gróf Schönborn vitte ugyan olyan párnátskán az arany kerejű tzi-frázta-

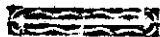
tott ezüst almát. — 16.) Fő Pohárnak Gr. *Hadegg* Antal vitte hasonló párnátskán az Hertzegi süveget. — 17.) Fő Ország-marichall Gr. *Grundakker Stahremberg* lovagla hajadon fővel, kezében mezitelen kardot tartván. — 18-dik rendben mene ő Felsége egy feketén bé-vont Királyi hintóba, mely eleibe 6 fehér feketébe öltöztetett lovak valának fogatva. A' hintó körül valának a' Német Gárdisták; — a' fő Lovász-mester, az Örökös-tzimer-hordozó, a' Trántserozó, karjában vivén azon paist, melyre az Auszriai tzimer vagy on feltetve, 's a' t. Utoll vitetett 2 özverektől egy karon hordozó szekér: ez arra-való, hogy há első esnek a' tzerémonia alatt, a' Hertzegi süveg ebbe tétetődnek: mint ez 6-dik *Károly* idejében történt. — Véghez menvén az Isteni-szolgalat, viszta indula ő Felsége az előbbi pompával és rendel ismét a' Királyi Udvar-felé: meg-erkeztvén pedig a' Gráben nevű utzán azon helyre, hol egy magos festett emlékeztető írással, magával az Uralkodó képével, és fenyő ágokkal fel-ékesítettett Theatrumon, trombita 's dob-szóharfog vala, meg-bötsattaték a' Bétsi Tanáts rendezéséből a' veres és fehér bornak tsatornája, mely egész dél-után szünés nélkül szökvén, az alatt minden-féle lütemények, 'semlye, kolbász, pánkó bővességgel hányátnak vala a' fokaság közzé. — Meg-érkezése után ő Felsége az Udvarba, egy belső szöhába menvén, az alatt az Hertzegi minden drágaságokat, az azt vivő Tisztek le-rakván, a' több hivatalbéli személlyek a' külsöb házakban maradanak, és senkinek az idegen Követeken kívül, az ajtókra állott Gárdáktól, a' bé-menetel meg-nem engedteték. — Minekutánna, a' 4 rendbéli Stáulok kir-rendelttyei, ő Felségétől audentziát nyertek volna, kérék ő Felségét, hogy tulajdon Felséges személlye-szerint a' Stáulok közzé menvén, azoknak homágiumat fogadná el, azokat a' magok privilegiumokban, szabadságaikban, és jussokban erősittené meg, és őttalmazasa alatt tartaná; ők pedig magokat hűséges jobbagyainak ajánlanak.

Mely szókra ő Felsége, az Udvari Kantzellárius által, ki az álzattal mellett balra áll vala, meg-igéret, hogy mind ezeket tellyefitni fogná, és e' végre közözikbe azonnal ki fogna menni. — Midőn ki felé indult ő Felsége a' Státusok közzé, előtte menének a' külömbb-féle tisztü és rangu Izemélyek az Hertzezi Klenodiumokkal, és abban a' szobában, hol a' Státusoktól váratik vala, bé-üle ő Felsége az arra készült kárpit alatt lévő aranyos székre. Jobbja felől állának, a' fő Örökös-Marschall, Pohárnak, Kamarás Urak 's a' t. ki-ki azzal a' tzimorrel, mely az ő tisztit jelenteni szokta. Balja-felől valának a' Tronus gráditstán, az Udvari Kantzellárius, a' Zászló-tartó az ő zászlójával: a' gráditson alott balra az országos Udvari-mester a' páltzával, az örökös országos vadász-mester az ő kutyájával, az örökös Öjvös pedig az ő madarával 's a' t. mind egyik a' maga tzimivel. A' gráditst közepe tályán az Ország Marschallya; ennek jobbja felől a' Bétsi fő Püspök, a' Mölki Abbás, mint a' Prélátusok elől-járója; balja-felől pedig a' Szepölteni Püspök, és az Ország-másod-marschalja mint a' Nemesség elől-járója. Mind ezeknek háta-megett állottanak a' 3 rendbéli Alsó Auszriai Státusok, utánnok a' Gárdák, oldal-félt pedig a' Tanátsi 's más Udvari Urak — Itt az Ország Marschalja az Ország képében beszéle a' közönséges forma szerint, a' Fejedelemmel, a' midőn az-is a' maga Felséges kegyelmeit mint hűséges jobbágyaihoz és privilegiumaiknak, jussaiknak meg-tartását igére. — Ez utánn el-olvásván fel-szóval az Udvari Kantzellárius a' Homagium' formáját, neki a' Státusok azt szóról szóra utána mondák: mely alatt a' Király is fejét ki fedezte, a' 4-dik rend-béli népségnek ki-rendeltyei pedig 3 elsőbb ujjakat fel-emelve tarttyák vala. — *Az Auszriai eleitől fogva szokásban volt Homagiumnak formája, szóról szóra a' következő: —* Mi minden Auszriai fő Hertzezi Státusoknak, az *Enjen* alott való közönséges-lakolsi, esküvésünk és hűségünk ajánlásával, *igérjük Néked leg-fel-*

felsősebb és hatalmasabb Fejedelmnek, a' mi igeu Kegyelme Urunknak, hogy mi Felsőgedet, mint Aultriai K. Herceget és annak örökös Urát, a' mi tulajdon örökös természet-szerint való örökös Urunknak és országos Fejedelmünknek lenni ismerjük, és Felsőgednek 's Felsőged' Maradékának, hűségeselek és hívek maradni, és mind azt véghez vinni fogjuk, a' mit egy országnak hű lakósi és jobbagyi született örökös Urak és Fejedelmek iránt tselekedni, az Isten, a' Természet és a' Törvény által köteleztetnek. — Ennek el-olvasása után által adatott az Udvari Kantzellárius által, az Ország minden privilégiumjainak meg-erősítéséről való írása, ő Felsőgének tulajdon alája írása 's petsétje alatt, egy díofából készült iskatulyatskában, arany sinorral hozzá kötve, az Ország Marschallyának, hogy így a' Státufok bizonyosokká tételtsenek a' dolog-felől. — Ez meg-esvén a' 4 rendbéli Státufok Elöljárói szép rendel ő Felsőge előtt tisztességes térd hajtást tsinálnak. — Az alatt mig az esküvés meg-efett, az harangok minden-felé hangzanak vala egy fertály óráig, az Udvar parádé-piattzán lévő polgár katonák pedig *Salvét* lövén, jelt adának a' város bástyáira fel-vonatott ágyuknak ki-lövésére. — Ennek utánna le-indula ő Felsőge az előbbeni Rendektől kísértetve az Udvari templomba, az hol az *Sz. Ambrosius* éneke el-énekeltevé, az ágyukkal és puskákkal való lövöldözés ismét el-kezdeték és ismét minden harangok meg-vonatának. — Innen visszsa kísérteték ő Felsőge egy belső szobába, az hol az asztalhoz való menés idejéig mulatván, onnan ismét ki-kisérteték a' Lovasi-rend szobájába, az hol a' már kézzen lévő asztalhoz *Ferantz Herceggel* edgyütt le-ülvén, mikor ő Felsőge az első pohárt itta, 3-diksor minden ágyuk ki-lövetének. A' Klenodiumokat az azokat hordozó tiszték, egy posztoval bé-vonatott asztalra le-rakták. A' Hercegi Felsőgehez tartozó minden hivatal-béliek az asztal körül meg-kivántató hivatallyokat folytatván, a' többek körül állanak vala, és nézék az

Ő Felsége asztali tzerémoniját : a' többek között által adaték ő Felségének és *Feren* A. Hertzégnek egy arany tál forma edényen, azah emlékeztető pénz, mely ennek a' nevezetes Homagium le-téte lének alkalmatóságára veretett. — Ezek meg-es vén vége leve a' tzerémonjának: Ő Felsége a' bel-sőbb szobáha kísértetvén, a' Hertzegi Klenodiu-mok itten le-rakátanak, azoknak tisztjeik pedig Ő Felségétől butsút vévén, a' számokra készített asztalokhoz el-ozlának. — Illyen asztalok 18-án valának készitette. 16 ezek közzül 12 személyekre a' Hertzegi fő Udvari tisztsegi Uraknak: egy az Ország Marschallyának, 60-ra: egy pedig a' Bé-tsi és a' több 18 város-béli ki-rendeltettek száma-ra 82 személyekre, valának készülve. — A' kü-lömböző nagyobb és kisebb emlékeztető pénzek-nek egyik oldalán láttatik egy Tseh-orzági orof-lány, körmei között egy Magyar kevestet és az Au-стриai tzimert tartván, a' mely oldalán ezen körül való irás olvastatik — *Opes Regum Corda Subdi-torum* — tál pedig a' következő — *Leopoldo II. Hungariae, Bohemiae, Gallitiae, Lodomeriae Etc. Ro-gó Archiduci. Austriae, Homagium praesitum. 6. Apr. 1790.*

*Bé*st. Ma méne itten 8 és 9 óra között keresztül a' *Zsakmin*, vásás Regimenttye Tseh-ország-felé: e-köll 18 kemény-lövök egy Strásmestertől vezetett-ve, hátullyán a' Regimentnek ugyan annyi, ezek-is 16-háton parádéba ki-vont szabjával, miót a' többi katonák. Mikor ezen Regimentet nézném, hallom hogy kérdi egy ember a' másiktól me-let-tem, ugyan mit tudott már ezen vas emberekkal a' Török tsinálni? — én nem tudom, felel a' másik, nem-is hallottam hogy ők a' Török proba tüzi-ke-eket tisztult aranyok vólnának; hanem a' Grána-térség néked bizonyoson, meg-fogja mondani, ha kérded, hogy ezek-is jelen vóltak a' Szlatina-mellett a' Bánátha esett retirádában.

A' II-dik **LEOPOLD'** Sinor-mértéke: *Opes Regum Corda Subditorum*; mely-szerint a' *Steuer-güedierungs Kommissiot* el-is törölte, és az ezen hivatalnál vólt Urakat már-is el-mozdította. — A' már meg-iet Auszriai *Homdgiun* le-tételének innepe után, az Auszriai Hertzegi Süveget, mely eddig, valamint a' Magyar Korona, a' F. Ts. K. Kintstárban tartatik vala, *Klosterneuburgba*, hol hajdon tartatott, vissza-küldötte, a' Tseh Koronát pedig a' Koronázásra magával fogja vinni, és hajdoni helyyén hagyni. — Ugy értjük, hogy a' F. Familia-is a' jövő hónapban Bétsben lézzen, és a' mi Kedves *Sándor* Hertzegünk-is, kiről a' mi *Toskándban* járt Kabinét Kurirjaink azt erőstik, hogy soha *Toskándban* olyan Gála nem vólt még eddig, melyben ezen kedves Húszár Vezér Hertzeg, Magyar *Uniformisban* ne jelent vólna-meg; és ekkor a' maga Erdélyben lévő Húszár-fergét-is meg-fogja látogatni. Nemztünk köntölsét szerető Kedves *Sándor* Hertzeg ély jó egészségben!! — A' N. Hajdu Városoknak érdemes Biztolsai: Fő Kapitány *Joblantzai* Petes János, és fő Notárius *Qldh* Mihály Urak a' napokban Bétsben valának, és azon kívül, hogy vizafiztalással tértenek légyen vissza, Fő Hádi Vezér Gr. *Pálfi* János Ur ő Excellentiája a' nevezett Notárius Urnak, a' *Vurmzer* fergénél katonáskodó Öttsét a' maga fergénél Tisztnek tette, és egyfersmind 4 Magyar Nemes ifjakat hozott, külbömbb külbömbb fergekből, minden Vallásbéli külbömbbség nélkül a' maga fergéhez Tisztnek, és ki nem lehet mondani — a' Magyar Nemes ifjaknak a' hadi élethen való elé-meneteleken mely Atyai módra Szorgalmatoskodik ő Excellentiája. — Az Horváth-orizági *Bán* Gr. *Balassa* Ur ő Excellentiája hivatalát le-tette, — — — —

A' héten mene itt keresztül a' *Szent Györgyi és*
az ugy nevezett *Krájzer* Horváth seregek, minde-
nik 4000-ből álló fegyveresekkel — ma megint 2
Toth-orzági Batalionak menének itt keresztül — a'
már 2 esztendőktől fogva itt mulatozó Lovas Né-
met Regiment-is indul holnap — egy szoval 14 na-
pok alatt Bétsben 40-ezer fegyveres népnél több
fordúlt-meg

Ezt írják szórol szóra Erdélyből: — „ Tudgva
az Ur mi Ujság Bétsbe, de nem tudgva mi Er-
délybe. Kolosvármegye a' Márkális szék üléséhez
hozzá kezdett 22-dik Mártzii, és még ma sints vé-
ge, Diétával vetekedik, szük a' széna, zab, a'
városi költség nagy, azért a' tehetlenebb Neme-
sek az tehetősebbektől derekafon fogittetnek pénzel,
és egyébbel.”

— Az ifjuság, Deák-
ság musika szónál hullýongatott az utzákon szüine-
te nem volt az *éllyen ez, éllyen amaz* hazafi kiál-
tásnak. Itt már nem lehet látni született Magyar
más köntösbé tsak a' magáéba. Sirnak az embe-
rek ugy köszönik az Felséges II-dik *Josef*, és *Leo-
pold* nagy Kegyelségeit, kész itt akárki vért kiön-
teni *Leopoldért*, és az II-dik *Josef* Hazájáért: mire
nem bírja a' jósága a' Fejedelmének az alatta-va-
lókát. — Hát mitsoda Ujság-írók az Urak, a' gút-
ta ütötte-meg pennájokat, vagy az hideg lelié,
hogy a' táborról olly méllyen halgatnak. Híszem
2-dik Febr. 5000 Tsászári nép 4 napig fegyverben
való állása után *Brailán* innen 8000 Törököt két-
félre szakasztott, és az egyik részét tsak nem a' bá-
mu-

mulásig meg-dézmálta, de itt a' Török sem az kard-lapjával forgodott. Miért nem írják hát ezt az Urak; mert lokan nem tudgyák. — Hát azt se hallotta az Ur Bétsbe, hogy az Halál-is meg-ütöközött az Oláh-orzági táborunkal, és tsak a' Brailla táján fekvő Székellyekben 27 nap alatt nem kardal, se kaszával, hanem a' rozsz motsáros viz italával fokot halomba rakatott, mit nem tett az gyengébb complexioju atyafiakkal lehet képzelni: már most oda a' bornak bövsége parantsolatott, és a' krajtzarral többet kap minden katona, hogy ne vizet, hanem bort igyék: a' mellyből 2 krajtzáron egy kupát kap. Ezeket az a' Székely Hadnagy a-latta valóival bizonyította a' ki ki-jött a' bágálik után. — Hát azt se tudgyák az Urak, hogy az Oláh-orzági tábor haza-felé-is tekintgett, és az Oláh orzági inséget nem ditséri.

Prágából írják, hogy Hertzeg Hohenlohé ide már meg-érkezett. — B-Laudon, —

H. Hohenlohén kívül Gen. Gr. Vurmzert-is mondatik ki-kértnak lenni maga mellé. — A' Morva-felé el-útozott Gránátéros sereg Vischau mellett Brünn és Olmütz között fog Lägerbe szállani. — A' Bánátból írják, hogy a' Gen. Gr. Vartenstében seregéhez 23-dik Mártzii 4 Staféták érkeztek meg Hertzeg Koburgtól, mellyek Viddin iránt való rendelés tételre tzeleznának, és az Erdélyi Levelek-szerint H. Koburg a' maga táborát meg-olstván, egyik részével maga nyomul Viddin alá, ki alatt a' többek között Gen. Devins, Vartenstében, Leonárdó, Söder, Kráj, Vétsei, parantsolnak, a' más része pedig az ő táborának G. Jordis alatt egy Orosz sereggel, mely G. Suvarovtól vezéreltetik, foglalta össze magát, és Brailovnak meg-szállására nyomul elébb elébb. A' több Oláh-orzági népeink után Generál Splényi-is 4 Batalion gyalogsággal és 3 Divisio lovalsággal nyomul közelebb a' Duna-felé. — A' Timok felől jött hírek-szerint, már a' Pálsí és Latterman Regementtyei meg-szállottak tul ezen a' vizen a' Bulgáriai határon.

Az a' hir, de nem bizonyos, hogy egy Tiszt azt adta volna bé valami Szabad-fereg-béliekről, hogy az el-múlt télen, az Orsovai Törökök általok tartattak volna eleséggel és tüzi fával: meg-válik mint fog a' dolog ki-sülni, ha utánna járnak.

Ürményi Josef Ur ő Excellentiája a' Personális *Báts* vármegyének Fő-Ispányává tétetett. Nem különben Gr. *Eszterházi* Kazimir, a' H. *Grafsabkovits*tól le-tétetett Fő-Ispányi méltóságát *Szolom* vármegyének magára öltözte: — A' Skutari Basá 30-ezer néppel igyekezik az idén a' Horváth-orzág széléknek. — A' *Vurmzer* Húszár seregében itt fog keresztül útozni, és itt a' szomszédba nyugszik egy napot,

— A' *Dájtsmájster* gyalog seregei-is itt ment keresz-

— — — — —

— A' napokban 3 Kabinét Kurirok indittának útnak, u. m. Berlinbe N. M. K. Telförző Hadnagy *Berzevitsi*; Londonba *Vékhely*; Pétersburgba *Gunda*; H. *Revitzki* pedig a' múlt héten Pétersburgból vissza-érkezett. — Már meg-érkeztek Bétsbe a' tudósító Levelek, mellyek-szerint a' Lengyel és Pruszszus között esett szövetség meg-petséltetett: a' mely békeiséget pedig a' Pruszszus a' Törökkel magára nézve tökéletességre vitt, ugyan azt kötötte-meg a' Lengyel-is azon időben Konstantinápolyban. — *Szalad*-vármegyéből *Kereszt-helyből* az iratik, hogy az ide-való Földes Ur Gr. *Festetics*, az itt ujjonnan fel-állított Gymnásiumbéli ifjak tanulásbéli ösztönözésekre 250 R. for. ajándékozott, mely köztök fel-osztatott. — A' Győr-vármegye-széke helyre állításának egy érdemes Tagját, ki már több 20 elzárásánál vezetes, és ezen N. Vármegyét törvényes ügy öltalmozásokkal példásan szolgálja, u. m. *Alförsor Sámegy* Sándor Urat, ki felejtette vala a' Kurirt tudósító Ur Leveleiből; ki ezen alkalmatossággal *Alförsori* hivatallal teltetett-meg — — — *Erdélyből Toratzkóról* —

Pilis 20-dik Mártzi. — Drága Magyar Kuri-
rom! — Kevésben vóltál hiv, többre bizlak eza-
után. A' minap álmomban látám magamat egy
Cupressus erdőben lenni, melynek sötétefebb rejte-
keiben, nagy bámulással hallottam *Bellonát*, *Márs*-
nak fok ezer fiaival edgyütt' keferyelen zokogni.
Mellynek okát nem elébb, hanem minekutánna fel-
ébredtem vólna, Sz — k gyászos rendgiből láthat-
tam által. Mi hát az oka, hogy:

Aera sonant, capitur crepitans clangorque Tubarum

Ludificosque sonos Martia flexa cununt?

Cæsar obit viduata gemat Bellona Marito,

Corde gemens querulo' traicit astra sonó:

Mars stupet, & Doctæ titubant, sua membra Mæroris

Quid moror? cheu! Væ! Numina Cuncta jacent

Mit hallok? amottan egy Özvegy keferég,

Kristályos szeméből sűrű gönnye perog,

Környüle két felől áll egy roppant sereg,

De ez-is az bánat lárjában fentereg.

Bellona sít! híren az *Márs* halálának

'S el-estén az Tábor erős Tzedrusának,

Melly olly oszlopa vólt a' nagy Armádának,

Minemüt tám' soha már nem nyer magának.

A' környüle lévő sereg-is azért sít

Ennek el-döltéről mivel Szaszegy ír,

Meg-hólt JOSEF Tsazár! Jaj melly keferü sít!

Melly meg-edelése leszen-é olyan ír?

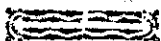
Kedves Kurirom! — Le-irtam vala a' minap azok közül, a' miket *Jáhiogles Solymánnak* Nemzetünk el-rontása végett sügött vala, a' Nyelvet: következik a' Vitézség: A' Magyarok, ugy-mond *Jáhiogles*: Törvények-szerint most mind katonák, de ezt már ők magok is alkalmasint meg-unták; tedd elejekben azért, hogy ne fárasztják ezzel magokat, fordítsák inkább azt az időt gyermekek jó móddal való nevelésére, 's gazdaságok nyugodalmas folytatására, semmit többet töltek nem kívánsz, hanem adgyák által azt az adót, a' mellyet a' kezek alatt való Rabszolgáktól e' végett eddig magok szedtek, és te ebből tartasz annyi fenn álló katonaságot, melly mind közöttök fenn tartsa a' Békességet, mind külső ellenségtől védelmezze őket; örömmel repülnek ők erre, 's nagy kegyelemül veszik; nem láttyák által pedig, hogy annak a' katonaságnak csak a' terhe leszi az övék, az ereje a' tiéd, és hogy ez nem az ők, hanem a' szomszédoknak ellenek leszi védelmére; nem láttyák által, hogy ez által az hadi tűz nemzetekben annyira meg aluszik, hogy idővel olly kemény járom nem lehet, mellyet csak érezni-is, annál is inkább nyakokból ki-vetni mérjenek; nem láttyák által, hogy nem csak a' Nemzetükből, hanem tulajdon közülök is, a' kik az illetén katonaságban hivatalokban fognak lenni, azért az hivatalért, és fizetésért mellyet tölled vesznek, készek lesznek akár nyilván, 's akár alattomban ellenek akármit-is véghez vinni, nem láttyák által egy szóval, hogy ezek lesznek az ők nyilvánosságos ellenségei, és még is mint Pártfogójakat kellek őket magok között hirtelni. — Harmadik ugy-mond a' Gazdagság; vannak most a' Magyarok közt olly Fő Nemesek, a' kik csak nem országot birnak, de nagyon ellenben olly Törvények, mely bizonyos vétekben nem csak jószágokról, hanem fejektől-is egyszeribe megfosztja, magok fel-fogják egy mást adni, magok meg-is itélik, de tégy olly rendelést, hogy az efféle ítélet végben ne vitélsék addig, míg színed előtt

meg-

meg-nem fordul, ekkor a' meg-ítéltetett életének a' gedgy-meg, de hazájában ne hadd, hanem az alatt a' szín alatt, hogy boszszuállásról ne gondolkozhas-sék azok ellen, a' kik meg ítéltek, vidd-bé Asia-ban, és ottan adgy néki annyira valót, a' mennyi-ből meg-élhessen; képzeld, mely nagy kegyelség lesz ez mások előtt-is, de annál-is inkább előtte; a' jószágát pedig vagy a' közöttük katonáskodó A-tyánkfiai közül olyannak add, a' kit ők magok-is érdemesnek fognak arra itélni, vagy ha Magyar-nak adod-is, tsak fia ágra soha se add, hanem mind a' két ágra, hogy darabalodván, szollyék az hatalom; egy nevezetes út lesz erre-ű másod-szor a' Magyar Ifjuságnak fő Városunkban való ne-velése, 's Nemzetünknek a' katonaságban köztök való tisztelkedése, mert ezek Birodalmadból min-den-féle tzifraságot, 's ujfittást-közike vivén, kép-zeld mennyi pénzből fogyasztya-ki ez őket; töb-bek-is vagynak ugymond, ugy-mint a' Nemességnek különböző díszek 's nevek által több gráditsokra való osztása, ez által egy más ellen való támasz-tása, idővel a' leg-alsó, azután fellyebb fellyebb menvén, a' több gráditsoknak-is különbb különbb szinek alatt adó alá vonása, 's a' t. de ezekre ők magok fognak idővel egyenesebb utat mutatni, tsak előbb az elő-számlált három senék kö mozditassék ki jó móddal épületek alól. Ezek voltak *Jahio-glesnek* Istentelen javaslási, látsuk már mit mond erre *Rustanes*, 's mit választott *Solyman*. *Rustanes* *Solymán*nak Veje volt, és igen kedves Veje, 's e' volt az a' *Rustanes*, a' kit *Zrini* Miklósnak katonái Sziget körül meg-ölvén *Solymán*z, egész erővel Szi-get alá vonták, a' hol meg-is holt, de *Zrini*-is ar-ra a' halálra szoritotta, a' mely minnyájunk előtt tudva van. Ez, ugymond *Rustanes*, igen szép el-me futtatás, és egy olyan előtt, a' kinék külön-ben sem ereje, sem hatalma, hogy Birodalmát ter-jeszthesse, nem meg-vető tanáts-adás, de Felséged-nek nem Birodalomra, hanem ditsőségre nagyon szükség, ezt pedig az után el-nem éri, mert ha

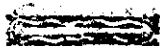
a' mostaniak meg-vakittathatnak-is, de maradékok által láttya valaha, melly iszentelen hit-szegés által vitettének légyen oda, az hová ezen az úton érkeznének, az én tanátsóm azért az, hogy Felcégezd a' Zápollya Jánosnak adott hité-izerint a' Magyar Birodalmat fia számára tartsa-meg; és erre állott *Solyman*. De vizsgállyuk-meg már, ha vagyon-e mind ezek között még is, a' mit Atyáinknak vétke Nemzetünkbe vagy elébb, vagy hátrább bé-ne hozott volna, a' többinek ugy tettik az idő járásában tsak inkább találhattyuk mentségét, de nevezetesen kettőn valóban tsudálkozhatunk; ugy talállyuk tudniillik a' Törvény Könyvben, hogy alig vólt az Országnek tsak egy Gyűlése-is, a' mellyen Királyának a' többi között ne könyörgött volna az Ország, hogy lakása az Országban legyen, 's hogy a' külső katonaságot az Országból takarítsa-ki, mind a' kettőben való tséllyanak mindazáltal tselkedetével tulajdon maga járt ellenére; mert az helyett, hogy Törvényt tett volna arról, hoy Királyának az Hazán kívül költ Parantsolatlyai erőtelenek legyének, ki vévén, ha az Hazát néző háboru tartaná az hazán kívül, még maga reődött az hazán kívül tanátsófokat melléje; éppen mintha Pest Várofsa valamely szomszéd falunak Urát választaná Várofi Birájának, 's ezt szóval ugyan, és irással a' közöttök való lakásra kényszeritné azonban pedig még-is Tanátsófokat tartana mellette, kik által a' Várofi a' szomszéd faluból kormányozhassa, 's a' Városban lakni ne kételenittésék. A' külső katonaságot pedig nem hogy, ha nem akart kitakaradni annyi könyörgésünkre, magunkévá tettük volna, sőt ellenben a' tulajdon magunkét-is az öváltá, 's hazánkban idegenekké tettük, a' midőn az idegen nyelvet ezeknek-is kormány nyelvekké vettük, mintha a' Magyar jobbra, balra, elé, hátra, fél balra, fél jobbra, nem éppen ugy, 's még jobban fordulhatna, mint *rechts, links, halbrechts, Halblinks*, 's a' t. Hogy ha a' Magyarokat az Oláhok, Magyar-országot, és Erdélyt Moldovával,

és Oláh-orfzággal öfzve-teszem, 's látom, hogy az Oláh ezen két Orfzágbán minden Törvény felett való szabados, Pogány, és olly Ur alatt, a' ki ötet maga alá nem kötés, és alku mellett vette, hanem fegyverrel hodoltatta, magát annyi fáz elz-tendők alatt mind nyelvében, mind hivatalyaiban olly minden változás nélkül meg-tartotta a' nélküi, hogy tsak egy hivatalban-is Törököt láthatott, annál is inkább annak nyelvét bé-vette volna, más felől pedig oda tekintek, a' hol a' Magyar vagyón, valóban találók, mit hányak Atyáinknak izemére; de jó az Isten, 's jót ád, tsak ő Szt. Fel-ségét kérjük, 's magunk-is igyekezzünk.

Ezen Levélnek jobb meg-értése végett, a' 10-dik Mártzii költ Kurir' 267 és 268-dik oldalán álló ugyan tsak ezen érdemes Urtól is iratott Levél-t, kell meg-olvasni.

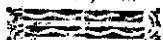
Tsarnovitz 28. Mártz. — „ Kedves Barátom! — „ Ezen hónapnak 25-dikén véve az egész Mu-zka Armáda, a' téli szállásról való ki-indulást, pa-rantsolatot, melynek egy része egyenelsen *mail* várának meg-szállására fordított, a' más része pediglen *Brailla* és *Tsurtsov* alá fog szállani, a' ho-vá már a' mi népünk is útbán vagyón. A' forró nyavallya, és az ezzel járó petets felette sok szá-mú népünköt pulztította-el a' télen, úgy hogy a' háborúnak kezdetétől olly sokat az ellenség' fegy-vere meg-nem eméltett. — Hertzeg *Potemkin* még ránd ez ideig *Jászban* vagyón, a' hová 3 tellyes hatalmú Miniferei érkezének a' napokban a' Török Tsászárnak, kikkel a' békefségről való alkunak, vagy tökélltetefségre kelletik menni, vagy pedig a' háborúnak tovább lejendő folytatásával el-kell a' dolognak végezödni. — Éu tulajdon füleimmel fő Mu-zka Tisztoktól hallottam, hogy a' Török a' Mu-zkával, minden meg-hódolt Tartományoknak által engedésével-is kéz békefséget kötni, állunk pedig még *Belgrádot* is vizsza-kivánná; a' honnan úgy szándékoznék a' Porta, hogy mi véllünk ha-dakozzék; és a' Mu-zkával való barátságunkban is

talám izgágát szegezzen. — G. *Ramánzov* mind eddig Moldvában mulat, és felettébb megdagadzott lábai miatt csak a' házból sem mozdúl-ki. Ezen kívül el is végzette magában, hogy soha többé Orosz-országba vissza ne térjen, mely maga meghatározásának felettébb nagy okát gondolják lenni. — A' Lengyelek láttatnak egy kevéstet tsendesedni, és még eddig, mint leg-jobb szomszédink úgy vilátték magokat, úgy, hogy a' miéink minden úraszó Levél nélkül járnak által hozzájuk. — Innep után magam is mingyárt által mégyek *Kaminikbe*, 's a' mit látok, vagy hallok, nem lézzen tölled eltitkálva; élj sokáig. "

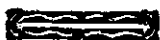
Tudósítás.

Magyar-orzágról Erdélyben bé-bíró némely Orak kérétek arra egy elsőbbségi Méltóságok közül való, a' kinek mind jószágra mind szépségre nézve Ménessében olyan lovak termenek, a' mellyeket hol is Mag-lovaknak veszik, hogy következő György napi Debretzeni Sokadalomra, küldeni. A' Paripáit, azért, hogy az Erdélyi lovaknak erőlsége, terénysége a' Magyar országi Ménessében is szaparadnék, azon jó indulathól az említett Mag-lovakat inkább ki-küldi, mint sem helyben eladatatra; szándékozik azért ezek között egynéhányot ki-hozotni, és a' kinek fog tenni, azon Sz. György napi Sokadalomban fog látni, egy szürke, más fekete, két tarka, Erdélyben a' leg-szebbek közül való 7 elztendő Mag-lovakat, nem különben két barnapej, öt hat elztendő olyan tzugot, mellyiken akár mellyik Varoson, akár kiis járhat, mert nem csak hatosban, hanem páronként is jól megvágynak tartva, ezek mind szép és nagy Mag-lovak, Hogy meg-láthassák, minémü vérek, és paripaságok legyen azon Ménessébi lovaknak, viznek ezekkel 3 taült metszett paripákat nagyobbakat 15 Markaföknál, egy alinás feketét, pirospejt, és egy tarkát.

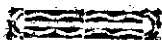

Egy Bétsi Tsizmadia Herdi, az Ezopus Vargájához
az Ecsfeumba.

Kedves Barátom! — „Gyakran emlékezem a' te felső világi sorsodról, midőn a' Tsizmadia mestereknek olly vékony becsületek vala, hogy néked a' munka nem léte és a' szegénység miatt Orvosi Doktorságra kellettök vetemedned, és így is alig tiszittasz vala egy napot a' másokra. Melly boldog időben élünk most Magyar mester-emberek! Ama híres Bétsi Magyar Szabó mester *Ragáts* 4 rendbéli Magyar öltöző köntöst szabott a' mi Felsőleges Királyunknak II-dik *Leopoldnak*, kinek Magyar tsizmáját tsak alig ha nem én fogom tsinálni. Oh Egek! oh szerentsés tzérna és ár! mely ezen tsizmát fogja készíteni!!! Mindenek azt beszélik, hogy az egész Királyi Udvar Magyar köntösben fogna a' Koronázáson meg jelelni. Nem tsudálkozom, hogy te Doktorságra adtad volt magadot a' felső világon; mert a' te idődben 3 márvány vala edgy pár szattyán tsizmának az arra: de ha most itt laktál, Doktorból is tsizmadiává kívánnál lenni. En a' héten egy 700 forintny tsizmát tsináltam — mellyik Doktorral tseréljem át el a' magam tsirizes fazakam! edgyel sem. Hútz, 30 arany egy pár tsizmaért nálom semmi sem. — Ama híres Magyar Gombkötő mesterről *Polmanrol* azt mondják, hogy ő 6 hetektől fogva minden nap leg alább más fél font aranyat dolgozik fel Legénnyeiével edgyütt, és ha 399 keze vólna, a' most mind arany faulal vólna tellyes és ezüst polionnal. Az arany és ezüst művesek mind Magyar farkantyut tsinálnak ezüsből 's aranyból, még pedig éppen abban az időben, midőn, ha egész Frantzia-országot fel járad, egy ezüst farkantyut vagy tsattot nem találhatz, mind a' Haza közönséges boldogságára fordították akkor, midőn ez a' Nemes Nemzet ezt mind a' nadrágára és tsizmajára varratta azért, hogy a' pénzes erzfény zsebet annál inkább ki ne szaggassa. Midőn te ezeket hallod, tsudálkozol

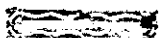
ugy-é? de ne tsudálkozz; mert ez a' Nemzet olly
 igazság-ízerető, hogy azt az egy néhány milliomot,
 mellyet a' jelen való háború Országokba hozott,
 nem akarják, hogy ott penészjedjék-meg; ezek azt
 most kétfzeresen visszfa-küldik Bétsbe, és arany,
 ezüst palzamántot, posztot, selyem és más maté-
 riákat viznek érette, mellyet a' mi szomszédink
 látván, mindent olly drágán adnak, hogy ezek a'
 magok tzéljokat minden órán el-fogják érni. — Bi-
 har vármegyének 2 Követjei valának itten a' múlt
 héten, kik 7000 forint árrát vásárlának a' Bandé-
 ria fel-állittására. Mely boldogok légyünk mi Bé-
 tsi mester-emberek tsak ebből-is képzelheted!! —
 Minden Vármegyének Nemes ifjai bizonyos szám-
 mal fegyvert kötötenek és lóra ültenek, hogy ez
 zen örvendetes alkalmatofságra a' Nemzet ditsősé-
 gére ki-álhassanak, mely Nemetsi serget *Banderiá-*
nak neveznek. Ezen sergeknek Zászlólok, fegyve-
 rek, Török-liposok és Papok vagyon; még pe-
 dig egy bizonyos Vármegye a' maga *Banderiájá-*
nak musikufsit Német köntösbe öltöztette kétség-ki-
 vül azért, hogy a' mint ez musikál ugy igyekszik
 tántzolni. — Kedves Barátom! el Dámúlta, ha meg-
 mondom, mennyit változott a' világ! Mártziusnak
 15-dikén egy *Rabaut de Sz. Etienne* nevű Kálvinista
 Prédikátort tevének a' Nemzet gyülekezete Préfes-
 sének Párisban. Most gondold-meg már mennyi-
 változott a' Világ! De ne tsudálkozz; mert ez a'
 Férfi nem Prédikátor, nem Kálvinista, hanem egy
 jozon elmével fel-ruháztatott, Nemzetét és Kirá-
 lyát kétfzinség és hizekedés nélkül szerető jó izi-
 vü Hazafi — 's mit kívániz többet tőlle? Ez, a'
 mint az idegen Ujság Levelek írják, a' Prædestiná-
 tio Ketske gyapján senkivel üstökbe nem mégyen,
 hanem az egész Nemzetet a' maga Vallásbéli érte-
 mében hagyván, a' Nemzeti és Felebaráti ízeretet,
 a' Nemzet és Haza közönséges boldogságát tartja
 maga előtt sinor mértékül. De nem tsak a' Fran-
 tziáknál van betsülete a' jó Hazafinak. — Báts
 vármegyében a' Görög Püspököt első Affesornak

tették; mert egy jó szivű értelmes Hazafi. Nézd a' Vármegyék' Tiszti Tábláját: senkit sem üldöz most ezen jozonon gondolkozó Nemes Nemzet azért, hogy néki a' születésbéli sors más vallásbéli nevet ragasztott homlokára — minnyájon Atyafiak, és testvéri tsokokat költsönöznek egy másnak ajakára, és az érdemet, nem a' tsupa nevet mérik a' tisztetség' mérő serpenyőjében. Boldog Haza! boldog Nemzet! — A' Papot ne bántsá, hanem oltalmazd; a' Parasztot, mint a' Haza méhét meg ne vedd, mert ez a' minden Státusok épületjének fundamentom köve; sajnáld, ha valamellyik Felebarátod nálladnál sokkal hosszabb útan indúlt Meny-országba, de ne haragudj rá Magyar-országba; meg ne lértsd, hogy egy útan menni veled ne féljen idővel.

Má reggeli 7 órakor mené itt a' *Leopold*-városán keresztül a' *N. Vurmzer* Házár sereg. Ezek előtt 3 vasas seregek menének a' napokban ugyan ezen útan; de a' Bétsi népben igen kevés mozdulást okozának — mi történék most? Már 6 órakor tolyong vala az öszve tódúlt nép a' városon kívül, a' vár fokain és a' *Leopold* városban; az ablakokat meg-lepték vala a' nézők; a' Gavallérok és Dámák kotsikkal és paripákkal tolyognak vala, és tellyes érzékenységgel nézék keresztül menni ezen nagy híri vitéz sereget, melyben tsak 2 bajusz nélkül lévő Tisztet leheté szemlélnünk. Az öszve-tódúlt gyerekek 's mások lokosága ez alatt fel-fzóval kiáltja vala: *Vivat Vurmzer!* Következendő Levelünkben többet. — A' 2-dik Székely Regimentnél lévő Obesflájdinánt *Mártini* Obesferré tétetett — Ennek helyébe következett 1-ső Májor *Ernst*: másod Májorságból pedig 1-ső Májorságra lépett *Mosa* Ur helyébe, 2-sod Májornak Kapitány *Kisfaludi* rendeltetett.

F. M. L. Báró *Alvinczi* Gallitzia-felé való menetelében Kalsán az el-töröltetett hivatalokkal

künn maradt Németszemélyek közzül 20-at felszedvén, őket a' maga Regimenttyében All. tiszteknek ki-olztattatta.

Morvából felső Viszitenitzből 7. Apr. — „Kedves Barátom! — Levelemet örömeft meg-tölténém érdemes Ujságokkal, de egyebet nem tudok, hanem a' mik érdemesek és nevezetesek ezek — hogy Auszrián 4 nap malirozván, a' föld népe magukat, és katonáinkot olly szivefsen fogadot, hogy meleg szoba, és jó ágy mellett, enni, innya, elsőtől utólsoig, minden Státziókon kinek kinek hávansága-izerint elegendőt ingyen adtak; két napja, hogy már Morvába vagyunk; ezek hasonlóképpen Auszriához, mindeneket adnak, és örömmel fogadván, traktálnak. — Az Ország-úttján mindenfelőlről takarodik fellyes, és számos nép, és öfvefognak jöni egy része Kremzir Városánál, más része Olmütznél, innen az után Cantonirungba fogunk el-rendeltetni, tovább való parantsolatig, — az Ország uttján elő találtam leg-aláb 3000 Lengyel Réklutákat mind nyírott hajjal, a' mellyeket Bétsafelé transportálnak, és ottan a' Némets Regimentekhez széllyel fogják őket olztáni, 's le-felé küldeni. — Az Auszria föld nép a' meg-trólt Josef Tsáfszárnak ujj módja mellett kíván fizetni, és a' mellett maradni; mert az Uraság robottyaitól, és dézma adaloktól, mentek, és ezek helyet pénzt adtanak, mely nékiek könnyebb: Morvába pedig átkozák az ujj modót, és tellyefséggel az ujj mellett nem ekarnak maradni, hanem inkább a' régít kívánnyák — ezeket szorgalmatolsan tudakoztam, és meg-visgáltam. — Auszriába, Morvába, minden óltsó: — a' bornak itzéje 3 kr. főzelék reménységünk felett bő, elegendő, de soká nem lesz így, mert ezt tsak az békéség okozta. A' Papok áldják a' Teremtőt, mert meg-szüntek a' sok Circulárek.

Drága Kedves Földim! — „A' velünk közlött Leveléből értettük azt, hogy kedvesen venné az Ur azon tudósítást, melyből észre venné és tudhatná hogy minémü Perorátziok tétetnek 's tartanak azon Gyűlésekben, midőn az Néhai bódog emlékezetü Fejedelmünk még halála előtt Hazánkban kegyelmes rendeléseit le-küldette volna azon Gyűlés alkalmatosságával: annál-is nagyobb kötelességünknek tartjuk ezt az Urral közleni, mivel az Urnak született helye ezen Székely föld. Illy reménységgel küldjük ezen ide zárt Perorátzióját Mltgos Gróf Nemes János Ur ő Excellentiájának a' mi drága nagy érdemü Atyánknak, ki nem tsak a' mostani gyűléskor, hanem sok időktől fogva, de annál inkább ezekben a' múlt esztendőknben Atyai modra szegény Székely Hazánkot hazafiui szeretettel igazgatta 's vezérelte, hasznos bölts gondolatival, az Hazának 's Nemzetinekhasznára 's boldogságára töelozván: a' mellyis hogy nyilvánosságá tébessék ezen két Hazában illendőnek itéltük. Alig esék a' gyűlés Sepilszent György Várofsában a' volt Háromszék Vármegyében 22. Martii, de már mostantol fogva Nemes Háromszékben, a' drága kedves régi Székely-székben, öszve gyülenek a' nevezett napon temérdek nagy számu Székely Nemesség a' Református Templomban, a' hol-is el-olvaftaték azon kegyelmes Rescriptum, ezután meg-tevé irt Gróf Ur ő Excellentiája az említett Perorátziot, a' kinek-is tsak alig várak végét, nagy fel-kiáltó szókkal meg-edgyezett akarattal több mint 800 Nemessegnél, Székely régi törvényünk 's szabadságunk-izerint, Fő Király Birájoknak válasták ő Excellentiáját, kérvén hogy fel-vállalná a' Székely Nemzetnek kormányozását, kinek-is tsak egyedül való kormányozása alatt akarnak élni és meg-halni; ugy az után a' több Vice Tiszteket-is válastok, és hogy az Udvarnak pro Confirmatione fel-külgye a' Guberniumnak bé-küldök: ezen Levelet-is ha tettzik Földi Uramnak szóról szóra bé-teheti. Ezzel vagyunk — Kedves Földi Uramnak — igaz Attyafiai, min.

minden jól gondolkodó Székely Nemesek. — *Sepst Sz Györgyön.* “

„ Nintsen az világon állandóság, a' jo kedv ugy el mulik mint a' szomorúság, Boldogság ugy mint a' nyomorúság, alaton szegénység éppen valamint a' leg főbb Méltóság; Határt vetett az mindenható Ur Isten mindennek, az fényesen és ditsőségesen uralkodo leg. nagyobb Fejedelmek el mulnak, Királyi székeket rogyogo Koronájokat le tézik végképpen el hadják, mihelyt a' szomorú halál szobájokban bé lépik, nem kedvez ez senkinek, Királyt köldust egy aránt le kasszál. Oh kegyetlen keserves halál! te vagy az a' ki a' szüléket édes magzatyoktól meg fosztod, az egy mást igazán szerető kedves személyeket egy mástól örökfön el hozod, hánattyokat el felejtethetné tézted, sok ezer emberek szívét jo Fejedelmek nélkül való maradásán holtig való gyászban szomorúságban hozod, világ biro leg erősebb vitézeket egy halomba rakod, de te vagy azis, a' ki az embert ezen a' világon bokrossával járo sok jajos fájdalmaktól meg győzhetetlen hánatoktól végképpen meg szabadítod, sokszor egynek halála által sokaknak öröm papját fényesen fel hozod; de mind ezeket mi Keresztények a' nagy Isten főbb igazgatásának tulajdonittjuk, mert ő az a' ki életet, mikor tettzik e' világi életből el költöztet, ő az a' ki örömet ad, vigasztulást nyujt, 's végképpen megis szomorithat. Ma van az a' nap, a' mellyben ezen két féle hatalmát az Ur Isten nekünk mutatta. Az most fel olvasott Királyi rendelésből értom hogy a' mi Felleges el felejtethetlen nagy Tsászáruk az Második *Josef* Erdélyi Fejedelmünk életének vége felé mult esztendőben egy más után csoportoson réánk vodult meg szomorításunkot Atyai szivére vévén, ebből vigasztalni régi Nemesi szabad állapotunkra visszra tenni, 's kívánágunkot ohajtásinkot avagy tsak ennyire tellyesíteni méltoztatott, bizonyos reménséget nyujtott arrais hogy Közönséges Országunk gyűlését engedvén több és minden régi Törvényünk és vérrrel szerzett nemesi szabad.

szabadságunkhoz köttetett boldogságunkot helyre állítani kívánnya. Előreis már ezen nemes Hazánk-
nak eleitől fogva fenn álló három nemzetit ma,
újra meg erősítette, a' mellyet közönséges itéletek
szerint Hazánk végső romlására 's el felejtethetlen
sírabnunkra minden Fejedelem 's Hazánk ellen ej-
tett vékünk nélkült mintegy erőszakoson el vész-
rettünk vala, valamint tehát bizonyos az hogy sem-
mi történetből ezen a' világon nem esik, hanem
mindenek az Ur kezeitől jönnek, az Ur meg szomo-
rittya fiait, ugyan az ő Atyai irgalma meg vigá-
sztallya, a' mikor akárja emberi erő semmit se te-
het, boldogtalanság a' ki abban reményléget va-
laha vult, az ő kezeiben vadnak a' Királyok szí-
vei, oda hajtja a' ková dicsősége tartya, a' mi roszszak
jönnek a' népre ezen földi szent kezekről, Isten en-
gedelméből történnek, a' mi jokis tsupán Isten ke-
gyelméből, és nem két három ember segedelméből
esnek, mert ha így volna, az emberek a' roszszat
meg előzhetnék, ha nem tselekednék méltán az em-
beri társaságból végső el töröltetések érdemelnék,
regyük azért mi a' roszszat mindenkor békeféliges
tűréssel, kérjük Istenünket fordítsa jobbra, a' jót
pedig soha embereknek ne köszönyük, hanem tsu-
pán Isten irgalmának szentellyük haládatofságunkot
néki jelentsük. Ma az a' nap hogy ezen örömi-
köt egy kegyetlen szomorúság meg zavarta, az ö-
röm könyhullatásait gyászos síralomra változtatta,
mert oda van a' nagy Tsászár Második *Josef* a' mi
kedves Fejedelmünk, a' ki halálakor édes Atyai
szívét hozzánk is régi nemes Székelly Nemzetünkhöz
kegyelmesen meg mutatta, nevünköt, nemzetünköt,
törvényeinket, szabadságunkat, kedves Székelly szé-
künköt vízfza adta, mert hol lehetet valaha na-
gyobb fájdalom, mint a' midön egy nemzet maga
hibaja nélkül még tsak a' nevezetét is el vészttette.
De én Istenem', mitsodások a' te utaid, tettett
szent Fellegednek minket meg szomorítani, és ezen
örömi-
köt keserűséggel elegyíteni, 's még tsak at-
tolis el-rekeszteni, hogy ezen kegyelmes Fejedel-
münk.

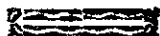

münknek meg ne köszönhesük: nemis köszönnyük
 soha másnak, hanem szent Fellégednek, a' ki az ő
 szívet utollyára erre hajtottad, és ha életben ma-
 radhat vala, talám több még hátra maradt és az
 ő ideje előttis rajtunk történt fájdalmainkot, tör-
 vényünk szabadlágunk sebeit általa meg gyógyítot-
 tad volna. Már mi ezen jó Fejedelmünknek örö-
 kös emlékezetire szívünkben oszlopokat emellyünk,
 és törvényeinket szabadlágunkot egészlen vizsgálá ál-
 litani igyekezzünk. Ma van tehát édes nemes Székely
 nemzetem az ideje, most van az a' drága ora
 hogy meg holt Fejedelmünk is látván méltó kíván-
 lágainkot régi állapotunkra vizsgálá botsátott, a' Székely
 nemzetet ujra fel állította, maga állapottyá-
 ban vizsgálá tette; Miis nemes Székely szabadlágunk
 törvényünk szerint a' mit tsak régi boldogságunkra,
 nyugadalmunkra szükségésnek látunk 's a' Székely
 igazgatásnak moját régi lábra állittuk. Eddig há-
 rom négy esztendőktől fogva a' Székely nemzet ne-
 vezet ki töröltetésével Vármegyei nevetj viltünk,
 most már ezen szempillatásban Székely Székékké
 lettünk, eddig Vármegyei Tifztségek nevei alatt igaz-
 gattattunk, most már régi Székely nevezetü Tifz-
 tet kívánunk. Ezen kívánlágunk törvényes, igaz-
 lágos, a' mostan fel olvastatott meg - holt Tsáizá-
 runk utolsó akarattyával, melyet halálával petsételt
 meg, edgyez; nem igaz Székely Hazafiu tehát az,
 a' ki ezt nem tselekszi, nem kívánnya, és az egész
 régi eleitől fogva törvényekben iratott Székely sza-
 badlágot edgyes szível nem kéri, egy igaz Székely
 emberis e' mellől tudom soha el nem áll; Hogy pe-
 dig mind azokat meg nyerhettyük 's el érhettyük
 biztathat bennünket a' Felléges Auszriai Ház eleitől
 fogva magával született kegyelmessége, meg nyug-
 tathat az Isten irgalmassága, a' ki mindeneket ja-
 vunkra fordíthat.

Ezen fel tett tzelunkban 's törvényes méltó ki-
 vánlágainkbanis hogy egészzen boldogulhassunk,
 kérem az Urakot mindnyájon mindenféle rendből ál-
 lo édes nemzetemet, légyünk Istenünknek kiki ma-

ga vallásán hite szerint hív igaz tisztelője, egymásnak atyafilágos egyenes szível szeretője, tegyünk le mindenféle személy válogatást, ugysis az egész nemzetet egyenlő Székely vér élesztí, nintsen a' Székely nemzet nemessége között semmi külömbfég, mindnyájon egyenlők vagyunk, egy törvény, egy szabadság, egy ég alatt élünk, ha az idők mostohasága miatt némely Atyánkfiái ado, és egy része ez által fegyver alá estek voltis, mégis mind ezek velünk edgyütt egy Anya gyermekei, testvéreink, egyenlő boldogságot érni szívíükből kívánnjuk, s azon igyekézünk: a' nemességben nintsen nemis lehet nagyobb, vagy kisebbfég, edgyik olyan mint a' másik, ha az világi történet egynek több birtokot ad mint a' másnak, ez réája nézve tsupán Istentől engedtetett véletlen fors, de ezzel nemessége s azután járo szabadsága, betsülete, éppen tsak olyan, mint a' kit közüllünk az Isten leg nagyobb szegényféggel látogat: a' vagyon, gazdagfág, forsát embernek nem változtattya, egy szegény érdemes legény, minden jól gondolkodo ember előtt, előbb s nagyobb betsületet érdemel mint akár melly gazdag értetlen személy. Ne keressünk tehát magunk között soha egyebet, hanem nézzük a' virtust, érdemet, egy máshoz valo igaz szeretetet, egyenes Hazafiságot, velsük ki szíveinkből mindenféle egypetlenséget, hitünköt, vallásunkot tartasuk tisztán, állhataton, azoknak Tanítóit, nyájunk Pásztorait, a' tiszteletre méltó Papi rendet szerezsük, betsülyük, vallás, személy válogatás nélkült, régi szabadságokba meg tartasuk, minden ellenkező dologtól mint lelki Atyáinkot örizzük, élelmekben, betsületekben tehettfégünk szerint segélyük; szegény adozo rendeinket a' kik Fejedelmünket, Hazánkot, s minket mindnyájon véres veritékes mindennapi munkájokkal táplálnak, tartanak, nyugtatnak, mint leg kedvesebb gyermekeinket szeresük, védelmezük, s a' mennyiben lehet terheket könnyebbitfük, ügyes bajos állapotokban vigasztallyuk, soha ne keseritfük. A' más két édes Hazánk nemzetét mint

teü.

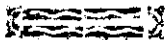
testvér Atyánkfiait egy Anya gyermekeit ölellyük magunkhoz édesítsük, hogy ezek által szereteteket hozzánk való szives indulatokat meg nyerhessük; Mert az Hazának boldogsága egyet értést, nemzetiek öfzve kaptsoltatását kívánnyá, régi mondás: *Omne Regnum in se divisum desolabitur*, minden Ország ha meg hasonlik boldogsága bizonynyal egézfien el bomlik. Ezeket meg tartván lehetetlen hogy Isten 's Fejedelmünk egyenes igyekezetünket ne boldogítsa.

Pápa 6-dik Apr. Kedves jó Uram! — „Veszprém vármegyében 26-dik Mártzii meg-efett Tiszt választó Széken választott ujj Tiszteknek neveikkel kedveskedem; mely nem kis láрма nélkül ugyan, de tsak még-is meg-efett:

Ordinárius V. Ispánynak közönséges Vivát kiáltással kiáltatott-ki *T. Medgyesi Somogyi János* Confiliárius Ur, Katholikus. — Második V. Ispánynak választatott *Idízi Anyós János* Ur, Kath. — Főszolga Biráknak választattak *Benitzky Antal* Kath. — *Rába Boldizsár*, Kath. — *Szakonyi János* Ur Evang. — *Bésán István* Ur Kath. — Vice Szolga Biráknak: *Hallófy László* Ur Ref. — *Káldy János* Kath. — *Bezserédy Farkas*, Kath. — *Idízi Anyós Ignácz* Kath. — Ordinárius Fiskálisnak: *Osváld Sigmund* Ur, Ref. — Vice Fiskálisnak: *Perrezel János* Ur, Kath. — Fizetéssel Esküdteknek: 3 Ref, 5 Kath.

Notáriusoknak nevezettek ő Excellentiája által: *Illofy Miklos*, *Márkus* és *Boronkay* Urak, Katholikusok.

Budán 5. Apr. Mái napon 12 órakor érkezett-meg a' Szent Koronának örzéfsire, ama híres Neográd Vármegyének Nemes Banderiuma, a' ki az egész Város népében a' látásra való kívánságot annyira gerjesztette, hogy a' leg-főbb Dámák-is az uttzán való ablakakat előre ki-bérlették, az alacsonyabb rendűek pediglen kezekben felejtven a' darab kenyeret és húft a' táragatott lipoknak hangzására, az uttzára szaladának, 's olly számofsan öfzve-gyül-

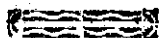

gyűltenek, hogy az utzákon alig vala valami szoros hely, az nemes Vitézeknek menésire; a' mint-is ezeknek, mint termete mind ruházattya a' bámulásra méltó vala; mert bár fiatal, de még-is bajszos ábrázattyokból tizen-harmadik Atyánknak tekintét képzelhetette ki-kí magának: a' ruházattyok, róka torkos fekete mente, arany sujtással ki-hányva, fekete nadrág, veres lájblí, tarfoly és füveg, sárga tsizma, lovaikan kik valóban valogattak valának, veres posztóból, arany palzamántal környékeztetett Czafrang vala. Ezen fekete sereg olly kedves az itt való Uraságoknál-is, hogy minden nap vendégeltetnek, kiknek neveit, a' mint bé-jöttenek, a' Kurirral-is közlöm. — — Fő Vezér Gróf Forgáts Antal. — Kapitányok Báró Balassa Sándor. — és Fay Dániel. — — Banderium Káplánya Marsosfzky István, Lofontzi Plébános. — Hadnagyok: — Muslay Péter, Balasovits Ferentz, Kántor Gábor, Baltzer Antal, Darvas Josef, Parnitzky András, Sándor Károly, Hármos Mihály. — Zászló tartók: — Bertzelyi Mihály, Lifznay Károl, Csemitzky Boldizsár, Vattay Antal. — Nemes Vitézek: Horvát Gábor, Kamotsay András, Matza Josef, Török Imre, Dubravitzky Péter, Bena András, Revaj Lajos, Uilaky Miklos, Horvaty János, Darvas János, Fay Rudolf, Nagy Sándor, Fay Moyses, Horvát Gedeon, Szabó Josef, Hegyessy Josef, Hegyessy László, Vattay György, Batik László, Jakabfalvi Miklos, Hamar Mihály, Veres László, Radványi Antal, Radványi Mihály, Kubinyi Dienes, Tornyos Josef, Tornyos Mihály, Krudi János, Várkonyi Antal, Baros László, Baros Imre, Gál Ferentz, Batik György, Batik Pál, Repetzky Sámuel, Sreter Dienes, Sreter Adám, Botta Ferentz, Zaborfzky Antal, Novata Josef, Sebestyén László, Haan Imre, Sreter György. — Adjutántok: Vattay Miklos, Szentiványi János, Galópe, Jankovits János. —

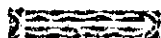
Erdélyből Torotzkoról, szóról szóra ezt írják: —
 „Egy nevezetes ujsággal kedveskedem! mely ez:

T. Sz. Györgyön nem régiben 4 Afzszonynak 9 gyermeke született; a' 3 elsőnek 2 — kettő; de a' 4-diknek három; és meg-jegyzésre méltó, mind a' 3 szép eleven fia gyermekek valának; de a' kik csak 3 napokig élvén meg-halának, éppen olyan rendel, mellyel a' világra jöttek vala, és annyi idővel egy más után; az Annyok pedig életben maradtak. A' két első Afzszonyoknak Férjek, várandó félben lévén Feleségek, hogy meleg házból, meleg házba jöhessenek-el a' Vendégek, fáért mentenek, a' hová lehetett, 's a' holott kaphattak; de az út a' Gróf erdejében vezérelvén őket, a' hátakon hoztak egy néhány darabokat. Ezen tselekedeteket bé-ádván valaki az Udvari Tiszteknek, elé-hivattattak, és Vasárnap dejesti Templomkor, midőn a' Sz. Györgyiek jöttek ki a' Templomból, S — ka Ur a' mezittelen fenekre az utzán ötvent vágatott, most már az embert más forgattya 's Isten tudja még életben marad-é vagy sem. Az Gróf Urú Pál, Enyeden vagyon ugyan a' Collégiumban, de meg-halván ezen dolgot, meg-szomorodott, fel-is indult 's azt mondotta: *Szép tselekedettel fejezte-bé a' szegény! Ur Attya halálát.* — „ *Kedves ifju Grófom!* Be nem ok nélkül hirdette - ki már nem egyszer, a' *Magyar Kurir*, előre ki-tündöklő nagyra lett születésedet. Én tudom hogy te kedvesebb érzékenységgel halottad volna, hogy ezen szükölködőknek, egy egy szekér fát küldöttek Tisztyeid, minsem hogy azt tselekedték, a' mit tselekedtek. — Nem mentegtem én a' törvényteleniséget: az erdő tartásra tilalom kívántatik: de nem tudják a' tisztyeid millyenek kelleue ennek a' tilalomnak lenni, hogy elkerültethessék a' rendetlenség, és ne kellesték egy olyan faluban, az hol körül-bé mért-földeket foglalnak az erdők, a' szegénynek egy háti fát 50 paltzán vásárolni, még pedig nem emberi módon. En mint ujjságot hallottam vólt, még *Erdélyben* lakomkor bezártetni, hogy Debretzenben azokat a' Tsikofokat, kiknek mikor mérgelek, vér tsorog szá-

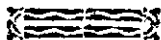

szájokból tsikorgó fogaik között, tsak lábra valóban szokták páltzáztatni, egy 'lákot vetvén azon fellyül az ülepekre. — Tudom én hogy, a' tilalmas erdőkért, a' törvény mindenütt keményen bánik az által hágókkal: emlékezem hogy még Édes Anyánk boldog *Mária Theresia* idejében-is, nem egy vólt a' Példa *Erdélyben*, hogy az erdőbe kapottnak 25 páltzát kellett, még pedig ki-küldetett Tiszt-víselők meg-ítélése után szenvedni, e' mellett ökrét szekerét el-vefztette. De ellenben meg-tudnék nevezni sok olyan Magyar Méltóságokat, kiknek mind a' két Magyar Hazában szélesen ki-terjedő örökségeik vagynak: még-is egy falujokban sem hallatik, hogy a' szegényeknek ilyen drágán kellefsék töllök a' fát vásárolni. Mi az oka ennek? az-é hogy itt szabad a' fát lopni? — Nem az; -- hanem ezek olyan Uraságok, kik meg-nem szenvedhetik azt, hogy egy falunak a' határa önként elég fát teremvén, haszon nélkül szenvedjen-el ott az hol termett, és a' falu-béli szegények fázzanak. A' törvént 's tilalmat meg-tartyák: de az erdővel ugy gazdálkodnak, hogy magok abból minden-lehető nyereséget véfznek: a' falubelieknekis adnak tűzre a' mennyi kel; még-is sok száz esztendőök alatt-is, nem kevesedik az ő erdejek semmit. — Ugy láttzik, hogy némely Urainknak tisztyeik, nem az ügyes rend-tartás', hanem az emberiségnek olykor-ollykor való le-vetkezése által gondollyák a' gazdaság egyik fontosabb részét tellyefliteni. — A' mi Praefectuli és Tisztartói 's más egyéb ő' féle nevet vőelőink lehetnének, ha akarnának v.

ha tudnának, azok az hasznos eszközök, kik az Földes Urak és Paraszatok között a' dolgot úgy bálántározhatnák; hogy amazok lelki tsendes nyugodalommal költhetnék a' tiz annyit, mint eddig; ezek-is pedig minden-napi izzadásaikat sokkal öröme-
 mestebb tennék, mint eddig. — En egy részint a' mi hazánkban a' jó Udvari tiszték-béli szükséget téfzen, annak-is egyik fontos okának, hogy a' mi fő Méltóságaink közül, olly sokan kényszerítettnek jószágaikat Örménnyel, 'Sidóval 's több sok-féle Kupetzekkel bitóltatni: de reménységem vagyok, hogy ezeknek meg magyaráásával 's más ilyen vizsgál-
 szá-éléseknek szemre való hányhatásával hazámnak szolgálni, még sok matériám léfzen más alkalmaz-
 tofsággal. Most, hogy a' mi némely vad embereink-is példából tanulhassanak könyörületességet, uj-
 ságul irom nékik kegyelmesen uralkodni kezdett mostani Urunk II. dik Leopóldnak arany betűkkel írott szavait. Ez a' nagy Ur, midőn néki eleibe tétetett, hogy a' mi Hazánkban a' Só, melly nálunk lábbal tapodtatik, olly nagy árra vitetett volna, ilyen Atyai szókra fakada: *én nem engedhetem azt meg, hogy az Ország olyan dolgokban szükséget láthasson, mellyeket önként bővön terem. 's a' többi.*

Prágából írják, hogy a' gyűlések gyakran tartatnak itten: a' többek között vala tanátskozás ar-
 ról is, hogy ő Felségének tétetnének eleében az új nevezett adó *régulázás* új módjának hibás követke-
 zései. De ebben is meg-előzé őket az ő Felsége kegyelmessége; mert a' dolognak félbe való szakadá-

sa iránt kegyelmes parantsolattyát küldé, a' nélkül hogy arra, a' Státusnak valami emlékeztető írása által indittatott volna; sőt itt Austriában is parantsolat adatott ki, hogy ezen ujj adó regulázáshoz tartozó kalsák petséltessenek el.

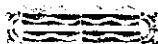
Elő-fizetés-béli Hiradás.

Az a' közönséges öröm, mellyet a' Nemes Magyar Nemzet az ő szentséges Régiségének a' Királyi Magyar Koronának vissza-vétele' alkalmatofságával érzett, úgy szintén az annak a' Budai Szabad Királyi Fő-várasban leg-jobb renddel tartatott pompás Bé-vezetése, mindenképpen meg-érdemli, hogy egy hiv és igaz rajzolás által meg-örökösíttessen, és egy nevezetes emlékeztető-jel gyanánt a' Maradékokra szállíttasson.

En tehát a' Hazának betsületére, és ennek a' nagy Nemzetnek örök dicsőségre egy pontos és igaz akadémia-béli rajzolásft készítettem, mellyben olly szerentsés valék, hogy a' dologhoz-értő fő Uraktól arra ösztönöztetem, hogy azt részbe metszettetném.

Ez az helybe-hagyás énnékem feletté hizelkedett, és már olly szerentsés-is voltam, hogy a' résznek metszésére egy híres Mestert találtam légyen; hogy pedig minden emlékezetre méltó állapotot az ő faját rendében úgy elő-állíthassak, hogy értékmelen ki-venni lehesse, Formátumnak egy nagy finom Regalis árkuft választottam.

Ennek a' darabnak nagyobb ékeességére, felül a' Királyi Magyar korona természetesen és meg

kissebbített mértékben, alól pedig a' rézbe-rovott képek pontos meg-írása fog állani, mellyben a' Nemes Gárdáknak jelesebb fzemélyei, és Elő-járóji, a' Palatinale Bandérium; és a' Budai és Pesti 8. Polgár Kompániáknak Fő-tisztyei neveik szerint elő-adatni fognak.

A' Formátumnak nagysága, a' papirosnak fi-homsága, és magának a' vágásnak tisztasága, azután pedig a' fáradságos rajzolás miatt (mivel azon több mint 2000 fzemélyek, és hintók fzeleltetnek) kiki a' felettébb-valo költségeket könnyen önnként által-láthattya, mellyeket a' Nemes Nemzetnek gyá-molála nélkül fajátomból el-vifelni lehetetlen volna; egynéhány Barátimnak tanátslására tehát az Elő-re-valo fizetésnek útyát választottam; egy példázatra tudniillik 1 forintot 30 kr.; egy különös fzeorgalmat-sággal ki-festett (illuminált) példázatra pedig (mellyben az Uniformisoknak külömbfélesége a' leg-pontosabb hívséggel elő- adatni fog) 2 fl. 20 kr. számlálván. Utébb az első 2 forinton, az utolsó 3 forinton fog adatni. Májusnak 15-dik. napjáig ez a' rézbe rovott rajzolat az ő Tzimeik szerint Erdemes Elő-fizető Uraknak kézbe fog szolgáltatni.

Az Elő-fizetés fel-vállaltatik egész utolsó Apri-lisig, és a' Budai Várban ugyan Diepolt Könyváros Urnal; Pesten pedig Lindauer Könyváros Urnal a' Vátzi útszában, és énnám a' Ser-főző' Hazában a' Piatzon nem meszíze a' Váras' templomától a' második rend házban. — *Gelinek Ferentz*; Szabad Királyi Pesti Várofsánál Kép-író és Rajzoló Mester.

Költ Bétsben 13-dik Aprilisben 1798.

Itt a' vastag gyászrak ideje el telvén, ezen hónap-
12-dik napján minden Ser és más-féle nyári mű-
lató szobákban, Sálakban, a' mulka-szó, a' Ko-
média házakban is a' vig és szomorú játékok el-
kezdöttek. — — — — —

— — — — —
— — — — —
— — — — —

B. *Laudon* még *Badenbe* feredezik, kinek a' Tseh or-
szági v akároelyik tábor-felé való indulását-is, ezen
Kurir fogja meg határozni bizonyosobban. — Egy
más *Petersburgba* küldetett *Kurir*nk által, az O-
roszokkal volt Frigyünk, egélsz, de nem minde-
nek előtt közönségesen tudva lévő valósága szerint,
mondatik meg erősítettnek lenni. — B. *Laudon* a-
zoknak a' Szabad fereg bélieknek, kik a' Német Bi-
rodalomban *Aufriai* szolgálatra szedetnek, kik azt
az *Uniformát* viselik, melyet *Laudon* alatt visel-
tek a' 7 elztendős háboruban, és ezért *Zöld-Lau-*
donnak hivatnak, szép jövőndő béli jutalmakat, a'
többek között pedig árván maradandó feleségeik-
's gyermekeiknek bizonyos kenyeret szerezett. —
Ugyan ezen Fő-Vezér, a' mint tudjuk, meg-igérté
vala a' mult őszön, hogy azon katonák, kik az *Al-*
lion hegyén az *Orfova*-béliek őrzésére maradtanak
vala, ha egélségeket meg-tartanak, Tavaszízal juta-
lomul egy-egy aranyat kapnának. Ezen ígéret;
már bé-teltyesített, és az itt telelt katonák más-
felé mozdultanak. — — Az ugy nevezett ujj adó-
fizetést végülázó rendeléseknek már sok szomorú kö-
vetkezéseit láttuk, hallottuk minden-felől: de meg-
érdemli a' mi kegyelmesen wralkodni kezdett Feje-
delmünk; hogy az ő ez iránt való Felséges gondol-
kozásait-is közönségessé tégyük. — Ő Felségének
ez iránt a' napokban egy közönséges végezése a-
dattatott világ elejében; mely nöha csak alsó Au-
friáról szól; de a' mellyből minden alatta való

tartományai hasonlókat remélhetnek: — így következik summáson. — „Mi II-dik LEOPOLD, Isten kegyelméből 's a' t. — Mingyárt Uralkodásunknak kezdetében, által láttuk az alsó Auszriai főbb embereknek panaszzaiból, és magának a' jobbágyság' nagy részének békételenkedéséből, hogy nekünk az 1789-ben Nov. 1-ső napján bé-hozatott adó-fizetés és az földes Urak szolgálattya iránt való ujj mód' iránt jó rendel való meg-visgálást kellene tennük. — Azoknak a' következéseknek meg-visgálása, mellyeket ezen ujj rendelés a' földes Urak és az ő jobbágyaik között okozott, tökéletesen meg-győzött Minket az iránt, hogy ezen rendelés, nem hogy bé-töltötte volna a' *Mi boldoguit Testvérünknek* ő Felségének Atyai fel-tett tzeilyait, hanem iökkel inkább még az ő életében el-kellett volna ennek törölni, ha ellenkező következései a' mindennapi tapasztalás által, olly módon világosságra jöhettek volna, a' mint a' máj napon látni lehet. — Elsőbben-is a' jobbágyok boldogsága ez által előbb nem mozdittathatott: melly ebben a' leg főbb tzel lett volna. — A' Föld hibáson és egynek több, másnak kevesebb méretett, mint a' mennyi valóban volt. — A' betsü, vagy igen természet felett nagy termésre tététt, vagy igen kevésre, és az áruló piatzokig való vitel számba sem vétetett. — Az egybe hasonlítása a' több termékeknek a' 4 főbb gabona' nemével, vagy nem igaz, vagy érthetetlen volt. Illyen 's több ehez hasonló számtalan ugy nevezhető tökéletlenségeit elő számlálván ő Felsége ezen gyűlölséges ujj portzio rendelésnek, a' következendő szokkal lejezé-bé Felséges végezését. — „Ezen fontos gondolatok indítottanak Minket arra, hogy az ujj adó fizetésről való minden rendelkezéseket, különösen az 1-ső Septemberit 1788-ban, a' 10-dik Februáriusit, 17 's 19-dik Septemberit 1789-ben, a' mennyibe azok alsó Auszriát illetik el-törölyük “ — alább ismét így szoll ő Felsége. — „Ezen esztendőnek 1-ső Majusjától jogva tehát, a' régi adó-fizetésnek módja, tökéletesen, állyon vizzja. „ —

Ezen

Ezen *Pátenfét* ő Felségének Bétsben meg-lehet Német nyelven tanálni közönségesen. — — A' Tseh-orfszági táborhoz tartozó Polta személyek már kivagnak rendeltetve, és az ő indulások ezen hónapnak 22-dikére határoztatott. — — —

— — — — — Az O-rofz Udvar az Anglust ujjantán a' békelességben való közbenjárásra kértnek lenni mondatik. — — Ez-szerint békelességet remélhetnénk:

— — — — — Közelebbről a' *Hadik* Regimentje *Tropaundl* mufráltatván, egy oda nem igen mészfe fekvő Pruzsfzus vasas *Svadron* az alatt az idő alatt éjjel nappal nyeregben tartatott. — —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Belgiumi* dolgok-felől kevés bizonyos tudhatunk. Az Ujjság-írók közzül, ki egy, ki két Húfzár Regimentet, és ugyan annyi *Krodtákat* parantsol *Luxemburg*-felé: ugyan ők tudják azt-is, hogy Német-orfszági Fejedelmek katonái is főgnak *Austriai* szolgálatra fel-vétetni, és ezek-is ugy vették a' parantsolatot — az Ujjság-íróktól — hogy *Luxemburg-nál* jöjjenek ölzve a' miénkekkel: Ennyi bizonyos, hogy a' miénkek az *Antverpiai* Felleg várt oda hadták. Az-is bizonyos hogy a' *Brüszszeliek* nem régiben igen keferü gyümölsét ették a' meghalonlásnak; mert lehetett látni, hogy a' kik nem olly régen egymással kezét fogván, egymásnak baráttsá-

gos tsókokat adnak vala, most némellyiknek egész házaikat fel-forgatták, és az ház Urát gyermekeivel együtt hajánál fogva vontzolták. Tsak ugyan ki-prokátoroskolta *Vandernot* kedves maximáját: — *divide & vinces* — Atkozott Simbolum — prokatori Simbolum.

Temesvárról azt írják, hogy a' Törökök bajosan akarnának ujra táborba szállani, tsak éppen *Váradnál* állnának 40-ezeren kézen. Innen fogunk is nem sokára hallani valamit; mert egyfelől G. Gr. *Vartensleben* nyomul alatta valóival el-
lenek, melly teregek első-részt *Obeffer Liptai* vezeti, más felől pedig maga H. *Koburg*. — A' *Bran-kovatz* Szabad-tergéből a' minap 25-tön akasztatának-fel, kikről emlékeztünk máskor, hogy a' múlt télen alattomban az *Orfovaikat* fával, éléssel tartották. — A' minapában Belgrádban sokáig mulatozott *Tefterdár*, egy Bétsi születésű Dámát, Májor *Halmnak* Hitvefét meg kedvelvén, számára Török Verseket készített, mellyek Magyarra így fordítottak:

Isten parantsolta, hogy a' türedelem

Az öröme nyitó költs, vagy fededelem.

Gyönyörű a' világ és méltán szerelmes,

Tsak annak a' vége ne vólna félelmes!

Von a' Paraditsom, nem tartsz magától,

De félni-is kell ám a' tűznek langjától.

Már sok szépet láttam, a' miolta élek,

De hozzád hasonlót soholt nem, szép lélek!

Mindég veled lenni (mint én azt kívánom)

Nintszen időm Kintsem! 's be nagyon sajnálom!

Szépem! szerettelek erősen Tégedet,

Érzettél-é Te-is hozzám szeretetet?

A' Te szép ortzádat, mely egy rózsá virág;

Ditsérem, valamig tart nekem a' világ.

Szép Teremtény! a' kit teremtett Égi kéz,

Beféded édesek, mint a' ragadó méz.

Ajakid tserelznyék, tested szivet-vonzó,

Két ortzád két piros rózsához hasonló.

Dilly szépen alkotott teflednek állatja,

Hogy az azt esmerő árrát nem szabhatja.
Mikor ezembe jut, hogy porrá kell lenned,
Éltesen sokáig, kérem, az Iftened.

A' *Jesufi* követed, kit én is szeretek,

Mert Törvénye szerint minden itéletek

Folynak az Iftennél; Szeresd Te-is mindég,

Ugy szerentsés léfzen reád nézve a' vég.

Ne hidd, hogy én veled haszontalankodom,

Sem pedig, hogy rólad rofszul gondolokodom

Néked azt mondhatom tellyes reménységben,

Hogy látni kívánlak valaha az Egben.

Mivel hasonlónak azokhoz tartalak,

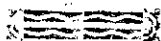
Kik Paradísomban laknak dróga Alak! — A. S.

Öle egyenlőség. Bétsi meg-jegyzésre méltó dolgok.
Felséges Fejedelmünk, a' napokban 10 meg-senten-
tízített fogioknak, azok között a' szerentsétlen
Bétsi-is meg-jegyelmezett, és őket szabadon bo-
tsáttatni parantsolta.

Ő Felségének, a' Bétsieknek hívsége és közön-
séges jó rendtartással az Homágiumnak napján
meg-mutatott magok vífelete, nagyon tettett, an-
nyira: hogy véghez menvén a' tzerémonia az Or-
szág Marfóhallyát Gr. *Pergent* magához hivatta és
parantsolta, hogy vízfza menvén az Ország házá-
ba nevébe másodszor is köszönnye-meg, meg-muta-
tott hívségeket 's jó sziveket, és mondja-meg a'
Státufoknak, hogy ő Felsége semmit sem kíván ol-
lyan erősen, mint hogy a' Státufok ő Felségének
engednének időt arra, hogy az magok jóvakról
gondoskodhassék, minthogy valamihez hirtelen kap-
ni szokása nem volna: a' mely módon remélli ő
Felsége, hogy mind az Országot közönségesen,
mind pedig kit-kit különösön boldoggá tehet, e-
gyenlő-képpen szolgáltatván ki azt a' mi igaz és il-
lendő, mindennek. — Tudom hogy ezen nagy
szívü Fejedelmet, ki a' mint maga valóba izzad,
ugy a' maga izzadtságait egéiz Európával kezdi
fajdittatni, az én olvasó Magyar hazámfiái is jó
szívvel esmernék: addig is hát, míg a' maga Fel-
séges Hítfvéssével és 5 Fejedelem magzattyáival kö-
zöt.

zöttök Budán, az hol már a' közönséges hír-szerint ezeknek számára szállás készítettni parantsolatott, meg-jelennék, addig-is természeti Felséges tulajdonságait a' következőkből képzelni tanulhatták. — Az öl-fának árát 2 forintal alább szállítani meg-parantso'ta. — Azoknak a' kik a' húrra gondot vifelnek 800-ezer forintokat rendeltetett, hogy a' közönség számára 6 krajtzárokon marhahúst árulhassanak; és ha ezzel tzerokat nem érhetnék, többet-is kaphassanak. — Nem régiben bizonyos Magyar nagy Uri-embernek valami befszédgyére, következő módon felelt: „előttem egy árultatott ember lintsen: senkit addig meg-nem itélek, mig valamint az árultat úgy mint az árulót meg-nem halgattam és az ügyét az elsőnek úgy mint a' máliknak, meg-nem értettem. — A' *Stiriai, Alsó Auszriai és Gallitziai* ki Rendeltettekhez különösön ki-mutatta ő Felsége a' maga népejéhez, mint tulajdon gyermekeihez való Attyai indulattyát a' következő szöveiben — Gyermekeim! — *Tudom, és fájdalom!* — *igen jól tudom, mely sok okaitok vagyon a' panaszra, és melly otsmányon tudtanak némelly emberek az én idvezült Bhtyámnak jó szívével visszszá élni.* Légyetek tsendségben, mind kötelefségem, mind pedig akaratom vagyon segittségekre lenni — csak hogy, nem eshetik az meg leg-nagyobb rendetlenség nélkül a' mint én akarnám mingyárt egyszeriben — hanem ha magamnak tulajdon nagy károssal esnék-is a' meg, öszve kell hivatnom az én örökös Német tartományaimnak ki Rendeltettyeit, hogy nékem azok

az igaz panaszoknak meg-orvaslására állandó javasolásokat tegyenek ; mert egyetlen egy kívánságom csak ez : hogy népemet boldoggá tehessem. — Imé II-dik *Leopold*, Auszriában, az hol ő olyan szabad Ur, mint nállunk akár mellyik Gróf a' maga falujában, közönséges végezéseket, csak szabad akarat-szerint nem tézzen, hanem a' közönséges értelmet kívánja, imé ugy mondván Auszriába-is gyűlést nem csak enged, hanem parantsol : az Auszriai Sűveget (mint már irtuk) mely néki, olyan tulajdona, valamint nekem a' kalapom, *Bétsből Klofternájburgba* vissz küldi, holott mind a' kettő Auszriába vagyon : csak hogy a' szükségtelen ujjitás a' nép szivét tölle ne idegenittse. — *Florentziából* jöttiben meg szállott *Leopold Neustadt* nevű Városában Alsó-Auszriának, Bétshez 6 mértföldnyire. A' mig ott mulatott, hozzája folyamodott egy Afzszony, a' kinek Férje, valamely törvénytelen tselekedetért fogságba vetteett, és efedezett, hogy könyörüllyön a' Király ő rajta. Az Afzszony kérésére illy feleletet adott a' Király : az Afzszonyok leg-főbb okaik ollykor ollykor a' magok Férjeik romlásoknak. — Én kívánom, hogy ez bé-ne tellyen az Afzszonyon. Míhelyt Bétsbe megyek, azonnal fogom magamat a' dolognak mivólta felöl útasttatni. — Ezt meg-is tselekedte a' Király. Az Afzszony ártatlannak találtatott, 's a' Király rendeléséből fizetést kapott; a' Férje pedig számkivetésbe küldetett. — Itt Bétsben, minekutánna 19 éftendőkig híven szolgált volna egy Regisztrátor, olly szerentsétlenségre jutott, hogy közzvénybe es-

vén hivatalát többé nem folytathatta. Erre nézve további fizetéséül tsupán tsak egy harmad részét kapta az előbbeninek, a' melly magának 's négy gyermekeinek táplálására elegendő nem volt. A-
 zon Törvény-székek nemes érzékenységu Elöl-já-
 rója, mely mellett szolgált volt a' Regisztrátor, igen
 jól esmerie ennek az ő hivségét, javajolta azért ő
 néki, hogy adjon-bé egy kérő Levelet az ujj Urak-
 kodónak, igérvén nékie, hogy ő is fogna mellette-
 szollani. A' vizasztalás nélkül szükölködő Regisztrá-
 tor meg-tselekedte, a' mit az Elöl-járó tanátsolt
 nékie, és az el-múlt hónapnak 20-dikán ki-is jött
 kérő Levele, a' Király elől, illy válaizfal: „ Mi-
 vel én (a' Király) nem azt nézem, ki meddig;
 hanem mitsodás halzonnal szolgált: tehát a' Kérő
 előbbeni egész fizetését meg-fogja kapni mig él, és
 a' Székek-is más halonló esetekben mindenkor há-
 sonlóképpen tartoznak tselekedni. “

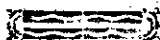
Utolsó jegyzések.

Várnát, hol a' jmi Atyáink meg-tsömörlettek
 volt, minthogy más szekerén mentek oda, és ide-
 gen abroszhoz törölték a' kést, most el-vették a'
 Mufzkák a' Konstantinápolyi kopasz nyaku hata-
 lomtól, és onnan indultanak *Mesember*-felé; ha
 a' *Papsau* Ujságnak bizonyosság nélkül hinni sza-
 bad. — A' hozszu *Varjó* várofsából az iratik a'
 többek között, hogy ama hazája árultatásáért vá-
 doltatott, és a' miatt régtől fogva fogságot szenvedő
 Lengyel Fejedelem *Poninsky*; már szabadon bo-
 tsáttatott.

Költ Bétsben 16-dik Aprilisban 1798.

Szonda Tamás, az Elyseumi Politicus világból va-
gyon követtségbe a' felső világban.

Tegnap tsak bé-toppan hozzám egy kopatz homi-
lokú tisztes öreg, talpig eredeti Magyar ruhá-
ban 's azt kérdi, tsak röviden: „ Te vagy-é a'
Magyar Kurir, a' Vas Deresnek Gazdája? — Igen
is, mondék én, kihez vagyon szerentsém, és mit
tettik velem parantsolni? — Az én nevem Szon-
da Tamás volt a' mig éltem, móft pedig az Elise-
umbol küldettem a' Székely Lelkektől ide a' felső
világra ujjság hallani: hozzád-is vagynak némely
követtségeim. Hát mi az oka, hogy a' Deres nem
vitt ujjságöt ez-előtt negyed nappal, sem a' 2 M.
házába, sem az Eliseumba. Nem nyúghatnak a'
Posta-mesterek a' lok tudakozóktól meg-jött-é a'
Magyar Kurir? — Vajon mi baja van? — Men-
nyen vizsgálja kedves Földi Uram! a' maga Lélek
tárfai közzé így felelék neki, és mondja-meg né-
kiek — hogy én fel-gyűjtöttem vala a' Deres tás-
kájába, minden-féle földben termett gabona szeme-
ket, el-küldém hogy elsőbben rostáltassa-meg, és
az utánn indúllyon útnak: de tsak el-hülék belé,
mikor felinél kevesebbet hozza vizsgálja a' rostálás a-
lól. — Ugy hát, így felel Szonda, tsak a' kon-
kolyt hozta vizsgálja, 's a' szép buza pedig ott fo-
gott maradni? — Eppen nem; Kedves Szondám!
nem olyan a' felső világ-béli rosta, mint a' tiétek
oda alá. A' mi rostánk olly ritka és nagy szemü,
hogy a' tiszta buza benne meg-nem akad, hanem
a' kövek között, mellyek ropognának a' rágó fo-
gak között, vagy tám botránkozásnak kövei-is le-
hetnének; ezek már mind egyig fel-akadnak. —
Szonda. — Hellves, tsak rostáltasd-meg hát ez utánn
is; hogy valakinek ki ne törjék a' foga belé. Né-
künk ugyan az Eliseumban rostálatlan-is jó lenne;
mert mi magunk ki-vállogathók belölle a' köveket,
és azokból egy emlékeztető oszlopöt építenénk a'
Te számodra, és a' Nemzet örök emlékezetére. A-
zomban nekünk hijába-is küldesz annyi tiszta pa-

pirosat: azokat az apró kóta forma vonásokat éppen nem-is tudjuk olvasni. — Na, láddég Szonda azt tudtam én, azért nem volt nállatok 16-dik Apr. a' Deres. — Szonda — Hogy el ne felejtsem — Teged az Eliseumi Székely Lelkek közöntenek, és egyik Levelező Barátod közüllök, a' következő Levelet mondá, hogy közöllyem veled — *sub anonymo.* —

Kedves Barátom Magyar Kurir!

Tudom, szereted hazádot? ugy-é? ditsired a' Székelyeknek tetteket, — — — —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' roftába maradott.

Rosta lyuk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Szonda Tamásnak nem vala ideje a' beszédre tovább: meg-igérém néki, hogy ide hátrább fogok válaszolni ezen isméretlen levelezőm irására : néki engedelmet adtam, hogy itt a' felső világon lálson, hallyon, éppen annyit a' mennyi szemeinek fülinek tettik: magam le-ülék, és a' következő ujjságokat keresgélém öfzve.

Béts. Itt azzal a' hirrel vagyon teli a' város, hogy *Orsova* fel-adta magát, a' szigetről el-költözött a' Törökség, és a' miénkek ültek beléje. Az *Udvári* ujjságban semmi ezen dologról még nem adatott ki: talám a' jövő Postán azzal-is szolgálhatunk.

tunk. Így beszélik, hogy az *Allion* hegye a föld indulás támodott, melly kétség kívül a geten még nagyobb volt: ezt a' Törökök annak litották lenni, hogy a' miénkek a' Duna alá tak, és őket fel-akarják vettetni: ki-szaladnak ijedve. Követeket küldöttek hozzánk által G. *Vartenslebenhez*, hogy könyörüllyön rajtok, és t 10 napig engedjen gondolkozó időt. Gr. *Vartensleben* meg-sajdította a' félelemnek okát, és egy nyi időt sem engedett — melly-szerint jó szívvel mentek az *Orsovaiak*, tsak hogy meg-menekedtek az ájerbe való repüléstől. — —

Bétsi ujjságok. — A' mi nagy Urunk *Leopold*, Országainak boldogításában még eddig römmelem és friss állapotban munkálodik: *Ferdinand* Hertzeg-is jobb-keze ő Felségének, és némely gaiban nagy segítségére vagyon. A' fő Hertzeg *Hétfőn* és *Szombaton* vagyon a' bé-menetelre engedelem (audentzia) — ő Felségénél pedig *Prága* és *Péntecken*, héten által. — Az ő Felségének ralkodásához való szerezte kívánása az *Császárnénak* már meg-érkezett, kitől egy szersen arra is kéretik, hogy a' vele való leveledzési ő Felsége éppen olyan bizodalmason folytatná, mi boldogult Tsászár. — A' fel-felé menő katonák itt még mindennap takarodik. — Azt mondják, hogy azon egy *Divisio Vurmzer* Húszárok után, *Luxemburg* felé vették úttyokat és a' 4 *Batalion Szluini* és *Gráditskai* határ-katonák után, indulnak volna már meg a' *Gräfen* Húszárjai-is: de Bétsen még eddig keresztül nem mentenek, 's is mennek hirünk nélkül. Ugy halljuk, hogy a' Császár Regementek 5-dik Osztályal-is fognának szaporittatni, és hogy erről a' *Vurmzer*ek már pártisolatot is vettek volna: — Hadd szaporadjanak ezek — bár mindeniknek ezek közzül 10 feleség tartana a' Státus! — A' F. Király a' napokban ide való fő Oskola minden taníttoinak ezen rendlését adatta tudtokra, hogy ki-ki maga itélete-szerint ki-dolgozván adná-bé irásbau, az ifjuságnak leg-

eg-jobbán lehető tanulásának módját. — A' Magyar Kantzellárián volt Tanácsos Gr. *Sauer N. Vá-*adi Praeposítának tétetett helyébe jön M. Püspök *Okultsányi Ur.* A' Hellytartó Tanácsnál a' lelki dolgokban volt Referenset *Mitterpaccher* — — Kánonok Urat Püspökségre emelte ő Felsőge. — — Kánonok *Kondi* és titulufos Püspök *Pethő Urak* a' Septemvirális Táblánál ismét Affessorokká tétettek — — — — H. *Berzevitzi* a' maga Kurir útjából még meg nem érkezett: tovább is mondatik, hogy *Berlinből Pétersburg* felé ment volna. Hadnagy *Bernárd* pedig közelebbről indult *Spanyol* országba. — *Temesvárról* írják, hogy a' Fegyver Tármeester Gr. *Klerfő* bágáiája már meg érkezett oda, és úgy halljuk, hogy által vévén a' Bánati Iereg igazgatását, Gr. *Vartenlében* a' H. *Hohenloch* helyébe fogna menni. — *Pestről* a' következő történetet közlötték velünk. — Egy ez előtt Subalterni Judicii Affessor T. I. Ur, most Sedriális Affessorrá tétetvén, mivel ezen néven egy olly Prokátor is vagyon, a' ki maga magát (de más lenki sem) fő Prokátornak tartja, az esküvők közé állott, és olly szemtelenségre vetemedett, hogy a' hitet le is tette. De ez észre vetetvén észére hozott, és tudtára adatott, hogy nem ő, hanem más emberséges ember az, és a' zavarodás el-távoztatására a' Protokolumba is bététetett. Így jár az, a' ki körmetlen lévén magas fára akar hágni. Ezen ajjító székbe nagy vigyázás volt arra, hogy a' Tisztek mind Vármegye-béliek és Possessionátus Nemes emberek légyenek.

Oláh-országból *Szlavedist* nevü helységből azt írják, Mártziusnak 2-dikán, hogy Kalafátnál egy tsetepaté történt, melyben a' *Szávoja* Dragonysaiból 5, a' *Toskána* Húzfárjaiból pedig három legény esett el. De ezért az 8 katonánkért kentelen volt 500 heves Török megferedni a' hives Dunába. — A' *Viddini* Komendáns *Basa* két Kurir által kéri a' Konstantzinápolyi Udvar, hogy vagy

hamar békeféség köttésék, vagy néki mtnden
módon segittség hűdeffésék a' Várnak meg-tartás
melyben Servíának leg-nevezetesebb Kereskedői
nak. —

Brabantziában a' néppel tartok és a' Kirá
hoz hajlok, kik egyet értenek, szinte igazságna
ket írni, hogy egybe fogják magokat kaptsola
hogy egy szível lélekkel hasznát vehessék a' *II. Leopold*
Király kegyelmes Atyai ajánlásának. *L*
zemburg minden ellent-álhatásra meg-vagyon erősi
tetve.

Lemberg. — A' Gallitziai Státusok egy Aus
fő Hertzegét mondatnak, hogy magok között fia
telen fő városokban lakni kérnének *F. Leopold*
tól: a' melly Hertzegnek élelmére 50-ezer arany
kat fognának elztendőnként ki-rendelni. — *Br*
felől öfzve vagynak a' fok katonaságok a' szék
ken gyűlve, de nem hallatik hogy semmi erősz
tétel-is efelt volna még itten. Sokon szöknek
Lengyel részről a' miénkhez által: meg-jegyzés
méltó pedig, hogy ha lovasok jönnek által hozzá
azoknak lovaik egész szerzámostól együtt, tul
don Regimenttyekhez vissza küldetnek. — Köz
lebről Gen. Gr. *Kolorédo* és *B. Alvintzi*, a' Gal
litziai tábornak 2 főbb Igazgatói, *Lemberg*ből *Br*
di-felé útoztanak -el: kéttség kívül, ha valami főr
ténnek, erről a' részről fognánk elébb ujjságot hal
lani. — A' *Vilitzkai* Só-bányákhoz is, a' tör
ténhető esetre elegendő katonaság rendeltetett ol
talomul.

Servíából Krajna vidékiről. — A' *Károli* Rege
menttye *Vidrovátsban* fekszik: Obester *Liptay* egy
alatta való gyalogokból és lovasokból álló sereggel
Negotinnál. A' körül való vidékekben fekülz
nek *Pálfi*, *Rájszki*, *Latterman*, *Oldh-Bánát* határ
örző gyalog, *Vürtemberg* Dragonyos, *Erdödi* Hú
szár Regimentek, és a' *Mariáni*'s *Branovátzki* Sza
bad sergek. A' fő igazgatója ezeknek Gen. *Leonárdo*:
alatta vagynak mint Brigadérosok, *Lichtenberg*
és *Plovszki*. A' Regimentek minden napnak fel-jöte
előtt

előtt ki-szoktanak állani, és ha lárma jel nintsen, dél előtti 8 órára vízfűzre is szállanak a' föld kunyhókba, mellyeket magok készíttetének, minthogy nintsen ház, a' hol lakjanak, a' főbb Tisztek számára is alig van, és ez is igen roszfz. — *Slávonióból* írják, hogy még a' Kávé-házakba is befzélnek már a' Bosniai Törökök, a' Pruszszuval való állian-tziát, és kevélyebbek mint eddig. — A' következendő módonn írják, hogy a' Morva-orzági fergeink fekünnének. — Egyik Seregben Fegyver-tármester *de Ligné Vischauban*: Gen. Gr. *Vurmzer Holleschau-ban*: *Kinszki* Prosnitzban (mind ketten lovas Generálok) — Ide tartoznak F. M. Lájdinántok *Lilien*, *Tertzi* és *Harrankurt*. — General Májorok *Ainsidel*, *Türkháim*, és *Kospot*; Ezek alatt a' következendő Regementek vagynak — *Tzetsvits*, *Sak-min*, *Nafsau*, *Kunavagh* — és gyalogok — *Tsászár*, *Lasci*, *Laudon*, *Schröder*, *Mitrovszki*, *Bren-táno*, *Kallenberg*, *Kheull* — mind együtt 17 Bata-lionok és 12 Divíziók. — A' más Seregben Fegy-ver-tármester *Browne* Lepnikben: F. M. Lájdinántok, *Trafoldo*, *Hutten*, *Kaldek*, *Klébek*, *d'Alton*, *Rájsz-ki*. — General Májorok, *Kolonits* Frájstadtban, *Rhebak*, *Smakker*, — — — *Bruner*, *Brovera*, *Meles*, *Boros* Troppauban, *Vernck*, *Venkháim*, *Württemberg*, *Sztárai* Kokorban, *Draskotzi* Olmütz-ban, *Szerelem* Littanban. — Alattok vagynak: — Lovások, *Vurmzer*, *Modena*, *Anspak*, Fő Hertzeg *Ferentz*, *Lobkovitz*, *Tsászár*, *Hadik* ott az hol ed-dig fekütt: — Gyalogok, *Dájtmaister*, *Toskána* *Ká-roy*, *Toskána* *Ferdinánd*, *Pellegrini*, *Klébek*, *Thurn*, *Najgebauer*, *Brescháinwill*, *Várasdinek* Pöltenben, *Kaprara*, *Khévenhüller*, *Kolorédo*, a' Tot-orzágiak *Namiesben*. — Gránátérosok, *Homburg*, *S. Julien*, *Götting*, *Stáin*, *Bürger*, Lepnikben; *Rödel*, *Gäf-fert*, *Bender*, *Stáder* Osekben; *Kempff*, *Nikoletti*, *Mortzin*, *Bikler* Kokorban, hol Gr. *Sztárai* Briga-déros, és az hol a' Stáb vagyon — mind együtt 28 Bata-lionok és 19 Divíziók.

*Tulajdon Levelezőimnek tudnifittásaik! — N. Károlyban Mártz. 8-dikán a' Megye gyűlésében a' ki-
vetkezendő beszédet mondotta-el G. P.*

T. N. Státusok! — Jollehet ezen mostoha időknek ezer viszontagságai között, kedves Magyar Hazánk, az igának birhatatlan terhe miatt, már hanyatlani kezd; és ősi Törvényeinek, 's arany szabadságainak el-nyomattatását régtől fogva keserves zokogással nyögi: mindazonáltal azoknak helyre állításáért, nem tsak hogy sikeretlenül esedezik; de még naponként külömbb külömbb-féle el-vifelhetetlen, sok szinte változó ujjitásokkal nehezítettik ezen Magyar Hazának árva forsa, az 1492-dik esztendőnek 1-ső Articulusa ellen.

Nintsen ugyan-is az Státusoknak, és Rendeknek, tsak egy része-is, akár az Papi, akár az Moltóságos akár az Nemesi, akár az Királyi, és szabad városokat, akár az Kúnokat, Jászokat, és Hajdúkat, akár a' szegény portziot fizető népet nézzük el, a' kik szabadságaiknak, Törvényeiknek, régi szertartásaiknak fel-forgatását, és az rajtok tett erőszakoskodást sullyosan ne éreznék; és ezekből áradott fájdalmaikat titkolhatnák; még-is az hitelenben való életbéli segittségen felyül, most ujra az élet nem létével, az élet helyett való segedelemnek neveztetett pénzbeli adózásra ösztönöztetünk; és az házak számai után szedendő Adózó nép gyermekeinek katonáknak való el-szedésére az 1741-dik esztendőnek 63-dik articulusa ellen kérettetvén kényszerítettünk; az alatt a' kegyelmes ígélet alatt, hogy háboru végével Dieta fog tartattatni.

Mellynek-is aranynak tetző szine alatt lappangó keserűségét fontoljuk meg; és Törvényeinkből tövel, hegygyel rázzunk öszve mindent: ezekben, mivel tartozunk az Istennek, mivel a' Királyunknak; mivel az Hazánknek, mivel az Felebarátunknak, mindent nyomosan fel-találunk; nem erőtelenebb öszlopa lévén édes Hazánknek a' Törvény, mint a' ki-vont fegyver.

A' midőn tehát ezekben találjuk óltalmunkat; ez lévén Kalauzza Országunk köteletségének és tartozásának; mi tartóztathat meg bennünket attól, hogy Törvényeinktől el-ne álljunk? talám az hűség-telenséggel való vádoltatás? Ingyen sem: mivel az midőn Törvényeinkhez ragaszkodunk, akkor Királyunknak törvényesen tartozó hűségünket is kötelezzük, és bizonyítjuk. Ugyan is a' Királyunk, és Hazánk szeretete oly el-valthatatlan Testvérek, hogy nem lehet az hív Királyához, mint az Haza édes Attyához; a' ki kedves Hazájának, mint édes Anyjának szeretetét falba rúgja.

Ebredjünk fel azért! mert Országainknak Hátárszélein menydörög az ágyu, ropog a' puska, villog a' fegyver, tsattog a' kard; benn az Hazában öszve töretek a' törvényes Táblák, szabadságainknak, Hazánknek utólsó veszedelmét jövendölik a' környül-állások. A' mi Atyánkfiai, Bátyáink, Ötséink, gyermekeink öntözik ditső véreket; életeket Hazájokért, szabadságokért, Királyokért le-telzik; ritka példájú vitézségeket, győzedelmi fegyvereket az egész Világ hirleli, magasztalja. Szomorú eset!! Gyászos történet!!!

Királyunknak azért hűséggel tartozó törvényes köteletségünkről emlékezzünk meg mind is, és kérjük törvényes vizsgálta helyeztetésünket minden Törvényeinkben, szabadságainkban, és régi törvényesen meg-állított szertartásainkban. Azonban édes Hazánkról se felejtkezzünk el; Törvényes Fejedelmünknek, 's Kedves Magyar Hazánknek szentséges szerelme lelkesítsen bennünket.

De ezen borongós időkben, mind az Király, mind az Haza öszve-kaptsolt szerelme, meg-edgyesedett sziveket kíván, és el-valthatatlan barattságot. Írtsuk ki azért sziveinkből az Vallásbéli gyűlölséget; tisztítsuk ki az magát kereső fősvénységet, távoztassuk a' fent héjazást, mint Országunknak méltelyleit; esmérjük meg magunkat embereknek lenni, és az alattunk való szegény portziót fizető embereket, ember társainknak, és véreinknek lenni; a' kiket

kiket az emberi eset a' porba hagyott ugyan, de nekünk, mint fejeknek, edgyütt munkálkodó tagjainká tereftett az Világnak bölts Alkotó Fő-mestere. —

Igy tehát fogjunk kezét, és régi Törvényeinkben, szabadságainkban, szertartásainkban viszfza-tettetésünket meg-nyervén; egy szivvel Lélekkel Hazánknek óltalmára, Királyunknak törvényes védelmére fiesünk; senki magát a' köz-jónak elő mozditásától el-ne vonnya, vagy külön ne szakaszfa; Magyar Nemzetünknek illy régen születt szabadságú ditsősége ellen lévén az; hogy a' midön más Külső-országbéliek, a' Természetből folyó szabadságnak meg-nyerésére törekednek; mink akkor Nemzetünknek meg-alatsonyítására, Örökös Nemefi szabadságainknak veszedelmével, öfi bánthatatlan Törvényeinknek számkivetésével, mint fegyverrel nyert Országbéliek, az Hazának jussaiból ki vetkezketeni lálsuk magunkat; a' kik Hazánkért, Királyunkért, vérünket, életünket fel-áldozván az egész Világnak csudájára meg-bizonyítottuk példátlan hűségünket; mutafsuk-meg, hogy az illy hív Hazának Királyához, és visfont a' Királynak ezen Magyar Hazához való tökéletes szeretete, mely győzhetetlen erőlség légyen; hogy öröm kiáltással mondhsuk-el.

Éljen az Törvényes Király !!

Éljen az Hazafii szeretet, és barátság !!!

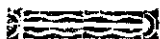
Éljen az Magyar Nemzeti szabadság !!!

Nyitra 4. Aprilis. Nem lehet elegendő képpen ki-magyarázni azt a' nagy örömet, azt a' Keresztényi áitatoságnak nagy buzgóságát, melivel a' Nyitray Püspöki Városnak lakolsai viseltettek, midön a' Magyar-orzági Katholika Anyaszentegyháznak azt a' régi, az el-mult három esztendőbe hómályba borult szokását, viszfza hozatadni, és megújulni szemlélték, a' mely szent szokás által a' nagy Böjtnak utolsó szent hetén, édes Idvezitönknek az emberi Nemzetért szenvedett keserves halála, kóporsóba való tétele, ditsőséges fel-tamadása emlé-

kezetünkbe hozattatik. Ezen szent napokon a' Keresztény nép áitatóságának gyarapítására leg-többet szolgáltak Méltóságos *Fuksz Ferentz* Nyitrai Püspök Urnak Magyar nyelven tartott szép, tudós Prédikáziói, melyeket mind Nagy Pénteken, mind Kristus Urunk fel-támadásának örvendetes napján, olly nagy ékességgel, és Isteni tudománnyal tellyes, szó szóllással, a' népnek sokoságához mondott; maga ez előtt minden Isteni hofszas szolgálatokat el-végeztén, hogy a' nagy számu, vidékségből-is öfzve gyült Halgatók, a' Magyar nyelvnek ékességébe, tisztaságába, és az idvelséges indulatokra ebrelztő, Hazánk nyelvén igen kellemetesen folytatott, Nagyságos *Fuksz Ferentz* Püspök Ur beszédébe, egész gyönyörüséget, Lelki vigasztalást tapasztalnának. Ezen Nyitrai Püspöki öreg Templomba az emlékezetre leg-méltóbb dolog, hogy Szent *István* első Apostoli Királyunknak idejétől fogva, ebben az Isteni Házba, a' melyben az említett szent Király három egész napokig kilentz Káptalanbéli Papok közzé ülven, a' Soltárok áitatos éneklésével az Istent a' Papokkal egyetembe ditsérte, ebben az Isteni Házban mondám, soha mái napig más nyelven Prédikázio nem tartatott, hanem tsak egyedül Magyar Hazánknek nyelvén. A' Magyar Prédikázióknak pedig el-készítése, és mondása a' Püspök, és Kánonok Urak között, fel-vagyon szép rendbe öfzve.

A' mostani, maga Keresztény Nyáját ditséretesen örző, szerentsésen Kormányozó *Fuksz Ferentz* Nyitrai Püspök Ur ö Nagysága pedig, Püspökségének kezdetétől fogva, a' Püspökhöz a' régi rend tartás-szerint tartozandó Prédikáziókat, mindenkor maga, szép, tiszta, vállogatott Magyarsággal, a' népnek nagy Lelki hasznára szokta el-végezni, mondani. — Más tudósítás —

— Melly nagyon hibázzanak azok, a' kik Anya nyelvünknek a' felhőből már lassan lassan ki-sütegető Sugáraitra azon ködöt fuldagallyák, mintha soványabb vólna ez, minthogy ezen a' gyalulodásnak töké-

tökéletességéhez érkezhetsünk, ebből, a' mellyel az Erdélyi edgyik Királyi Biztos, M. K. F. Ur ő Excellentiája Ns. Szeben Vármegyének Szelindeken Mártz. 22-dik napján tartott Gyülésébe bé-köszönteni méltoztatott, meg-láthatták, mert lehet-é nyelv, a' mellyen mind azokat, valamellyek ebben kivagynak rakva, akár édebben, akár díszesebben, akár gazdagabban ki-lehetne tenni, így következik:

Mint Fő-Ispány, mint jó Hir-mondó jelehékmeg ezen Uri, és Nemes Gyülekezetben, minekutánna az ujj szerzett Királyi Biztosoknak az Haza előtt való unalmáról, valahára meg-győződve az Királyi Felség, azoknak el-töröltetését kegyelmesen el-tökéltette, 's az közönséges igazgatásnak módgyát minden részeiben, az 1780-ban vólt, és gyakorlott lábra állittatni parantsolta. Nagy jutalma, nyilvánóság, és titkos törekedéseinknek, 's annál nevezetesebb, hogy el-tsüggedt kedvünk, magunk állapottyán epedő szivünk élesztésére, olly hirtelen eset, hogy nem-is képzelhattuk. Mi réánk nézve majd tsak nem egy szempillantásban változott-meg a' Világ, 's midőn féltünk a' visszra vónt ujj rendeléseknek iszonyító terheitől, következéseitől, rés nyújtatott magunk törvényes boldogságunknak hathatósbab munkálkodására. A' Király az Haza rendgyeivel meg-ozlott hatalmát meg-esméri, 's hogy minden Törvény ezeknek egygyesült akaratyokból véfzi tökéletességét valja, 's nem épít azoknak veszedelmeztető, 's hízkelődő tanátsokan, kik, hogy minden tsupán tsak az Királyi tettészéstől függjen, meg-veszett indulatok fortélljos útátsátsai-szerint, szemtelenül vitatták; meg-maradott édes Nemzetünknek markában leg-betselebb kintsünk, melynek ellenében szegeszte magát gyakran az intsekedő, 's mesterséges agyafurtság, az emészto irigység, kedv kereső alatsonság, Méltóságoknak, 's Erteknek éh vadászattya, az képzelt Erdemnek tiltott után való keresete, 's ennek Birtokában, midőn Királyunk maga szentséges szája vallása, 's önkéat tett, és örökre határozott igérete meg-erősít,

örvendjünk, 's ezen 'napot, mellyet az mindeneknek alkotója, ki az Királyok sziveit vezérli, oktattya, és hajtogattya szerzett nekünk, háládatossággal innepeljük, mert midön meg-lankadott az emberi tehettség, ki költ mellettünk az Mennyei erő, 's véghetetlen böltsétsége-szerint, meg hanyatlatt forsunkat vezedelmezni látva, olly Tanács Urakat támasztat Fejedelmünk szive meg-nyerésére, kik férfiui bátorsággal, az igazságnak minden homály nélkül való fel-fedezésével, a' multnak a' jelen-valóval, a' jelen valonak az következésekkel lelt egyben illetésekkel, 's magok elejekben vett tzelokban minden meg-tánderodás nélkül buzgó állandóságokkal azt arra birták, mely iránt az gyakor zörgetéseink el-halगतásával, vagy azokkal ellenkező ujjításoknak bé-hozásával el-enyészett reménységünk, tsak az fürü ohajtásoknak hagyott vala helyet, 's a' minek hirdetésére ez alkalmatossággal ide küldtettem.

Ennek meg-nyerésében egy nevezetesebb eszköz vólt az Felséges Udvarnak, 's az Statusnak nagy érdemü, 's meg-külömböztetett tekintetü Fő-Kautzelláriuska Kaunitz Hertzeg Ur, kiben való bizodalmit bizonyította már akkor-is az Haza, midön Törvényeinket érdeklő sérelmeit a' Felséges Udvarnak bé-nyújtatta, 's aztat hatahatós pártfogásának meg-nyerése végett ő Hertzegségének ajánlotta: nem tsalta meg'édes Hazánkat benne vetett reménységünk, ma szedgyük velünk atyáskodó Gondgyainak gyümölsét, 's tartozott háládatosságnak jeléül emeljünk ezen nagy Urnak olzlopát sziveinkben, 's örök emlékezetül adgyuk által a' következő emberi nyomnak, mely szemlélje benne a' nagy elmébéli Erteket, az mások baján érzékenyedő jó, és egyenes szivet, 's több egyéb jeles tulajdonságait, mellyek-szerint mint az igazságnak Fő-ör-álója az Király boldogságát az Tartományainak Törvények szerint való kormányozásában, a Tartományok virágzását a' Királlyal tett szövetségeknek héjjánosság nélkül való meg-tartásában helyhezette, ke-

reste, és lelte. De ennél ne állapodgyunk-meg, mint *Hercules* oszlopinál, többre igyekezzük birni ezen Fő-Tanátsoft, 's az vett jó méltóságának tartozott meg-esmérésével, és azért lett szoros el-köteleztetésünknek kérkedő ki-nyilatkoztatásával érdemeltünk magunkat arra, hogy az eshető tsapások ellen, védelmező kezeit továbbra-is tartsa fenn rajtunk hathatóságával istápoljan, 's mellettünk nyertesén kezdett munkáját, nevének loha el-nem felejthető ditsőségre vigye olly tökéletességre, mellyet koronázzon a' belső és külső békefés, a' fegyhetetlen edgyesség, melynek árnyéka alatt nevekedik minden jó, zürzavarjában pedig nagy 's meg-állapodott dolgok el-enyélsznek. Az ezen alkalmatósággal ki-jelentett jót, munkálkodták mások-is, Magyar és Erdélyi Fő Udvari Kantzelláriusunkot, Mélt. Gróf *Pálfi* Károly Urat ő Excellentziáját, 's édes Hazánknek nagy Méltóságu Kormányozóját Gróf *Bánffy* György Urat emlitem most csak azok-aköz, kik egyben vetett válakkal el-követtek mindent annak meg-térítésére, a' mitől szinte 10 éftzendők el-follyása alatt, rendre rendre meg-fosztattunk. Látták ezek az Urak a' sok méltatlanságot, 's ha szinte azért belső érzékenységeket ollykor ollykor paláfiolni láthattak-is, némellyeknek engedvén folyamatat a' meg-áradott árkán kívül kártékony hatalomnak, meg-nem nyugott az Haza boldogítására el-intézett köteles szorgalmatóságok, hanem titkon készülgettek azon idő elő-kerülésére, mely meg-fszokta orvasolni azt, a' mit ellen-vetés, fontos okoson épült elmebéli okoskodás, kérelem, panasz meg-nem gyavithatott, előre meg-tették szükséges lépéseket, 's mikor gondolták, hogy közelget a' szempillantás, melyben el-tökéltt próbájokat halzonnal meg-tehetik, közüllünk csak nem hirünk nélkül el-ragadtaték Gubernátorunk, hogy Levélbéli tseréjének véget vetve, személlyesen tsatolhassa magát avál egybe, kivel egy végre dolgozott, 's közelithesse kevesebb akadémok nélkül tzeljät, melyre buzgon, de titkon töröködött. Meg-
al-

áldotta az Isten őket, 's általak Hazánkat, úgy hogy Hazánk Attyainak méltán nevezhettyük, mert nem hiszem, hogy avál a' mit eddig miveltek, megelégedgyenek, 's arra való bizodalmas kényszerítésünk nélkül-is hátra tekintenek az 1780. előtt elmúlt esztendőkre, mellyekben sok készületek tétettek a' mostani veszedelemre, melynek félelmes pártjától rántott vizsgálza a' Mindenhatónak karja, 's helyheztetett oly menedek ösvényre, melynek átfittásán csak ne téveljegyünk, el-juthatunk kezdett örömünk öregbitésére.

Kiáltunk-fel tehát egyesült szível, és Lélekkel Tekintetes Nemes Vármegye! Ejjén *Kauritz* Herceg, éljen Gróf *Pálfi* Károly, éljen Gróf *Bánffy* György, 's éljenek mind azok, kik mostani állapotunknak vóltanak eszközlői, kik között örökös háladatoságot érdemelnek tőlünk derülői kezdett forlunknak első mozdító okai, kik tapasztalván, hogy a' Gyűlések tilalmazásával, törvényes útan se firmi, se nyögni nem lehet, egyesült tanátsból nem gondolva a' szerentse játékos tsalfaságával, meg-nem íszonyodva se az felsőbbek fényezető kedvetlenségektől, se pedig egy vagy más tekintetekből meg-nem tántoradva (mellyek ha sokszor roszsz, és ellenkező tselekedetre nem vezetnek-is, de némitának) oly munkát készitettének, melly az egyben szerkesztetett Törvényeinkel, 's régi szabadságainkal meg-nem egyeztethető parantsolatokból következett 's következhető sérelmeinket fel fedezte, 's azt egyenesen a' Király széke elejében egész bátor-sággal orvoslás végett terjesztették. Ez a' jó példa ebresztette az el-tsüggedett elméket, 's elevenítette az érzéketleneket-is, hogy ki-ki jobban érzvén baját, ha egyebet nem tehetett-is a' többivel, 's értelmesebbekkel edgyütt zörgetni e-nem mulatná, melynek gyakori ujjitása szülte ezt, a' mit ma bámulva értettünk. Ezek vóltak valójában édes Hazánk' szó szollói, a' közönséges ügynek tökéletes pártfogói kiknek érdemeket csak az nem be-süllí, a' ki mivel tartozzék Hazájának, nem tud-gya,

gya, vagy meg-veztegetve lévén, tudni nem a' karja.

Mellyekből midőn ki-tettik, hogy mái örö-
münket bizonyoson azoknak tulajdoníthatjuk, a'
kik aztat munkálkodták, mennyire magasztaljuk
aztat, a' kitől azt vettük, 's az által még több jó-
nak tölle esendő meg-nyerhetésére mosolygó mezőt
nyitott, tégyen bizonyoságot kinek kinek ez iránt
meg-bírált belső jozon érzékenysége. En meg-va-
lom, nem tsak külső, de belső igaz gyálzizal-is
siratom Felséges Urunkat, ki tsak hamar azután,
hogy hozzánk tért kegyelmének illy tettzetes jeleit
adta, el-költözött, 's életét végezve, tsak boldog
emlékezetét hagyta hátra; vajha élne, és hofzizas
Uralkodását az kezdett nyomon ditsőségesen kö-
vetve, tapasztalhatná a' Törvények úttyán vezérlett
hiv népe, mely háládatos, mely kész, mely enge-
delmes. De ezek tsak kegyes ohajtások lévén, mel-
lyeknek telyesedését réája nézve meg-fojtatta a' Na-
gyokkal-is közös, 's kedvezni nem tudó halál, é-
relzetsük ezt azzal, ki Királyi székében követke-
zik, minden selekedetünknek rúgója légyen, a'
Törvényen épült szeretet, ez az Anyja a' hiveség-
nek, engedelmeségnek, Nemes bátorságnak, békes-
ségnek, egyefségnek, Hazafiui jó indulatnak, szük-
séges bizodalomnak, 's a' Királyi hatalomnak. A'
félelem bokrosít, kétségeskedéft, meg-íszonyodáft,
hihetetlenséget, 's végtére vezedelmes el-veteme-
déft szül.

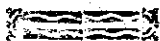
*Külföldi hiv. — Vénétziában nagyon vigyáz-
nak a' Frantziákra, és Frantziául gondolkodókra.
A' napokban illyen tzedulák tálatatának imitt a-
mott a' városon fel ragasztva: — Oh Nép! mikor
követed a' Frantziákat, vagy a' Brabantziaikat? —
Mellyeket a' Tanáts le szaggattatván, illyen tzedu-
lákat tétetett helyekbe: Soha sem, mivel itt a' nép
nem olyan fanaticus mint egyebütt.*

Költ Bétsben 20-dik Aprilisben 1790.

A' Körmötzi arany, és a' Leopoldus márvás az Eliseumban.

Kedves szomszédom! Kedves Barátom, 's viszontagságaim' sorsolása márvás! miért vagy ollyon szomorú? ollyon motskos, görbe, tsorba, és szennyes? Te vagy a' leg-régibb és jobb pénzek közül egy a' felső világon, néked és nekem volt-meg eleitől fogva az a' belső érdemünk, mely-szerint a' mi velünk egy rangba tétetett pénzek között mindig elsőséget víveltünk; ugyan azért a' belső érdem elsősege miatt ránk irigykedő minden pénzeknek tárgyul valánk eleitől fogva ki-tétetve, mondj valami újságot! — beszéld elé életedet, viszontagságaidat; a' mi testvér Atyánkfiainak, és a' felső világbéli embereknek mostani sorsokat — mert már rég, hogy sem a' te, sem az én Atyámfiain közzül edget sem szemlélhetek ezen hóltak mezején, a' több idegen pénzek' nyeivén pedig nem értvén igen kevést tudhatok kedves Hazámról.

L. M. — Ha én az én életemet, viszontagságaimat, ide jöveletemet, a' te testvéreidnek felső világbéli sorsát kezdem beszélni, írva fokodsz, és emlékezni sem kívánsz többé a' felső világról. — Jól tudot, és láthatod, hogy én az első Leopold Tsászár képét vífelem, ő öltöztetett vala engemet ezen formába, ő adott vala nekem 16 krajtzárnyi belső és külső érdemet, mellyel én minden más pénzek felett díszkedhetem vala. Minek utánna a' velem egy rangba lévő más ezüst pénzek nállunk 7 krajtzárral lettenek volna kisebb belső érdeműek, és az idegen országbeli Hatalmaságok kezdettenek volna bennünket más pénzek' köntölsébe öltöztetni; 17 krajtzárra vitték a' mi érdemünket, és az én felső világbéli testvérjeim most is ezen érdemben tartatnak. Mig a' vonás forint módiban és betsületben volt a' felső világon, addig nekünk-is jól volt állapotunk, 3-mon tsináltunk egy vonás forintot; de mihelyt a' forint modit vál-

toztatott, Német köntöst öltözött magára, és Német forintá lett — minket-is többnyire vagy Német köntösbe öltöztettek, vagy az Ötvefek el-olvasztottak, vagy a' 'Sidók egy környül metéltek, hogy magunk is alig esmerhetünk egymásra. Az én Atyámfiai már most többnyire 20 krajtzáros formába öltöztették, hogy 3-mon egy Német forintot tégyenek. Én fok elztendőktől fogva a' Papok erszénnyében lakván, igen nyugodalmas és sérthetetlen életet éltem. Mi milliomonként nyugodtuk a' Magyar *Jésuiták*' pénzes szekrényében; de midőn ezek el-töröltetének, a' Felsőes hatalom által egy tsomóba hordatánk, és Felsőes *Aszfonyunk*' a' Nagy *Theresia* idejében tsendesesen nyugvánk a' Magyar Hazában: idővel innen is ki-mozdittának, sergünknek nagyobb részére 20-szos tizmert és más formát ütének, sőt ezeket más értz nemével elegyítvén, sokkal nagyobb külső érdemre emelék őket. Minekutánna a' Papok pénzes szekrényébe mások-is be-kotorkáztak, az-olta mi én a' te Atyádfiai a' Körmötzi arannyok a' Rátzok, 'Sidók, Örmények és Görögök kezébe forgottunk, kik minket szokások szerint az Országból ki-költöztetvén, ezer 's meg ezer vizontogságok' tüzeiben forgottunk. Én fok ideig *Jonás* nevű 'Sidónak bor-erszénnyében 50-ezered magammal lakván, ott munkosodtam vala így el. Midőn ez a' 'Sidó minket fok ezer Körmötzi arannyokkal a' maga földös *Grának* költsön adott, szokása-szerint környül metélvén bennünket, 1000 tallér belső érdemet hagyott belöllünk 's a' te Atyádfiaiból maganak. — A' mag én az 1790 dik esztendőre értem, olly fok vizontogságokon mentem keresztül, hogy 100 esztendő alatt elé beüzelleni nem vólnék elégséges. A' jelen-való esztendőn kezdem hát a' magam életemet: ezen a' bődög esztendőn a' II dik *Leopold*' kegyelmies uralkodása alá jutottunk, és azokat beüzellem, mellyeket ez alatt láttam és hallottam: — Én már egy néhány esztendőktől fogva többnyire ama nagy lelkű fő Papnak, és igaz szívű Hazafianak az Egri

Püspöknek, pénz tájában laktam, és a' te Körmö-
tzi Atyádfiai közzül egy néhány 100 ezeren laknak
vala szomszédomban. Itt az én életem igen nyug-
hatatlan volt; mert ezen kegyes fő Pap ottan a'
szükölködő szegények kezében adván engemet, e-
zek rézre váltottak, és megint mások' kezébe ad-
lak, míg végre csak-ugyan vízfíza kerültem. Mi-
dön most nem régiben, a' Nemesi arany szabad-
ságnak helyre állításával, azon Nemes Vármegye
egy 70 Nemes főkből álló *Bandériát* állitta, jelen
voltam akkor, midön ez a' fő Pap 70-ezer forint-
ot ajándékoza a' te Körmötzi Atyádfiai közzül e-
zen *Bandériára*, hogy a' vékonyobb értékek-is a'
Haza betsületére éppen úgy ki-álhassanak Sz. Ko-
tonánk őrzésére, mint a' gazdagabb Gavallér. Ek-
kor juta ezemben az, a' mit már a' Magyar Ku-
rir a' maga Olvasóinak sokszor szájokba rágott: be-
boldog Haza az! hol a' Papoknak pénzek vagyon;
mert ezek magok jól gazdálkodnak, 's keveset
öltenek, 's midön a' Haza kaptzája szorúl, ké-
nek a' Haza jóvára pénzt adni, és így nem ma-
pognak, hanem a' Hazának egy olyan titkos pénz-
t gazdálkodik, melyet a' Haza közönséges
szükségében mindenkor örömmel szoktanak fel nyit-
ni. A' mely Országban a' Papoknak még eddig
pénzek volt, soha az az ország a' 'Sidókra 100-ért
10 usorás költsönözött pénzre nem szorult. A' Pa-
pok' pénze huzta-ki most Francia országnak azt a'
nagy töviset lábéből, melybe a' fellyebb tartott
1 esztendő Tengeri háború alkalmatosságával lé-
tt vala. Ez az ország most a' leg jobb igazgatás'
ormájára lépett Európában, mert még a' mi az
anglus igazgatásban is hiba volt, azt ők magok
örözt meg-jobbitották, 500-ezer fegyverfese va-
yon készen a' Nemzetnek, 500-ezer pedig úgy van
rendelve, hogy 24 óra alatt fegyvert foghat. A'
abadság itt virágozik, de közönséges halzon mel-
tt senki sem alszik. Itt mint vallásbéli külömbb-
ség, 's gyűlölség, a' jó szivű Hazait leg-jobb val-
sá embernek — az egészséges öreget ifju legény-
nek

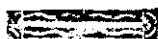

nek, a' beteges ifjat öreg embernek tartják, a' vet, és nem a' köppeneyg gallérát betsüllik; ha engemet, egy kopott *Leopoldus* máriást a' Nzeti gyűlésbe botsátottak volna, én azt jövostam volna, hogy a' Papoknak kérjék-el ezen szégekben minden pénzeket, mellyet ők örömösi tanak volna, minthogy önként oda-is adták; a' jószágba hadják-meg őket; mert ezek méhepénzt gyűjtő méhek, és némelleyek bal-itélete. Ez rint nem herék vóltanak itten; ezek kezdték Frantzia földet leg-előbb művelni — és ezek néhány ezrendő múlva a' Haza szükségére megpénzt adtanak volna. Azt mondogod, hogy dolgoznak a' Papok!, hazudsz; mert testel és lelkkel dolgoznak; de ha nem dolgoznának-is, dolgoztatnak, és gazdálkodnak — hány ezer ber nintsen Párisba, Bétsbe, 's más Királyi városokban, kiknek 10 — 12 Uradalom dolgozik és a' Hazáján kívül a' gyönyörűség *Nymfáiban* mérszti-meg annyi lok ezer munkás méheknek a' verejtékes gyűjteménnyit — 's egész életében annyit sem dolgozik, hogy a' paputtsát magatsolná-bé — most szolj a' Papok ellen. Hány hány Török, hány Görög, hány idegen pénzreskedő usorás nintsen tsak a' mi Országunkban, kik soha nem dolgoznak, merik a' pénzt behordják a' Te Körmöti Atyádfiait külső országba, kik közzül soha egy-is többé visszsa nem Hazájába. Mindezeket a' Papok soha sem kedték, és ha miattok az Országból költözött szép kints ki, a' visszsa élések úttján és módján lett az, 's nem a' jelen való időkben — *non tollit usum* — most szolj a' Papok ellen. A' Fejedelmek ugyan nem tartják rossza ha a' Papoknak nints pénzek; de rossz a' Haza ha szegények.

Én a' *Neograd* Vármegyei *Bandériával* jött vala a' múlt hetekben *Budára*. Ezen sereg a' atyádfiai közzül véghetetlen lokat hozott vala magával, ezen hónapok 17-dikén menének lip-

val, zászlóval vízfza, és alig vivének valamit A-
tyádfiai közzül vízfza, mind itt hagyák; mert Bu-
dán minden olly drága, mint Bétsben — egy ba-
ratválás 20 kr. egy haj fösüllés 20 kr. — gondold
a' többit. Ezen *Bandériabelieknek* fekete-mentéje
róka torokkal, veres lábija, füvege és ló takarója
aranyra, mindeniknek szolgája, Vezére, Papja —
és olly szép sereg, hogy Európában, a' Magyar
Tessörző sergen kívül, egy Gárda lints szebb. Már
16-dikán el-érkeztenek vala a' Fojér Vármegyei Ko-
rona örzők, és fel-válták amazokat. Ezeknek mind
Kalpagjok, veres nadrágok és zöld mentéjek vagyon
arannyal. Nem láttál ezeknél szebb sereget. Ezek
nékem mind magokat meg-tartoztatni tudó embe-
teknek tettzettenek lenni: alávalóságra nem botsát-
koznak. Vagynak közöttök nagyon ifjuk-is, de
velek kellett születni a' meg-ért élznek: birnak az
indulatokkal. Ha bé-mennek Pesten a' *Tusli Kávé*
házába, meg gondollyák azt, hogy oda éppen ol-
lyan szabadon lehet akár kinek bé-menni, mint az
közönséges piatzra. Ha ott egy emberséges ember
bílárdozik, azt méltátlansággal nem illetik, akár
mitsoda nemzetből való légyen az, mint némellyek
tselekedtek nem régiben egy betsülletes Kapitány
Urral. Ezek inkább titkollyák a' nemzeti gyenge-
séget, mintsem hogy a' más meg-vetés által, gyü-
lölségnek magvát hinteznék. — A' *Simboluma* e-
zeknek mind egyről egyig ez — *festina lente*: —
nevek és rangjok szerint pedig így következnek —
Fő Vezér Báró *Perényi Imbre* Ur. — Kapitányok,
Kis Elek és *Nagy Ignätz* Urak. — Fő Hadnagyok,
Gr. Zitsi János, *B. Rudnyánszki János* és *Veress*
Ferentz Urak. — Tábori Papjok, *Szluha Demeter*
György Ur. — Zászló tartójok *Szluha Antal* Ur. —
a' többek pedig következő N. Uraságok, *Sala-*
mon Ignätz, *András Antal*, *Szlinzki Ignätz*, *Kupa-*
vári Gábor, *Rosti Ferentz*, *Kupavári Josef*, *Végh*
Ignätz, *Salamon Elek*, *Mentler Sigmund*, *Bodhorz-*
ki Mihály, *Koszay István*, *Palatzki Sigmund*, *Kis-*
kos Josef, *Orosztonyi Mihály*, *Hajos János*, *Sala-*

mon Ferentz, *Salamon* Sigmond, *Varga* István, *váts* István, *Mészlányi* Károly, *Nedetzki* Ferenc, *Hűszár* István, *Hűszár* János, *Pötz* János, *H* Ignácz, *Jankó* Ferentz. — A' Magyar országi 2 f. Itélő székek, u. m. a' Septemvirális és az Királyi tábla, egészfzen vízfza téttenek a' régi lánál. Az 1. sönél Afseſorokká téttenek az *Esztergomi Ersek*, mint ország Primálsa *Bottyáni*, a' *Kolozsvári Ersek*, Gr. *Kolonits* Urak; — a' Prélátusok között *Petkő* és *Kondi* Pülpök Urak: — Az Ország Bíróságai között, az Ország fő Bírója Gr. *Zitsi* Károly, *Tavernikus* *Végh* Péter Urak: — a' Mágusok között Gr. *Zigray*, Gr. *Bruntzvik*, és *Radai*, *Magyar Sági* Báró Urak. A' Lovasi Nemesség között a' régiek mind meg maradnak. — A' Királyi tábla lánál pedig mint Présés a' Király jelen nem lévő jelentő (Personális) Ürményi Ur; Afseſorok, *Kononok* *Görgei* és *Rofos* Urak — a' Bárok között *Almásfi* Pál, és B. *Révay* — első Notáriusok, *Kanis*, *Németh* és *Atzel* Urak: — itt-is a' több Afseſorok meg maradnak. — *Budáról Bétsbe* vízfz jövén, Béppen együtt érkeztem meg a' Berlinbe küldött Kurirunkal: tölle vártam volna a' Bétsi ujjas kapó néppel én-is valamit, de még eddig nem töltötte kedvünket: enyit mond, hogy Berlinbe való érkezésével ott a' városban olyan hírt közzétett volna el, hogy ő II-dik *Leopoldtól*, a' bétsséget elébb szerzeni mint rontani kívánó követelésekben küldetett volna oda. A' katonák ugyan ott készen vagynak valamint nállunk: de balra néznek, 's örömeit jobbra vigyáznak 's elébb állanak kívált a' kik valami 30-ezeren közzüllök, *Frants* 's más idegen jövevények: talám otthon szeretnének pátriotáskodni. A' Pruszíziai Birodalomban tsak ezek mondatnak az hadat ohajtani, azért mert akkor leg-könnyebb szökni. — Ez egy ok azok között mellyek nem engedik, hogy a' békeségről való reménységünk egészfzen el-alugyék, noha az-is igaz, hogy a' Pruszízius Királynak a' legnagyobb Ministerei öfzve vagynak gyűlve — de hi

szem mi következik abból, hogy öszve vagynak gyűlve? mikor kéz-fogás 's lakadalom elik, akkor is öszve vagynak az emberek gyűlve: — még *Friederika Vilhelmina* nagy punktuma lehet a' békelességnek — az Anglus Király familiájából sem holt még ki a' Léány ág — *tu felix Austria nubo.* —

Az Orsova meg-vételét, tegnap az Hadi-Kantzelláriáról ki-adatott tudósítás, éppen kétségtelené teszi, melly így következik: — (**) Aprilisnek 20-dikán érkezék meg ide ő Felségéhez a' *Durlakh* Regementyének egy Batalionnyával *Orsovának* örzévégett, az *Allion* hegyén telelt *Obester Gr. Auerperg* ilyen hirrel, hogy az *Orsovát* őltalmazó Törökök midőn a' valóságos ostromra meg-érkezett készülteket meg-látták volna, már Apr. 11-dikén magokat az edgyezésre ajánlották, és már 16-dikán az edgyezés el-is völt végezve, mellyben az ellenségnek szabad el-menetel és *Viddinig* való őltalom ígértett. — Az edgyezésnek punktumai 's több ide tartozó környül-állások a' jövő Postán fognak közöltetni. — Azok között, kik *H. Koburnak* bizonyosság-tétele-szerint, a' következő táborozás illy szerentsés kezdetére leg-többet hafználtak, tettett ő Felségének *F. M. L. Gr. Vartenslébennok* a' *Mária Theresia* Rendjének Komendátori kerefsztyét, Gróf *Auerpergnek* pedig ugyan ezen Rendnek kitsiny kerefsztyét kegyelmelen rendelni, Májor *Mahováztot* az Bánáti határ-örzök között, Májor *Klauvetzet* és *Kulos* Kapitányt a' *Durlakh* Regementnél, *Gejer*, *Bauer*, *Jesvits* alsó Hadnagyokat, és *Sokovits* Zászló-tartót egy egy gráditstsal helyebb mozdittani. Ezen kívül rendelt ő Felsége mindazoknak a' Tiszteknek, kik a' télen *Orsova* bé-rekefztésén jelen völtanak, egy hónapi ingyen-gázsit azon kívül, a' mellyet különben-is minden Tiszt kapni szokott, és minden all Tiszteknek, azon egy egy aranyon kívül, mellyet már mázfszor említettünk, egy hónapi egész 'Sóldot.

Már tudjuk, hogy a' *F. Leopold* 1-ső Titok-nakja *Ferentz* fő Hertzeg, melly nevet a' Hertzegnek

nek ő Felsége H. Kaunitzndl való együtt léteken a' minap adá. — Az alatt mig a' békeiség megszerzettetése után az Hadi-Kantzelláriának Praefese tétetnék, Gr. Tige és Tratsvits Generálok fogják az ezzel járó kötelelséget folytatni. — Hogy a' tudományok jobb lábra ne állittassanak, arról nem kételkedhetünk, és ugy hallatik, hogy a' közönséges Pap-nevelő házak el-fognának töröltetni, és a' *Nevendékek* a' fő Püspök 's Püspök Urak gondja alá fognának ismét vizsgálva adadni. — Azt mondják, hogy a' Könyvek fő vizsgálását, a' Bétsi fő Püspök és Kárdinál *Migáttzi* Ur fogná nyerni. — A' múlt Vasárnap ő Felségének bódog uralkodásáért, a' *Szentségnek* ki tétele mellett, minden *Bétsi belső* és külső templomokban Isteni szolgálat tartatott, melynek alkalmatofságával az említett nagy Püspök Ur szolgáltatta-ki a' nagy Misét. — A' Muzika táborból egy Generális jöve Budán keresztül a' múlt héten ide hozzánk, de még nem tudhatni mi követketségben; némellyek azt erősítik, hogy Törökkel való békeiség punktumait hozta volna *Leopold* hoz. — A' táborról most többet nem irhatunk, hanem a' mit már minden könyv nélkül tud, hogy sergeink minden ellenséges széleken résen félelnek. — Ezen hónapnak 6 dikán az *Allion*-hegyo táján nagy föld mozgás volt, a' föld kunyhok is hullottanak öszve, mely miatt a' *Durlákh* katonái, nem kis félelmet állottanak-ki. *Szebenből*-is azt írják, hogy ugyan ezen napon itt is hasonló föld mozgás volt, annyira hogy némelly falak meg is hasadoztanak: így szinten Máramarosban Febr. közepe táján majd két hétig hallatott zúgása a' földnek. — II-dik *Leopold* Királyunk az ugy nevezett, Normális Oskolákban a' Nemzeti Nyelvet kívánja taníttatni, a' Német helyett. — Ő Felsége a' 2-dik ifju Fejedelmet *Ferdinándot* Florentziába haljuk hogy maradni rendelte, de *Károly* Hercege el-fog jöni *Bétsbe* a' H. *Kaunitz* Oskolájába tanulni.

Tsernovitz 11-dik Apr. — Kedves Barátom! —

„Én mióta a' világot meg kezdettem esmérni, keményebb erőtséget *Kaminitznál* nem láttam; mert ha minden óltalom nélkül hagyatnék-is, csak egy-szer kapui bé lennének zárva, felette sok munkába kerülne, míg a' kö-sziklák, és az azon épült kö rakások a' bé-menetekre útat nyitnának; most pediglen a' midőn 956 ágyuk, 3 gyalog, és 2 lovas Regementek erősitik, éppen meg-vehetetlennek látszik. (NB. ha egy más tudósítás azt nem erősitné, hogy a' körül fekvő hegyek miatt 24 óra alatt hamuvá tétethetik.) — A' Lengyelek olly tsendesesen vagynak mind eddig, hogy még magok se tudják mi legyen fel-fegyverkezéseknek tzelja, szüntelen jönnek és mennek, a' Nemes ifjak magokat fegyverkeztetik és készülnék, de ki ellen, nintsen még közöttök meg-határozva. Mi közöttünk, és ő közöttök a' Kordon még nintsen bé-zárva, úgy hogy Palsus nélkül is járunk egymáshoz. — Hertzeg *Potemkin* meg értvén *Joséf* Tsászárnak halálát, 8 napokig leg-mélyebb gyászban jára, és azt mondta: hogy a' világon leg-jobb barátja holt meg *Joséf*-ben. — A' *Jászban* egy ideig mulatott *Ra sz-Effen-ai*, az el-múlt Szereván Konstantzinápoly felé azon felelettel vifszja indult, hogy ha a' Porta Konstantzinápolyt a' Muszkáknak, és mind azt, a' mit az Auszriai Ház kíván annak meg-adja, készzen lehet a' békesség, a' Porta ígéréteire pediglen semmi tekintet nem lehet, mert mind azokat az országokat és városokat, valamellyeket ígér, már a' Muszka Udvarnak régen hatalmában vagynak. — *Husvét* előtt harmad nappal küldé Hertzeg *Koburg* egy Követet *Potemkinhez*, mely az ellenségnek szapardását jelentvén; azonnal parantsolatot kapa General *Suvarov*, hogy 2 gyalog és egy lovas Regementel, a' mi seregünkhöz kaptsolná magát. — Ezek kivül semmi ujjságim nintsenek, de minden úrán reménylek.

Zsuba 14-dik April. — Mi éppen ma rukkoltunk-bé az Kvártélyba, ide *Zsuba* nevezetü helység.

ségbe Morvában. Tegnap olly menydörgés vólt itt nálunk, a' mellyhez hasonlót Augustusba is ritkán hallunk. Itt még a' hegyeken minden-felé sok hó vagyon, a' mely most olvad; felette nagy ár vizeket tsinál; mi két nap várakoztunk a' viz miatt, hogy által nem jöhettünk, mert igen sebessen folyik az hegyekről: harmad napon is, midőn által maséroztunk, a' hová az Obestlájdinánt Divisio ment, több mint 30 legénnyel meg ferdett az ló, egy köz legény majd belé fűlt, az lova bádjadt vólt 's el dült vele, és alája szorult; de tsak hamar az pajtáság le-ugrált, és ki-húzták az ló alól. Nem különben Oberlájdinántal: pedig, mint egy Gatyá kötésig való méllységű viz volt, de hogy a' viz sebes, sok gödröt mosott. — Az *Troppau* tállyékáról jött katonák bezzélik, hogy valami Spionok által az Magazinok meggyújtattanak légyen, de erről méltó kételkedni: ha e' felől bizonyost hallok, leg-ottan fogom tudósítani az Urat. — (NB. azt más tudósításból is olvastuk, hogy ezen a' környéken egy Pruszszus Musikus olyan dolgok körül tapasztaltatott vizsgálódni, mellyek éppen nem illették őtet: melly-szerint bé tsukatott volna.) — Mi Istennek hálá, így szól tovább az Levél író, egészségesek vagyunk, de a' mit az egészséges Gyomor, és fő-kép az Magyar gyomor, vagy természet kíván, már itt igen szűk, és pénzért is nehéz kapni, ha tsak két mért-földre nem menyünk, a' hol az Stábung vagyon *Meceritsben*; különben bort nem iszunk, hanem jó vizet, a' mindazonáltal szomjuságnak el-oltására igen jó, de az vért a' vitézekbe nem igen gyűjtya.

Szala Vármegyében 13. Apr. — Kedves Barátom! — Oh ha tudnád, melly igen fel-serkent és bozdúlt minden Státusbéli Izenéllyekben, Magyarországhan az Magyar vér; tsak ebből az történetből meg-értheted, hogy ezen most folyó eiztendőben 1790-ben 22-dik Mártziusban, T. *Szala* vármegyében *Bánok Sz Györgyön*, az *Károbeli* Plébánus Urnál, hat, rész-szerint Papi, rész-szerint világi Urak

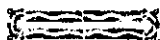
rak ebédelvén, oda találkozott jelenni egy még má-
 sodik Pruzszus háboruban meg-sebésített *Barkó*
 Regimentjéből oblitos Német Jánketliben és saru-
 ban öltözött Magyar katona, kit minekutánna az
 Plébánia háznál ebédelő Uri személyek meg-kér-
 dezték volna, hogy hogyan merne Német Jánketli-
 ben és saruban járni Magyar-országban ebben az
 Magyar világban? azt felelte: Uraim! nékem ab-
 ban kell járnom, a' miben leg-óltsóbban lehet, ha
 az Urak másti tsináltatnak, mingyárt el-vetem a'
 Német ilyen amollyon teremtette kabatyát, mely
 feleletére az ott lévő Urak annyi pénzt adtak né-
 ki, hogy azon egy Magyar kurutzos Mentét és
 tsizmát tsináltatott magának. — — —
 — — — — —
 — — — — —

*Felsőes II-dik LEOPOLD uralkodásának kez-
 detében, következő jelentő irását küldötte az Er-
 délyi nagy Hertzegségi Kormányozó-székhez. — —*
 „II-dik LEOPOLD Isten kegyelméből Apostoli Ma-
 gyar és Tseh-orzági Király, Auszriai fő Hertzeg,
 Burgundiai és Lotháringiai Hertzeg, Erdélyi nagy
 Fejedelem, a' Székellyeknek Grófjok.

„Méltóságos, Tízteletes, Nemes 's a' t. Ked-
 veseim, Híveim! Tettett az Isteni végezésnek, bol-
 dog emlékezetű igen Felsőes Fejedelmet II-dik Jo-
 sefet, a' Romai Császárt és Németek, Magyarok,
 Tsehek, Dalnáták, Horvátok, Tótók 's a' t. Ki-
 rályát, a' *Mi* kedves Bátyánkat, az élők közzül
 Februáriusnak 20-dik napján kiszollítani. *Mi* ezen
 jelentésünk által adjuk *Néktek* tudtotokra azon szo-
 morú és nekünk valóban keserves történetet, és azt
 kívánnyuk, hogy a' mi keserűségünkben vegyetek
 részt, a' mint hogy éppen nem-is kételkedünk azon,
 hogy *Ti*, ezen Felsőes Fejedelemtől, ki tsak nem
 régiben a' maga Erdélyhez való jó indulatját a'
 világ előtt olly nyilvánosságosan meg-mutatta, hálá-
 gatos indulattal ne emlékeznétek. — Valamint *Mi*

továbbá az említett Felsőes Tsáfszárnak, Magyar ország' és az azzal egybe kaptsolatott tartományok' boldogult Apostoli Királyának II-dik *Josef* nek mingyárt halála után, a' Fejedelemnek és a' Státusoknak az 1722-dik esztendő-béli Dietán esett szabad meg-egyezősége szerint, ugy szintén az 1744-béli 6-dik ujj ártikulus által *Erdélyre*, és a' vele egyben kaptsolatott részekre nézve meg-erősített következésnek rendje-szerint, mint ezen nagy Hertzegségek egyenesen következő Örökösze az uralkodást által vettük, és ez szerint a' mi Udvari Kantzelláriákat is meg-erősítettük: ezen a' módon erősítünk meg *Tiéteket* is, a' mi Kományozó-Izékünket, azon fel-tétel alatt, hogy tovább is azon hűséget azon kötelelséget, és oktattatásokat visel-lyétek szemeitek előtt, mellyeket eddig viseltetek. Egyfersmind azt is *Rédtok* bizzuk, hogy az 3 Nemzet-béli Státusokat, a' Vármegyéket és Szék-helyeket előre tegyétek bizonyosokká a' felöll, hogy *Mi* az ő Jufsokat, Privilégiumjaikat, Izabadságokat és egyéb tulajdonyaikat tökéletesen fenn fogjuk tartani, 's nékiek semmiben fogyatkozást nem okozunk, hozzá tévén, hogy a' 28-dik Jan. tétetett végezését *Mi* is helyben hadjuk tökéletesen, 's azt akarjuk, hogy 1-ső Májusig ez tökéletesen lábra állittassék. Továbbá parantsollyuk azoknak a' tudokra adatni, hogy ők azon parantsolatoknak, mellyek rész-szerint a' már töllünk most előbbször meg-hagyatott Udvari Kantzelláriától, rész-szerint tölletek, a' K. Igazgató széktől minden ügyes bajos dolgokban az *Mi* nevünkben ki-adatnak, ezen-túl is engedelmesek légyenek, és a' jelentéseiket, tudosittásaikat a' közönséges úton a' *Mi* Királyi-Izékünk elejébe küldjék. — Hogy pedig törvényes kötelelséginket egy punktumig bé-töltsük, ezen írásunkal ígérjük, hogy a' *Homágium* le-tételére és a' közönséges elé-forduló dolgoknak el-igazítására rendeltetett napot, a' jövő Augufusra el-maradhatatlanul ki-fogjuk hirdettetni, 's rövid időn a' napját

is meg-fogjuk határozni. Ezzel maradunk 's a' t. —
Költ Bétsben 14-dik Mártzii 1790-ben Uralkodá-
sunknak első esztendejében — *Leopold* m. pr. — —
Gr. *Pálfi* Károly m. pr.

*Tekintetes Csebe Pogány Lajos Urnak, T. Márama-
ros Vármegyének négy esztendőktől fogva való
nagy érdemű Vice - Ispánnának, a' T. Bereg
Vármegye Fő - Ispánysági Administrátorságra lett
rendeltetésének alkalmatosságával, írta Gáti Ist-
ván, ugyan azon Urnak tiszteletére. 1790. Fe-
bruárius 25. nap.*

Öröm-é, vagy keserűség, a' mi szívem szorittya ?
Nem tudom: de vidám szemem-héjját a' köny bo-
rítottya.

A' midőn egy, nem Nemzetem Leveléből olvasom;
Hogy Főispányságra vitetik az én *Pogány Lajosom*.
Érzékeny Lelkem képzési, hát velem mit akartok ?
Bennem egymással tsatázó Gondokat, hogy ka-
vartok ?

Talám ugyan azt bánjátok: kit Nemzete kedvellett;
Halhatatlan Virtuásával, fő Tisztséget érdemlett ?

Ah! Tettetést nem esmérő könyveim távozzatok:
Ne hogy az irigylés nem várt gyanújában hozzatok,
Az egyenes szív tettetést, 's irigykedést nem esmér,
Melly más szerentséjét bánja, vesztlen-el az ol-
lyan vér.

Bennem ugyan, még tsak, egy szempillankásig se
élljen,

Olly rész, valamely szerentsét, melly másnak iri-
gyelyen.

De azt, még sem tagadhatom, hogy ha nagy-is örö-
möm:

Lelkemnek vig képzéseit zavarja nem kis öröm.

Hogy rég érdemlett Tisztségre lépett *Héróm*: örülöm
De hogy szakadás lelzsz köztünk; valóba keser-
rülöm,

Öröm, Hazám fő Kormányán, hogy illy *Morneus*
ülhet.

De ha nem erény; van benne mit szívem keserülhet.
Öröm,

Öröm, hogy a' Szerentse-is, azt a' kit én, szerettem.

Öröm, hogy e' kéz-ivemet, a' kezemből ki-vette.

Öröm, hogy a' kit, mint maga Lelkét -- -- kedvellett.

Szemlélheti, a' Tisztelet, rakott asztala mellett.

De bezzeg a' keferüség: e' Ditsőségség sűgára

Hogy e' (*) Tsérep 's sárt ezentúl, Meg-hittjétől
el-zárja.

Az a' szép böltselkedéssel fűszerfzámzott Nyájjatság,

Az a' bölts mérfélkléssel, le-botsátkozott Baráttság.

Az, a' sem Istent, sem embert, meg-nem fértő Tré-
fálás,

Az a' tanult embereket szomjuzó discuralás.

Az az Őfi kegyeskedés, álhatatos búzgóság,

Istent, 's Belzédét kedvellő és tisztelő Forróság;

Egy Pillantatban előllem e' Tíztséggel el-tűnnek,

Ah! bóldogtalan Szerentse! te vagy oka e' Bünnök.

Melly szép volt a' Város veled Héróm! 's a' Gyüle-
kezet.

(**) Szokrátesnek elég volt, ha, e' Plátó bé-ér-
kezett.

De ezek ugy tettik, már-is, mind álommá vál-
toztak.

Vóltak, de az el-távozó Lajofsal el-távoztak.

Be igazán jövendöltem nyóltzvan-hatba el-repűlsz

Itt hagyfz, 's a' mostani Póltzón, hofzszas időkre
nem úlsz.

Be hijjába mondtad Te-is: hogy nem kell nagyobb
Tíztségség,

Artatlan meg-tsalattatás! másként gondolta az Ég.

De Lelkem bús Aggódási! mit akartok most velem.

Örömnök napja ez, nohát távozzatok el tőlem.

Hadd öntsem ki örömömet annak, a' kit tisztelek,

(Söt a' kit tisztelet hazája) ha nála kedvet lelek.

Ma-

(*) Tsérep, az egyházi szolgálhat, így nevezi Sz.
Pál 2 Kor. 4: 7.

(**) Szokrátest el-hagyván több Tanítványi Plátó
maradt-meg vele, és azzal vigasztalta magát: Suf-
ficientia me Plato audiat.

Maga-is a' nagy Természet mert éppen ezt kívánnya,
 Hogy téli gyászát, vielni képtelen kell azt bánnya.
 Kellemetes Verőfényben, talán a' többi között
Fébus is szokása ellen, éppen ezért öltözött.

Tavasz madár szót, először hallok rengni, szaporán.
 Tám ezt is e' titkos erő unszolja; mert van korán,
 A' Patakok Folyamlyai, mindenütt meg-indultak
 Lású tsergedezései, ezeknek is vidultak.

Az a' titkos erő járta talám el, mind ezeket;
 Mely *Pogány Lajosnak* kívárt tenni tiszteleteket.
 Hát csak én keseregjek é, mikor mások vigadnak,
 Vagy ha tám fáj-is a' Szivek, de jó kedvet mutatnak?

Meg-botsáson az a' vérem, a' melly bennem szomorú,

De öröme unszol *Héróm* által nyert ujj koszorú.
 Azért bár az egygyik részem, ölon fogva ragadja:
 De a' más a' Szerentsének örömeit által adja.
 Annál inkább, e' szakadás, hogy örökös nem lézzen
 Ez Ivemet *Bereg* töllem nem veszi el egélszen
 Itt marad (ah kedves Hangzás) meg lézzen hát még
Plótó;

Az a' mélységes dolgokban egyenesen bé-látó
 Igaz nagy a' Tifztség rangja: de --- el nem zárja
 A' nagy Elmét a' külső Rang maszlagá, meg nem járja.

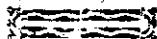
A' nagy lelkü egyenőség, egyenes nagy lelkűség
 Az az Isten 's emberekhez, meg bizonyított hűség
 Az a' Tudósokhoz százszor meg mutatott ősi szív
 E' fő Tifztségben-is lehet, tudom hogy lézzen-is
 hiv.

Itt marad hát, ha el-megy-is, mindenkoron nagy
 Lelked.

Semmi kö-fal közzé a' hiv és igaz szív nem reked.
 Még talám az-is meg-lehet, egy Sir fog bé ben-
 nünket,

Még egy Hant fedezheti bé, porrá váló testünket.
 De ha tám e' nem lenne-is, a' Hazának szolgálunk
 Egy igaz Hit, egy nagy Isten, egy Reménység
 léziz nálunk.

Menj

Menj el hát, e' fő tisztséget ékeítsd, el-botsátlak,
 A' *Jákobnak* Istenének nevében meg-is áldlak.
 Ezt kívánom a' zenitig szerentsédet emelye,
 Hol díztes familiádat, mind a' százig nevelye.

Hir-adás.

Bernovits Mátyás Pesti Jánitornak nem régiben hozzám került, mint egy 1000 's több forintokról-fzöllő *Contractusai* még nállam hevernek: melly-szerint, ha még vagy maga, vagy maradéki életben vagynak, magokat azoknak által vétele végett, nállam a' Szathmári Posta Officiumnál jelenteni el-ne mulassák. — *Tsernák Antal* Posta-mester.

Tudománybéli dolog.

M. Schwartzner Ur a' Pesti Univerfitásban a' *Diplomátikának* igen érdemes Tanítottja, a' Magyar Diplomátikára egy bé-vezetést dolgozott-ki: melly a' jövő Pesti Medárduli vásárkor az ide való és Budai Könyv-áruló hóltokban a' következő titulus alatt fog tanáltatni: *Introductio in artem Diplomaticam præcipue Hungaricam*, de a' következő fel-tétel alatt, ha az említett Professor Unál 1-50 Juniusig elegendendő elő-fizetők fogják magokat jelenteni, melly előre fizetés 1 forint lészen. Ezen hazája hasznát munkálódó Ur, mindenektől, kik a' Magyar tudománybéli elő-menetelnek mozdítottói, kívánnya, hogy az ő ebben a' dologban első és egyedül való munkás igyekezetét segélyék, és a' magok kerületekben fel-gyült elő-fizető-pénzt Pest-re az Univerfitás Bibliotékájába szabad Postán fel-küldent ne terheltessenek. — Pest 14. Apr.

Költ Bétsben 23-dik Aprilisben 1790.

A F. Hadi Kantzeldréről a' következő tudósítás tétett ezen hónapnak 24-dik napján közönségesé. — (**)

Feldmarfall Gr. Vallts Apr. 17-dikén ilyen tudósítást tézen Belgrádból, hogy Obester *Miháljevits* a' Kémek által észében vévén, hogy az *Alexintzénél* fekvő mint egy 1000-ból álló ellenség *Schiljegovátz*bol és *Banyá*ból maga mellé még 1300-at váraa, hogy azzal edgyütt a' mi *Jágoninánál* fekvő *Serviai Szabad-sereg*nek meg-támodja, és hogy azouban *Novisatzárból* az *Ufsittzal Vezér* is 1000-ed magával indult volna meg, hogy *Tsatsak*bol maga mellé még 1500-at vévén, az említett Szabad seregnek jobb szárnyátá ülsön: el végezé magában, hogy őket éppen *Alexintzénél*, az hol össze gyülni szándékoznak vala támodná-meg; melly végre az alatta való gyalogságnak egy részével, az ezekhez tartozó szabad seregbéli, és a' velle lévő *Gräfen Húzárok*kal 's egy néhány ágyukkal ezen hónapnak 5-dik és 6-dik napja között való éjszakán *Párahin*bol *Kaschán* keresztül meg-indula. Midőn már az ellenséghez közelitettének volna 6-dikán ezen hónapnak, *Fő-átlamesterek Schmidt* és *Götz* vezérese alatt a' gyalogok a' négy-szeget állittatván, az ágyuk ezeknek ízeleite rendelkezének, és a' Húzárok is ezeknek szárnyait foglalák: el *Májor Lukin*ak vezérlése alatt. — Ezt az ellenség észre vévén, *Alexintzében* azonnal lármia esett, és hozzája mint egy 300-ból álló segítség éppen akkor érkezővén meg, bátorságot vett, és a' mi elől menő népeinkre ütött: de csak hamat vízfűzfá szafadott. — *Májor Lukik*, hogy vízfűzfa tsalhassa; a' maga népét hátra húzta, mellyre a' Törökök azonnal ott termettenek, és ujra viadalhoz kezdetének: de akkor-is a' miéinknek ellent állását 's ágyuzásokat ki nem állhatván, ujra meg-futamodtak; előbb magokat *Alexintze*-felé vonták, de innen is el-kergettetvén a' *Moraván* keresztül *Nissa*-felé

lé vették úttyókat, az hol ismét mint egy fél óráig üzettenek. — Közüllök 50-nél többen tanáltattak az ütközetnek helyjén maradván: egy pedig elfogatott. Töllünk 2 veszett-el. — Az ő Vezérek *Aly-Basa* olyan hirtelen szaladott-el, hogy minden Leveleit *Alexintzében* a' maga lakó helyjén hagyta. — Az elesésnek sokasága miatt nem láltatott elégséges szeker annak el hozására, mely szerint az Obeffer parantsolatlyából meg-gyújtott, a' mellynek alkalmatosságával, *Alexintzében*, házak közzül-is egy néhányan elégtének. — Nemefzfe *Alexintzé*hez a' miénkek feles szarvas máhára tanálván, azt rész-szerint a' lakosok között a' mi t. i. övök vólt, ki-olították, a' többi pedig mint préda, nékiek hagyatott. — Az Obeffer má 7-dikén viszsa-is indult *Jágodinához*, az hová 9-dik viszsa-is érkezett. — A' Tisztek közzül itten vitézségeért *Stoikovits* és *Novákovits* ditsértetnek. — Eddig az *Udvari tudostítás*: ehez a' leg-hitelesebb kut-fejeből még a' következendöket-is hozzá adhatták. — Ezen ellenséges sereg a' miénkek még gyakran háborgatta egy időtől fogva. A' mi Szabad sergünknek azon *Páter Bratsko* nevü *Papja*, ki születésére nézve *Budai-fi*, és a' ki tavaly *Belgrádnál* a' maga vitézségeért arany pénzt kapott vólt, itt-is igen érdemesen kümbööstotta meg magát. Ezen hónapnak 6-dik napján egyes egyedül 6 Törököknek, kik vigyázata küldettek vala-ki, nékiek szöktetvén, réájok lött, és azonban *Kapitány Vlajko* és *Novákovits*-is 5-töd magokkal segítségére jöven, egy-is a' 6 Török közzül életben nem maradott. — A' Vezér köny-húllatások között kéntelenítettett drága szekereit, *Bivajjait*, és minden bágáziáját ott hagyván, el-szaladni. — Egy Görög Pap le-szálván lováról, hogy egy agyon lövetett Töröknek piftollyait el-vegye, a' lovát az ellenség közzé futaltította, 's gyalog kéntelenítették a' piftollyokat viszsa hozni. A' másét kívánta szegény, 's a' magáét el-vesztette. — Ezen hónapnak 10 dikén *Jágodinánál* ágyuzások között *Te Deum*

énkeltetett, mellynek alkalmatosságával az említett Obester Ur, az alatta való sereghez egy beszédet tartván, annakutánna az egész Szabad sereget a' II-dik *Leopold* hívségére meg- eskette, G. Pater *Bratsko* Urnak pedig vitézségét egy arany órával jutalmaztatta meg. — Már *Niszfzág* szabad az út; minden bujdokló helyei el- rontattak az ellenségnek: az ijetteket-is alkalmasint meg- vetették, a' mi Szabad seregeink nékiek: úgy bánunk velek, mint ők a' miénkel az első táborozásban; ezt mondván „*Nebojse Comsin* „ fejeket szedik. — A' *Szemlini* hírek- szerint serényen gyűjtetnek minden ostromló elzközök le felé *Viddin*hez. A' *Sirmiai* népünk is nyomul *Vinkovszte*- felé, mivel olyan hír támodott, hogy *Szabáts* körül-is próbára készülné az ellenség. — A' *Prufaszus* Követ, *Gr. Podevil* nem régiben a' Bétsben lévő *Erandenbürgiai* Válofzó- Fejedelmi- Residensel együtt igen hozzizu audentzián valának ő Felségénél: — — — — —

— — — — — A' *Lengyel* rézről sem olyan bizonyos a' hadakozás, mint a' minden-napi ország- Gyűlés. A' bizonyos, hogy a' *Lengyel Vulcánusok* nagy szorgalmatossággal öntik az ágyu nevezetű kövér réz puskákat *Kielze* és *Konshy* nevezetű helységekben, de ki ellen, azzal nem tudunk szolgálni. Az- is igaz, hogy az itt való *Pattantyusok* rövid kardot kapnak, hogy szükségben hasznát vehessék; a' kit az ágyu gollyóbisal el- nem kergethetnek, az ilyen rövid kardal még- is lehet ijeszteni, mert a' hová el- nem ér az ágyu- gollyóbis, oda talám el- ér a' rövid kard! itt elzembe juta a' rövid kardról; hogy mikor egy Anya késziténé fiját a' táborba, és ez azt mondana a' kardról, hogy a' néki igea rövid, ezt mondá néki az Anya: *Lépiél fiam!* egyet elé- felé, és mingyárt meg- hozszabbadik. — *Venetzia*, *Spanyol-ország* és *Nápoly*, egy hajós se- — — — — —

reggel akarják a' Törököt a' föld-közep tengeren fenyegetni, ha tsak ugyan az hadakozásnak Német 's Lengyel-ország felől ki kellene magát ütni. — A' tökéletes igaz, hogy miólta a' Porta a' tudva lévő 5 Hatalomságokkal u. m. az Anglissal, Svédussal, Pruszfussal, Lengyellel és Hollandussal, nem tsak oltalmazó, hanem egymásért egyik a' másiknak ellenségét meg-is támodó szövetségbe lépett, sokkal nagyobb hangon beszéll. A' *Szultán* Basa, kiről az a' hir, hogy mint Seráskier, minden Bozniai és Serviai seregnek igazgatását fogná kapni, egy 3 esztendőtol fogva lenyvedő *Fregáttyát* foldoztattya. Erről nevettséges dolgot beszélnek, hogy a' Basának nem lévén elégséges ágyúi, most fzedett öfve elegyesen 9 — 22 lövető ágyukat, mellyel a' hajót meg-rakassa. Ez nem láttzik előre, de hasznos lészén; mert a' *Fregáttnak* mozdulni sem lészsz szükséges, a' különböző ágyúkkal megszűzebb-is közelebb-is löhet. Egyebeket a' mi ket ezen Basa készülleteiről beszélének; hogy neki a' *Szultán* nagy summát küldött légyen egy Albániai seregnek fel-állítására, mellyel *Novi-bazár*-hoz fogna jönni. *Serviába* mint fő igazgató 's több e' féléket hagyunk ennyibe; mert melzize van e' ki *Novi-bazár*: hanem bizonyosabb az, hogy valami 6000 Boznyákok nálla nélkül is már a' mi *Oguzlini* határ Regimentünk vidékére bé-ütöttek és meg-szálván, még ott mulatnak; a' kik ellen közelebbről a' *Szluini* és *Ottokhai* Regimentek az *Antterházi* Regimentnek 3-dik Batalionnyával rendeztettek. Innen nem sokára húllunk valami bizonyost. — *Viddinnél*-is, régen beszélük, hogy eszt volna valami: közelebből pedig, hogy a' *Generál Jordis* alatt az Orosz *Generál Suvarovval* *Brassafelé* nyomult sereink az ellenséget jól kézre kapták volna.

Minden-féle elegyes jegyzések.

Frantzia-országban a' *Burdoi* 'Sidók, kik hazafui julsal meg-ajándékoztattak, meg-ajándékoztak

a' Hazát 800000, az az nyóltz. száz ezer Livrával. — Az Angliai Parlamentom, mely emberekből áll, meg kívánván mutatni most is emberi szeretét, azt az jutalmot tette, hogy a' mely Afrikából nap-nyugoti Indiákra rab-szolgákkal kereskedő hajón, olyan jó gondot visel a' hajós Kapitány, és a' hajon lévő Chirurgus a' szegény rab-szolgákra, hogy azok közül kettőnél több meg-nem hal, tehát a' Kapitány jutalma 100, a' Chirurgus é pedig 50 font Sterling leszen. Ha három hal meg, ugy csak felit kapják a' jutalomnak. — Pétervárában Printz *Naszfaunak*, ki a' Törökököt Oszakovnál a' fekete tengerben olyan jól meg-mosta, és a' Svédeknek sem hagyta szárazon a' Balticum tengeren, egy örök emlékeztető oszlopot akar emeltetni II-dik *Katharina*, ki már gyógyuló félben vagyon. — *Helvétziában*. A' *Solothurni* Cantonban vagy 700 paraszt Republicánus patvarkodni kezdett az igazgatás ellen. A' *Tigurumi*-is (*Zürich*) nyughatatlan-kodék. Melyre nézve a' Tanáts fok kenyeret osztogattat ki a' szegénységnek. Az ugató állatot is így szokás el-halgatani, de ha el-fogy a' kenyér, azután meg-is szokta az osztogatót marni. — A' *Svédziai* Király *Stokkholomból* a' maga K. Várából el-útozott, hova, hova nem, még nem tudatik. Némellyek *Slesvigbe* és *Berlinbe* gyanittyák útozását, mások pedig ugy hiszik, hogy egyenesen a' *Finniai* szélekre a' táborához vette volna úttyát. — A' Királynak ezen indulása okozta volt ezen hónapnak elején, és a' másoknak a' végén azt, hogy Svétziából sem ki, sem bé három egész napok alatt, semmi Posta ne botsáttatnék; noha arra is vigyáztanak ez által, mivel így a' tengeri hajós katonák, kik éppen azokon a' napokon a' hajókra nagy számmal költöztetettek, az el-szökésben akadályoztattanak. — Egy *Svédziai* hajós Kapitány *Cederström*, a' múlt hónapnak 16-dikán *Hango*-ból 2 *Fregatokkal* az Oroszoknak *Liflándiai* parton *Reválhoz* nem meszse lévő *Hogervik* nevű erősségek ellen ki evezvén, 17-dik már az erősség alatt ha-

jóit vas-matskákkel meg-állítván, 2 Tisztelket 35 katonákkal, és 20 hajós legényekkel annak el-fog-lalására küldött, a' más oldalára pedig a' váro-snak, az előbbenieknek segítségére egy Zászló-tar-tó alatt ugyan annyit rendelt. Ezen dolognak re-ge a' lett, hogy az Oroszok ugyan igen kevé-sz lévén az erősségekben, abból ki-mentenek, de ugyan nem sokára észre vévén a' Svédusok, hogy a' városban Izaparodni kezdenek az Orosz katonák, a' Izélis pedig erőssen kezdett a' ki-kötő-hely el-ében fúni, az ellenség ágyuit, melyek 49-en val-nak be-fegezvéen 2 igen drágán meg-rakatott mago-zinumjaikkal el-egették, magok pedig *Hangoba* 13-dik viszt a hajókáztanak. — A' *Dániai* hajós fi-reg kétfül, hogy mennél hamarabb lehet a' tenger-re ki-sza-halson; ki ellen nem tudjuk. — A' *Lit-tiki* Püspöknek alatta-valóival való egyezését, a' Pruszus katonák nem tudák véghez vinni; nem sokára meg-fogjuk látni mit ujjitnak magoktól. — A' Belgiumi meg-hasoulás még mind jobban jobban erőt kezd venni. *Vandernoethnak* és az Ország-fej-et-nek láttatik a' szerentse inkább szolgálni: mály szerint *Vandermerseh* némelly követőivel, kik vele együtt a' nép boldogságát munkálódták, ariflat-tott. — A' Német Birodalom 24-ezertel fogja eze-ket a' II-dik *Leopold* páltzája alá visztá-térint: a' miénkek sem mennek oda talám tsak nyári szál-lásra. Báró *Laudon* még nem indúlt-el a' tábor-hoz: F. M. Gr. *Kollorédo* még nem az héten meg-fog indulni, hogy a' fő-igazgatását annak a' Báró *Laudon* oda menetelég által végye. — Udvari Marschal Gr. *Kaunitz* a' *Tseh* Választó Fejedelemség-részéről mint Királyi fő Biztos, fog menni a' jövő *Frankfurti* Romai Király valóztásra: e' végre a' má Udvarunktól ezen tzerémoniaira meg-kivántató készü-leteinek meg-szerzésére 80-ezer, Hertzeg Attyától 100-ezer, Feleségétől pedig 20-ezer forintok rendel-tettenek-ki számára. — Következnek a' be-küldött *Levek szoról szora.* —

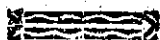
Derestye 7-dik Apr. — Kedves jó Uram! — Ez az Urnak Bukoreft városához 3 órányira lévő szél-ső Státióról (*Gsiurgsov* erőtség felől) irok: tegnap éppen 9 órakor estve nem csak meg-ijedtünk, hanem már némelyikünk szaladásra-is vette a' dolgot, de nem az Törökök, hanem az ifzonyatos föld-indulás okozta véletlen ijedésünket. Ennek első mozdulása Északról nap-keletre esvén, csak hamar el-rezgett lábaink alatt, és mint egy bé-jelentette az mingyárt utánna nyomban érkezöt, a' mely is olly szörnyü morgással, és rezgésel jött, hogy az rozsz Oláh fa-ház, a' mellyben vagy négyen együtt valánk, mint valami hajó az habos vizen, fel és alá ingott, ropogott, és az póltzokon, fogafokon semmi a' maga helyyén meg nem maradt, az *Argis* vize pedig a' melly éppen Kvártyellyom mellett foly el, a' mint eztet ma reggel szemléltük, két lingnyire a' túlsó szélyére ki-hanyatlott völt. Az harmadik ingás esett éppen egy órának utánna 10 órakor, de ez már csak az elsőhöz hasonlított, az negyedik és utolsó éjj-fél után történt, a' mely még az másodikat-is fellyül haladta, úgy hogy az fa épületekben-is az falak meg-hasadottak, 's az ágy alattam csak hogy fel-nem borult.

Kedves Magyar Kurirom! — Veheti észre ki ki, a' ki Leveleidet olvasgattya, hogy olly formán szoktad te azokat le-rajzolni, hogy nem ujjsági történetekkel ketsegtesd, hanem hasznot-is kerithes a' te Hazádnak. Vehették észre ez igyekezetedet csak Leveleidből-is, mellyekből éppen semmi ujjságokat-nem érthettek, és még-is Kurirodba bé-tenni kívántad; mert tudni illik, láttad, hogy sok jeles dolgokat azokból érthetnek, és az haza hasznára fordithatnak. Erre való nézve méltónak tartottam, hogy egy jeles nálunk tapasztalt történetet Kurirodba ajánlanék, a' melly a' mint rendes, úgy hasznos-is lehet kedves Hazafiainknak; de a' mely feljegyeztetni-is kaphat érdemet, kivált az orvos tudósoknál. E' következendö pedig az: egy Hecticában, vagy-is Tüdö-genyetségeskedésben 3 ez-

tendeig fonnyadó ember a' madarakban gyönyörködöt, és szokott-is többeket mindég tartani szobájában; ő az ő foglalatosságát, midőn már annyira jött betegségében, hogy semmi dolgot nem lehetne, csak ezen madárkái körül való szorgalmatosságban tette. A' madárkák közül egy sárga gó, és egy patsirta igen szelidek valának már, úgy hozzá szoktak az ő gazdájokhoz, hogy a' kezére, vállaira repdesvén, a' szájához is vakdosnak, és ha valami étet tartott szájában, bátran kapdosnák aztat; szokta-is tehát ez az ember ő szájából gyakorta étetni; az az a' kenyeret, árpa, búza-szemet, 's vizet a' szájába venni, és úgy étetni, 's itatni. Mi történék? Tapasztallya későbbre a' beteg Gazda, hogy mind a' két madárka nem olly vidám, mint az előtt; hogy nem feküsznek az ő tollai simán, kartsuán, fényesen, mint az előtt, hanem borzos formák. Tapasztallya azt is, hogy szem látomást vesztek az ő madárkái az előbbeti kövérségeket, és húfokat. Tsudálkozik ő ezen, és annál inkább hogy vigyazván az ő evésekre, duplán többet enni, mint az előtt, sőt szüntelen enni, vevé észre őket. Szánakodott ő ezeken; sajnálta, hogy éppen az ő két legkedvesebb madárkái illy állapotba légyenek, holott a' többiek, mint az előtt, most is frisek, és vidámok valának. Tsudálkozva panaszkodott ő ezen dolog iránt a' Háznál lévő más embereknek is mivel semmi okát fel nem találhatta. Nem sokára meghala Hecticájában a' Gazda; a' két fonnyadó madárka pedig csak nagy ehetőnek tapasztaltat szüntelen; későbbre tollait is hullatta, úgy, hogy a' fején szárnyai alatt, hátán mind a' kettő éppen kopaszá lett, és három hét múlva gazdája halála után, egészen el-fogyván meg-is döglöttek. Magamnak is valának ezen megdöglött madárkák kezembe, midőn egy nevezetes Doctor, a' ki a' beteg Gazdának Orvosa lévén, önnön maga a' madárkáknak változásaira vigyázott, mutogatrá több Doctoroknak. Minden Doctorok által helyben hagyatott, hogy bizonyosan az hec-

ticus embernek szájából az étellel le-nyelt nyál miatt szinte hecticulók lettek a' madárkák, és szinte ugy, mint az embernek, nékiek is el-kelletett fogyniak, és vesznek. Nem lehet tehát leg-kisebb kétkedés, hogy a' hecticus embernek ragadó legyen betegsége. — Nem nem láthattya innét ki-ki, mely igen vézedelem alá vettetik egélsége, midön az igazi Tüdő-geyetséges emberrel, ugy társalkodik, hogy vagy egy kanállal való evéssel, vagy egy pohárból való iváfsal, vagy száj tsókolásokkal, közli véle Barátságát, De csak ugyan sok Böltsenek irásában is fel-találhatni, hogy az ilyen betegségben lévő, kiváltképpen a' szaptató Anya, vagy dajka el-kerülhetetlenül által adá betegségeét gyermekének. Vagyon ugyan sok tapasztalás, a' melly ellenkezni láttzatik ezzel, sőt önnön magam is csak ugyan e' folyó esztendői tapasztalásomból ellent mondhatnék, midön egy házótságomra el-jegyzett leg-kedvesebb személlyel, a' ki szinte tüdő geyetségeskedő vala, és nem kevés szív fájdalomra meg is hala, csak nem egy nyálat nyeltem, és még is, a' Természet Teremtőjének hálá! mái napig is leg-jobb egélségben vagyok. Mindazonáltal éppen nem kételkedem ragadó váltán ezen betegségnék, mert lehetett éppen én bennem az a' jó természet, melly ellenzette azon betegségnék matériáját hennem meg-foganzani. Két ok kívántatik a' betegség származásához, a' mint a' böltsenek tanittyák, tudni illik, hogy okot tegyen arra az ember, de egyfzersmind alkalmas is, és mint egy el-készültt legyen arra a' test. Meg lehet, hogy éppen akkor az én testem azon oknak, ugy mint azon matériának, mellyet az említett személlytől gyomromba vettem, alkalmas nem vala; és erejét meg-gyözte. Világosodik ez az által, hogy azon egy étel, és ital nem mindennek árt, és a' kinek árt, annak már arra el-vagyon kélzítve a' teste. En még is azt tanátslom ez után magamnak is, hogy mivel nyilván való az említett madarakkal történt példa, és a' leg-böltsőbb se tudhattya tel-lyes.

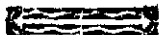

Ivelséggel tulajdon természetének se mivóltát, legjobb az ollyatén kotzkától őrizni magamat, és legokofabban követ ki-ki engem. — — — Az ilyen jeles Leveleknek fel-jegyzéséből valóban vehettyük észre, mennyi hasznára való dolgokat szedhet-ki azokból, a' ki olvasgattya. De bár az eddig fel-jegyzett Leveleink miatt ne vetnék a' kedves Olvasóink az egyszer el-olvasott ujjságot a' kuzigba, hanem sokszor elő vennék 's olvasgatnák, mert a' leg-bőltsebb híres embereknek sem maradhat eszükbe mind, a' mit a' Könyveikből olvastak, noha egész életek tanuláshoz szokott, azért az egyszer el-olvasott Könyveket sem el-nem vetik, sem nem akarják el-adni. Itélem pedig, hogy a' miat nagy Magyar eszeket mutatók a' bé-küldött Leveleink sokszor, ugy hasznot fordithatna-is abból Magyar-országunk.

Eger 14-dik Apr. — Kedves Hazám! — Nem lehetne már szükséged nemzeti nyelvednek bé-vételére, több Prédikátiót-is halgatni. A' leg-szebb és világosabb módon tétetett már nem egyszer szemed eleében ennek szükséges volta. Tsuda dolog, hogy még-is ennyi párt-fogóji vagynak a' Déák nyelvnek. A' boldogságot keressük 's még-is önként a' leg-nagyobb boldogtalanságnak fenekére szökdétseünk. — Vegyük a' dolgot tsak rövid szókra: Ugy minden Magyar arra vágnék, hogy sem Polgári, sem Bányai, sem Törvényes, sem Katonai hivatalokban, abból a' mire érdemes, ki ne maradjon: mi hát az oka, hogy ugyan ezen Magyar, olly igen kerüli azt az utat, a' melly, kívánságának meg-nyerésére leg-rövidebben, leg-könnyebben vezetné? Azt mondod, hogy az hazában kenyeredtől-is meg-fosztattál 's jövevény vagy benne: jól vagy, mert Magyarnek kell vala maradnod, 's nem kell vala Déákká válnod: légy ismét Magyarra, de nem tsak 2 héti Magyarra; fogadom hogy nem lélfelzsz jövevény Magyar-országon. Hányat számlálhatnál ollyat elő, a' ki a' Magyar nyelv után valamelly országon kényeret tanált volna? de
szám

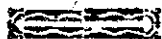
számláld-fel ellenben Magyar-országban, hányan nem tsinálták a' Déák után szerentséjeket. Vallyon nem boldogulására lett volna ez nemzetünknek, ha mikor ezek közinkbe jöttek, nyelvünket 's azzal együtt szívünket bé-vévén, ma mint valóságos jó Magyarok, országunk boldogulását velünk együtt óltalmazzák. Ha már mi magunk ezzel a' szerentsével nem élhettünk, jó lenne talám, ha Unokáinkat vigyázatlanságunk által, ettől meg-nem fosztanok. Nem óltalmazást, hanem meg-vettetést érdemel az a' nyelv, mely a' mint maga haza tagadó, velünk-is nevünket és hazánkat tagattatta vala meg. — Bartsak a' ki magát ennyire köti a' Déák nyelvhez és a' vallásbéli szükségtelen külömbözést, az abból származott szemre-főre való nézést, ennyire szükségesnek állítja az ország boldogságára, mutatná meg mi hasznát vette valaha mind a' kettőnek az haza.

N. Mihályról 15-dik Apr. — Jó akaró Urak!
 Kivántam tudósítani, hogy *Unghvárt*, Apr. 13-dikán Restaurátzio volt; 12-dikén délyesti 5 órakor a' Fő-Ispány; Mélt. Gróf Nagy Mihályi *Sztáray* János ő Nagysága, előre egynéhány Méltósággal és érdemes Tettes Vármegye tagjaival tanátskozott, hogy annál rendesebben folyanak más nap a' dolgok, és minden türelem' meg mutatásával egyenesen csak az köz-jónak elő mozditása legyen a' választandó Magisztrátusban a' tárgy. Meg-is lett; mert eljövén a' Tiszt-választó Széknek ideje, minden vallás tekintete nélkül, választattak az ujj Magisztrátuális személyek, a' *Veni Sancte* után. Minden választattak neveit 's hivatallyát, ide rekelztem; de ez meg-jegyzésre méltó, hogy Tettes *Szabolts* Vármegye Ord. Vice Ispánya, Tettes *Szathmáry Király* Josef Uram-is, mint ezen Tettes Vármegyében szép józagu ember, a' Választó-székre meg jelenvén, a' Fő-Ispány Ur által, Or. Vice Ispáynak candidáltatott, a' ki-is, ámbár Református Ur, még-is mindeneknek meg-egyezett fel-kiáltásával, Ordinárius Vice-Ispáynak választatott; ki is nyomtatást érdemlő egyszerűbe való Magyar beszéd-

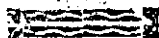
széddel magát mentegette, hogy fel-nem vállalhatja, mivel még *Tettes Szabolts* Vármegyében, az kezére bízott *Authenticumot*, nem resignálta, de újra fel-kiáltatott, hogy tsak legyen. Ötözöri mentegetése után merő kénytelenítettett a' *Publicum*-tól tett bizodalomtól meg-győzöttetvén, fel-vállalni. Vége lévén az építő Székeknek, mivel az Vármegye háza roskadó 's kitsiny, ugy, hogy idegen háznál kellett Széknek tartatni, a' Méltóságos Gróf Fő-Ispány Ur, az Uri Rendeket meg-nem vendégelhetette, hanem az *Munkácsi* Püspök ő Excellenziaja gazdag Uri ebéddel tractálta az egész Uri Rendeket, olly szép fúvó-muzsika mellett, a' minőt ezen a' földön ritkán hallunk. Az egész Vendégek nagy örömben voltak, és a' régi bé-vett ősi Magyar szokás-szerint, egyik a' másikra köszöntették a' jó bort, nem a' bortól de az édes szabadságnak örömétől merő meg-részegettek, vigadván örvendeztek, ezekben jutott, hogy ugyan ezen Püspök Ur ő Excellenziaja adott első ebédet, midőn Bárá *Révay* Simon Ur ő Excellenziaja, mint Királyi Kommissárius infellátatott, 's abban az időben egy K. A. nevezetű Vármegye tagja így szállította meg ő Excellenziaját: — „Uri tort adott Excellenziaid a' Magyar nemesi szabadság temetésére. „ Ittak annak az Urnak egészségéért, ki akkor jelen volt a' Compániában, 's örvendeztek, hogy Isten el-érni engedte a' fel-támadást-is, és hogy ő Excellenziaja, a' ki abban az időben a' szomorú tort adta, most viszont a' fel-támadást, vig vendégséggel és a' hazafijaknak contentumával meg-tehette. —

A' hivatalokra lépett Uraságoknak neveik a' következők: — Első Vice Ispány, Király József (Szathmári.) — Második Vice-Ispány, Horváth Pál. — Első Notárius, Kárner László. — Első V. Notárius, fizetés nélkül, Gr. Sztárai Kristóf. — Ugyan ez fizetéssel, Horváth György. — Másod V. Notárius Orofz Antal. — Fő-Birák, Nemes Lőrincz, Bernáth Pál, Kárner György, Bánotzi József. — V. Birák, Pribék István, Budai István, Tsató Pál,

Pribék József. — *Alfelsősorok, Bánóczy Sándor, Horváth László, Balog János, Korláth Ferencz, Both Ferencz, Kovács József.* — *A' Kassa közönséges Perceptor, Krasznai Sámuel.* — *Másod rendbeliek, Tóth Albert, Pribék László, Kondor Gábor, Thuranszki István.*

*Fejérvár 17. dik Apr. — „Tekintetes Nemes Fejérvármegyének Sz. György havának 13. dik napján kettős öröme vala; mert mind Nagy méltóságú Főispánnyát Gróf Nádasdi Ferenczet vizsgálta nyerte, mind pedig én is szent szabadságát a' Tisztválasztó Széknek tartásával meg-erősítette: az irt napon reggeli 9 órakor a' Mánások és a' Nemesség közül ki rendelt Uri személyek ő Nagyságát a' N. Vármegye házához kísérvén ki-is Törvényes Főispányi Székét el-foglalván a' Tekintetes Rendeket így szólíttá-meg: *Tekintetes Nemes Vármegye:* „Különös valóban, és meg magyarázhatatlan örömom nekem az, hogy minekutánna, ez előtt 5 esztendővel ezen Nemes Vármegyének Kormányozásától Felsőleges parantsolat által magamat el-vonni kértzerítetttem, a' szomorú felhők után végtére fel derült ismét olytán kellemetes idő, melyben hazai Törvényünk-szerint való régi szabadságinkat meg-nyervén ezen T. N. Vármegyének Fő-Ispanyi Székében ujjonnan kegyelmesen vizsgál tettem, következképpen kedves Hazánk közönséges jóvának és hasznának szerzésére, a' Tettes Státusokkal közmunkás lehetek. Nem lehetett bizonyára nekem ennél nagyobb örömom, mert a' mit eleitől fogva mindenkor és egyedül ohajtottam, édes Hazánkhoz vonzó égő szeretetemnek, és a' Tettes Státusokban helyheztetett bizodalmanak további ki-nyilatkoztatására ebbéli szerentsés fordulással, időt, módot és alkalmatóságot nyertem. Rezánylem-is tellyesen, hogy valamint én a' köz-jónak hová hathatósabb munkálódásában, a' T. Státusok bölts értelmét, és fontos tanátsait, mindenkor segítségül venni ohajtom, ugy a' T. Státusok hajdan hozzám mutatott szives barátságokat, és barátságos szí-*

velségeket, töllem meg-nem vonják, és engemet nem csak úgy mint Fő-igazgatót, hanem mint valószínű szives jó baráttyokat, elől adandó minden esetekben szemlélni fognak, a' mint-is a' T. Státufoknak szives ízeretekben és barátságokban magamat egéiz bizodalommal ajánlom. Ezen alkalmatossággal a' N. Korona őrző *Nador* Ispányi Tereg (melly következő napon Budára indulandó vala) jelen lévén, haton közüllök fel-vették Méltóságos Urunkat székestől, és fel-emelvén a' T. Rendeknek *Vivat* kiáltások között, mutatták, ezeknek utánna némely Reláziók el olvastatván Méltóságos Fő-Ispány Urunk a' Tiszt-választó Székhez ismét fontos és válogatott szókkal ékeskedő Magyar beszédet tartá, ennek-is meg-létével a' Restaurázióhoz foga; mellynek alkalmatosságával. Ord. Vice Ispányi hivatalába T. Consiiliárius *Maritz* Tamás Ur meg-erősítettett, Katholicus. — Substitutus Vice Ispánynak választatott *Kotsi Horváth* István Ur. Református. — Fő Notárius lett: *Végh* Péter Ur. Kath. — Első V. Notárius *Nedetzky* Ferentz. Kath. — Másod Vice Notárius *Domokos* Károly Ur. Ref. — Első Fő Szék-Biró *Zlinszky* Ignácz Ur. Kath. — Másod Fő-Sz. Biró. *Mentler* Sigmund Ur. Kath. — Harmadik Fő-Sz. Biró. *Karoy* István Ur. Reform. Vice-Szék-Birak ezek: *Nagy* Ferentz Kath. *Hradovszky* Gáspár Kath. *Szűts* András Reform. *Lohsánzky* Antal, Kath. *Toth* Benedek, Kath. és *Kreskay* Gáspár Urak, Kath. — Ord. Filcális *Karaj* János Ur, Református. Generális Perceptor *Andráfi* Antal Ur, Kath. — Particuláfis Perceptorok; *Tekés* Ferentz, *Fekete* András, és *Hajer* Mátyás, Kath. Urak. — Vármegye Inzsiner *Csapó* Beniamin Ur, Református. s a' t. Láthattya az Ur ezen Restaurátióból, hogy a' Ns. Fejér Vármegyei Katholicus Státus, ugy a' mi Nagy Méltóságú Fő Ispány Urunk, nem nézi azt az emberbe, ha hosszabb vagy rövidebb úton akar-é Meny országbá érní, hanem csak az érdemet, elme, és erköltsbéli tehetségeket: a' más Ns. Vármegyékbe lakozó je-

len-lévők ezen Tiszt-választó székéről azt megjegyzették, hogy azt a' rendet és módot, melly-szerint Méltóságos Urunk, és a' T. Rendek ezen Restauráziót tsendesen minden lárma nélkül ki-tartották és állatták, minden Vármegye méltán finor mértékül veheti. Adjon Isten nekünk mindenkor *Nédasdi Fő* Ispányt, az Urnak pedig edgyeségünkön örömet.

Játék ezen Symbolumra: festina lente.

Lassu bölts lép lassan, halad lassan lassan,
Nem lármaáz, szoll lassan, ugy készit jót lassan.
Emberi valóság a' böltsnek valóság,
Léféz ugy jó valóság, ha nints el valóság.
Könyörgésem ható légyen Mindenható,
Országunk birható, Törvényen álható.
Váradi *Baranyi László* mond, aranyi
Kints a' szép bárányi egyefség, olly, 's annyi.
Mond ellent valaki, légyen bár akárki,
Posta útból tér-ki, mondhattya, mehet-ki.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Hir-adások.

Füskúti Landerer Mihálynál Pofonyban, Pesten és Kásán, a' többi Könyvek között, ezek az ujj Könyvek-is találatnak:

Articuli Dietales Pofonienses ab Ano 1715 usque ad Anum 1765 adjunctis Articulis Juris Tavernicalis 8-vo Pofonii. 1 for. 15 kr.

Verbótzsi Işván, Magyar és Erdély-orzágnak Törvény Könyve. 8-vo Pofonyban és Kásán. 45 kr.

Orféus, egy hónapos Irás, a' józon-gondolkozásnak, igazabb ízlésnek és Magyar Történeteknek elő segéllésére. Első Köttet Januárius. 8-vo Kásán 1790. 20 kr.

Külömbb-külömbb-féle vállogatott Elme-futtatások, Magyarra fordította *Illei János*. 8-vo Pofonyban 1790. 40 kr.

A' Tisztsegre Vágyadók, Vig-játék. 8-vo 1790. 10 kr.

Az öreg Fösvény, Vig-játék. 8-vo. 1790. 10 kr.

A' Nevelők, Vig-erköitsi-játék. 8-vo. 1790. 10 kr.

A'

A' Kereszttségnek áitatosága, és hitbéli tanúsága, mellyben rövideden meg-magyaráztatik minden, a' mi az idvességre szükséges. 8-vo Pofonyban 1790. 40 kr.

Báró *Trenk Fridrik* emlékezetre méltó életének Historiája. 8-vo Pofonyban III Réfz. 2 f. 30 kr.

Vóltér Urnak Henriása, Magyar Verseken fordított *Szállágyi Sámuel* Ur által. 1 for. 20 kr.

A' Keresztységnek orvosi szemekkel meg-visgálását 8-vo Pofonyban. 10 kr.

Virgiliusnak Éklogái, az az : válogatott Pásztor Versei. 8 vo maj. Pofonyban. 1 for. 40 kr.

Máttyus István M. D. Ó és Ujj Diætetica. Négy Darab. 8. maj. 5 for. Az ötödik és hatodik Darab Sajtó alatt vagyón.

Siegvárt, Klaflromi Történeti. 8-vo Pofonyban. 2 for —

Sturm Kristof, Istennel való Társalkodás a' reggeli órákon, és *Tiede János*, Istennel való Társalkodás az estvéli órákon, az estvendőnek minden napjaira, két Darab. 8. maj. Pofonyban. 4 for.

Kafsról. — *Alsó Örsi Farkas Antal*, Kafsai V. Provinciális Commisarius Ur, a' maga Nemzete hasznára egy eddig Német köntösbe mulatott Könyvet Magyar ruhába öltöztetvén, ezen Tízre alatt fogja Kafsán ki-adni: *Erköltsi Oskola*. A' szép Könyveknek olvasásából menyi hasznot lehetesen venni, azt ki-ki által látja; mellyre való nézt ezen Könyv-is az E. Olvasóknak méltán ajánlatik. Holmi Képek-is lévén a' Könyv mellé ragasztva, a' Könyvnek árra 2 r. forintra határoztatott. Ha a' Könyv iróinak és fordítóinak igyekezeteket meg-nem vettyük, született nyelvünknek nagyobb tökéletességre való menetelit, úgy reményhettyük.

Költ Bétsben 27-dik Aprillsben 1790.

Mi ujjság? Ielisz-é *Pruszszia* és *Lengyel-ország* felől már valami, vagy semmi sem? — tudom, hogy Erd. Olvasóim erre várnák leg-inkább a' tökéletes feleletet. Ma a' Profétáknak *Lelkek* nem sűgal semmit: ha pedig az ember a' jelekből jövendöl előre 's azzal tölti a' papirofsat, az ujjságát az embernek mind el-küldözik magok az Olvasók *K — — ba* a' Találó Mesék közzé. Én a' tegnapi *Berlinbe* indúlt Kabinét Kurir fő Hadnagy *Rétsei* leveles táskájába nem tekinthettem — melly szerint nem-is irhatom azt, hogy mi fog, mi nem fog ez után történni: azt hallom 's olvasom-is, hogy II-dik *Leopold*, *Fridrikh Vilhelmnek* már rég hogy baráttya — de tudom más-felől, hogy mikor az országok edgyütt hadakoznak, akkor a' Királyok-is félre teszik a' barátságot. —

A' rostába maradott.

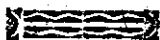
Roffa lyuk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tseh-országban még a' nép semmit sem tud rólla, a' mérésel bé-jött új fizetés módja marada-é nálla, vagy a' régi tér vizsza? e' bizonyos, hogy ha rájok biznák, nem igen igazithatnák-el magok között; mert hol az elsőt, hol az utolsót szeretnék. De ugy hiszük; hogy a' minek meg-kell lenni, a' lefiz meg. Hát ez vallyon el-titkollyamé tölled kedves Kurirom? A' Tseh országi Tseh, de született Magyar Református Papság mitsoda indulattal vífeltetik Magyar
bna.

buzgósága szerint, még *Hannóhoz*-is, amaz el-felejtethetlen nagy ditsőséggü Fejedelmének II-dik *Josefnak*, a' kit ha valaki igazán, sirathat 's áldhat a' Tseh 's Morva-orizági Protestáns nép, Pappjaival edgyütt. Ugyan-is ennek T. T. Superintendens *Szöts Sámuel* most *Viszokai Pap*, körül menő Leveleivel, öszve szollitván egyrűi egyig minden Prédikátort, a' kik még mind öszve 34-en találkoznak, 28-dik Mártzii *Semtes* nevű helybe meg-számlálhatatlan minden-féle vallású fokaságnak, 's azon mind egyig jelen lévő Református Prédikátoroknak jelen léteken, minekutánna az arra a' szent alkalmatosságra készített különös buzgó énekek Tseh nyelven, de Magyar Hármonián el-énekeltettek szinte a' sziveknek leg-belsőbb meg-mozdálásáig, azon nagy Fejedelem el-felejtethetlen emlékezetére, először maga a' meg-nevezett T. Superintendens Ur, azután pedig az ugy nevezett Prágai Tractus nagy érdemű T. *Esperesttye Turotzi János Uram*, olly hatalmas és a' valóságig ki-dolgozott halotti beszédet vagy tanítást tettek, a' mellyet tsak már lehet kívánni, és a' mellyet kár volna a' feledékenység tarisznyájába felejteti. Adj Uram ezekhez kegyelmes szívet, az ujj, hasonló méltóságú Fejedelmének II-dik *Leopoldnak*-is, hogy a' mi még hibás, hibátlaná tegye. „

„ Még az *Orfova* maga fel-adásának környüllálásai nem tétettek közönségessé — az alatt pedig mig azt várnok, H. *Koburgtól Bukarestből* Apr. 18-dikán következő hadi-történet küldetett — *de a' Hadi Kantzelláriához*. — „ A' mi Patrolljaink, kik *Kallefát*-felé naponként vigyázatra ki jártanak, gyakran szenvednek yala nyughatalanságot a' *Dunának* túlsó szélén lévő ellenségtől. Ezen dolog arta indította Oberstlájdinánt *Bay Urat*, hogy a' *Splényi* gyalogjai közzül 40-ent a' *Szavoja* Drago nyólsai közzül 20-at, a' *Toskána* Húszárok közzül ugyan annyit, az *Oldh Szabad-seregből*, kik *Nevedróknak* hivatnak 50-ent ki-rendelvén, *Karaddlból* két szálláson vagon, maga indula a' vigyázatra. —

A' Lovasokkal és *Nevedrókkal* 12-dikén 7 órakor *Kallefáthoz* meg-érkezvén, hogy az ellenség ezre ne vegye azt, hogy most nem úgy jöttek a' vígyázatra mint málszor, az *Obelilájdinánt* Ur' Lovaságot egy domb mellett parantsolta elé menni, a' gyalogokat pedig 1 órával későbbre érteni. — A' Törökök is ekkor 3 fajokon és többek jöttek, mint málszor. — mind egyik fajka 50 — 60 ember, az egyiken 4 ágyu, a' másikon 2-tő. Az elsőben mind benn maradtanak a' Törökök őrizeten, a' 2 dikban tsak egynéhány, 3-dikban pedig, melly 400 — 500 lépéssel a' tőbinél fellyebb kötött vólt-ki, senki sem maradt. — A' kik kiszállottanak, nagy méreggel reá hantanak leg-elébb-is azon egy néhány *Nevedrókra*, kikkel maga az *Obelil*, a' dombra vigyázatra állott vala — ezeknek a' vólt a' parantsolattya, hogy vonnyák vissza magokat, hogy a' Török a' fajkákat annál meszsebb hadgyak; melly meszsvén, a' Lovaság-is egy völgyön az ellenség tullyának került, és 50 nel többet közzülle részrint fegyverrel, rész szerint a' Dunába ölt. A' mesz fajka meszsebb vólt, ahoz a' Törökök éppen nem is közelithettek; a' 2 ágyuk rajta a' miénknek kezében maradtanak és el-hozattanak, a' fajka pedig haszon vehetlenné tétetett. A' miénknek a' vízbe belé szökdétselt Törökök után-is utána mentek, és ha le-nem vághatták, belé fullasztották. — Itt vége lett a' tsatának; mert noha az ellenség tul-felöll segittséget kapott, de által jöni nem torkodott, hanem tul felölről 2 óráig ágyuzott hozzánk által. — A' miénkek a' 2 ágyuval még ma nap *Notzotzeyig* vissza jöttek. — A' *Szávoja* Dnyagonyosok közzül 1 Káplár és 2 köz-ember sebesen kapott, mellybe az egyik azonnal meg-is hólt. — Itt a' mi katonáink mind egyyk jól vívelték a' gokat. „

Ferentz fő Hertzeg, ki a' Felséges Királyud e-leibe a' jövő hónapnak 8 vagy 9-dik napján *Altagensfurtba* fog indulni, a' maga Titóknakságát, a' kö-

következendő módon folytatta. A' mint már tudjuk, szabad a' bé-menetel a' Hertzeghez 2 napokon minden héten minden embernek, ki-vévén az Afzonyokat, kik a' magok kéréseiket férjfiak által igaztathatták a' Hertzegnél; ki a' maga szobájában egyedül lévén, előtte tenta, penna, és papiros vagyon. Az ajtó előtt áll egy őrző és egy Komornyik: ez a' bé-kéredzöt szokta bé-jelenteni és egyenként bé-ereszteni. — Meg értvén a' dolgot a' Hertzeg, söt a' félelmesebbektől, a' leg-kedvesebb alá való botsátkozás mellett, maga ki-tudakozván, magának azonnal jegyzéseket tsinál, és azután úgy közöl minden dolgokat Felséges Attyával. — Ő Felsége maga-is eleébe fog menni a' F. Királynénak, de nem olyan melzse mint a' Hertzeg, és nem-is olyan hamar. — A' folyó hónapnak 20-dikán indult-el innen az Agyuzó-seregnek utolsó osztálya Tseh ország felé — úgy szintén F. M. B. *Laudonnak*-is egész kézzülete; a' ki a' *Morva*-országi seregünk' előll menő részének igazgatására, magának *Printz Valdekket* választotta.

Hazánkbéli Tudofittások.

Déva. — „Itt nállunk a' múlt napokban karóba tevék a' fejét egy igen híres *Juon Ignátz* nevű Plájások Kapitányának ugyan, de valójában nagy híres tolvajnak. Ezt már egyszer el-fogatta vala a' N. Vármegye, de egy hazáját nem jó Lélekkel szerető, völt Tiszt, vizfont el-botsátotta. Most azért nem szenvedhetvén tovább az ő véghetetlen sok erőszakosságait, ki-külde utánna Nemes embereket Oláhokkal elegy, és midőn ő szép szerint meg-nem akarná magát adni, meg-kelle lőniek, hogy el-foghassák. Kinek ereje az útba el-fogyván, oda hagyák dög testét, 's tsak a' gonosz fejit hozák-el. Ezen embernek két eszköze völt a' másokon való uralkodásra. 1-ső a' pénz, mellyel az erősebbeken; 2-dik az erőszak, mellyel a' magához hasonlókon uralkodott. Ugyan-is ennek négy; vagy mások-szerint 10-ezer forintja-is gyakran meg-völt.

volt. Effélével pedig mit nem győz-meg az ember. Termetiben igen jó forma közép nagyságu, de igen sokat jelentő ábrázatú, kedves beszédű, hízeltkedő maga viseletű ember vala; kár hogy *Laváter* ezt nem látta. Ettől úgy félt a' maga vidékibe lakó kis világ; hogy ha tsak két három száz forint kárt tett valakinek, nem is mért panaszolni ellene, féltvén az elég nem tételtől, 's meg attól, hogy más sodszor tíz annyi kárt fog néki tenni.

Szeben 16. Apr. — A' M. Gubernátor Ur *Exc.* Excellentiája *Hásvét* első napján bé-érkezhén, azóta az Ország is tsendefedni és rendbe kezdett jönni. Leg-elsőbben is Gróf *Kemény* Farkas Ur *Exc.* Excellentiája Státusok Praefésének neveztetett. Szerencsés választás! az egész Ország szereti azt a' nagy érdemű és tekintetű Urat.

A' Fő-Íspányok tegnap neveztetének ki; de tsak Adminisztratori titulusal. u. m. — *Zarándba*, B. *Nalátsi* Jofef. — *Hunyadba*, B. *Jofka* Antal. — *Alsó Fejérbe*, B. *Kemény* Pál. — *Thordába*, B. *Kemény* Sámuel. — *Krasznába*, B. *Bánfi* György. — *Belső Szolnokba*, Gr. *Kornis* 'Sigmond, Fő-Íspányi névvel. — *Dobokába*, Gr. *Bethlen* János. — *Küküllőbe*, Gr. *Haller* Gábor. — *A' Kövári Distrikzusba*, T. *Katona* Ur. — *A' Fogarásba* váratik *Rosenfeld* Ur. — *Kolosvárb*a váratik mint hivatalos; Gr. *Csáki*. — *Felső Fejér* és *Közép Szolnok* fenn maradtak. — A' Székes helyek magok fognak magoknak Tiszteket választani, a' melly végre K. Biztosok küldettek hozzájuk; úgy a' fenn maradt *Vármegyék*én is. — Az egész Országba nagy jó reménység vagyón Felsőges Urunk Kegyelmségéhez. A' M. Gubernátor Ur *Exc.* Excellentiája sem mulat el semmit, a' mi a' jó Rend fel-állítására tartozik; kegyelmsége és szorgalmatosága mindenik le-irhatatlan. — *A' Veszprém, Sopron, Agrám* és *Szepes* *Vármegy*ei ujj hivatal béli Uraknak neveivel a' következő Kurir fog kedveskedni: úgy mindazonáltal, hogy a' 2 elsőbbnek véghez ment módjáról semmit említeni nem fog.

B * * Urnak a' folyó hónapnak 12-dikén Egerben a' Heves Vármegyei Tiszt- választó Székben tartatott közönséges beszédgye.

T. Státusok! — A' midőn Istennek jó-vóltából, a' kinek nem lehet igaz ügyre gondot nem viselni, 's a' kinek a' Magyar nemzet iránt való különös gondviseletét háláadó szível meg - kell esmérnünk, és imádnunk, ismét törvényes szokásunkhoz képeft a' végre egybe gyűlhettünk, hogy nagy érdemü előbbi törvényes fő-Ispányunk bölts vezérlése mellett, törvényes Magistrátust ezen törvényesen egyben kaptsolt Vármegyéknek törvényes módon rendeljünk: olly farkalatos és olly következésü dolognak elintézésére jelentünk meg itten *Tettes Státusok*; hogy attól ezen megyének boldogsága vagy boldogtalansága el múlhatatlanul fügni fog, mert tagadhatatlan az, hogy most választott Vármegye Tisztjei jövő építő székig tartó igazgatásokkal és fáfárságokkal, elkerülhetetlenül ezt vagy amaszt, valóban fogják munkálódni.

A' lévén tehát az igaz hazafinak és a' jó Polgárnak szoros és leg-főbb kötelelsége, hogy a' közjót minden arra adandó alkalmatoiságban, egészsz tehetsége-szerint elő-mozdittani, mi-is ó esztendő múlva szívünk nagy örömevel meg-nyert ezen nevezetes alkalmatoiságban, egy szível 's Lélekkel azon igazán iparkodni el-ne mulassuk, hogy Vármegye Tisztjeinek egyedül olly férfiakot válofszunk, a' kik nem tsak 1486-dik esztendőbéli 60-dik, és 1723-dik esztendőbéli 56-dik ártikulusok rendelkezés-szerint, valóságos Nemesek, Megyénkben bírók és lakók, disinteressátusok, és földes Uraságoknak lenem köteleztettek légyenek; de a' kiknek morális jó Characterét esmérven, irántok egyfzersmind tökélletesen bizonyosak lehetünk, hogy ezen Megyének jóvát, mind a' Nemetsi rendre, mind a' Parasztoakra nézve, valóban fogják munkálódni.

Félre tegyünk annak okaért minden más valamely tekintetbéli félre hajlási és személy válogatási.

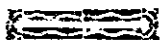

mert ezek a' köz-jóval egyenefszen ellenkeznek, és ez ám a' kárhazatos *Privata intereffentia*; ne tekintsük egyik részről-is tsak a' vallást, mert ez hazánk világos törvénye ellen-való dolog, és felebaráti szeretettel éppen öszve nem férhető *odium religionis*: hanem viseljük igazán magunk előtt egyedül a' köz-jót, mellynek elő-mozdittására, ha igaz hazafiak, és jó Polgárok lenni akarunk, mindnyájon egy iránt köteleztetünk.

Ez a' jeles hatalom, hogy Megyénekbéli törvényes Magistrátust magunknak vizsgálont önnön magunk szabadon válofzthatunk, bizonyára edgyik a' Nemzetünk fő-prærogatívái, julsai és szabadságai között való. Tudjuk melly kefervesen esett mindnyájunknak, kilentz esztendeig tartott attól való megfosztatásunk, a' midön azon idő alatt törvénytelen Fő-Ispányok által, azoknak szabad tettélek szerint, minden hirünk nélkül, egyedül ama határt nem esmérő hatalomból, Vármegyebéli Magistrátusok törvénytelen személyekből-is törvénytelenül állitattak. Most ezen egyik fő-szabadságunk-is ismét vizsgáladatott. Eljünk annak okáért azzal törvényesen, hogy vele való törvénytelen vizsgálással magunkat arra érdemetleneké ne-tegyük. Mert hitelsük-el magunkal, hogy számot adunk rólla.

De ezen *Restauratoridnkal* egyszersmind bizonyoson reménlhető boldogulása-is el-nyomattatott kedves Magyar Hazánknak szorososan vagyon öszve kötve. Tudjuk hogy tökéletes egyesség nélkül semmi képpen nem boldogulunk. Mert tsak a' kárhazatos meg-hasonlás eddig is mindég veszti vala hazánknak. De a' meg-hasonlást most sem lehet el-kerülni külömben, hanem ha mindenben ugy bánni fogunk egymással, hogy a' vallásbéli külömbbség két felé ismét ne szakolfszon minket.

Ebben pedig egy Vármegye is hathatosabb példát nem adhat mint a' miénk. Mert hazánk első Püspöke lévén Fő-Ispányunk — az a' Püspök, a' kinek valláshoz való nem tettettett, de igaz buzgóságát egész haza esmérí — ha mi, valamint ebben a' boldog-

dogtalan időben — vallásnak külömbbségére éppen nem figyelmeztvén — a' köz jót egy szível 's Lélekkel munkálodtuk; a' szerint Magisztrátusnak mostani valófztásában-is a' vallást tekintetben sem vesztük: tehát annyival bizonyosabban hasonlót tselektzenek a' világi Fő-Ispányok kormányára bizott Vármegyék, hogy most, világi első Méltósággal ékeskedő *Fő-Ispánnak* hazafi vezérlése mellett, a' Győr Vármegyei építő szék maga jó példájával ebben immár ditséretessen elől ment.

Könyörgök azért alázatosan Excellentziádnak, mint egy olly igaz hazafinak, a' kit minden alkalmatofságban meg-mutattott nagy hazafiuságáért a' Protestánsok-is, mint Hazánk egyik fő oizlopát, mindenkor igazán tiszteltenek 's betsültek, méltotalsék Excellentziád maga nagy tekintetű példájával mindnyájunkat arról meg-győzni, hogy mi most a' religiot nem restaurálván, nem a' vallásnak terjesztésére, hanem a' köz jónak ezen Megyékben lejendő gyarapítására alkalmas személyeket keresni és valófztani tartozunk. Ne tartsa, esédezem, a' Protestánsokat Excellentziád a' Katholikuskokkal egyenlő szeretetre, tsak azért hogy más vallásuak, méltatlanoknak, mert az Excellentziád igaz hazafiuságával és egyenes szivüségével éppen meg-nem egyezhet.

A' Tettes *Státusokat* pedig egyedül arra egész bizodalommal kérem. Ne felejtkezzünk még most is arról, hogy *conceivissek*, hogy Attyafiai, hogy vérek vagyunk, és hogy vallásnak külömbbségével nem gondolván, Hazánk boldogításában öszve vett valakkal valóban serénykedünk.

Ne legyen *Kegyelmes Uram*, 's Tettes *Státusok*, mostani számos egybe gyűlésünk — olly szerentsétlen, hogy egész hazának botránkozásnak kövé váljon, mellyen a' minden jót ígérő ritka mostani tellyes meg egyesülése a' Nemzetnek ok-véletlen megütkeztvén szerentsétlenül fel-bomoljon. Mert ugy nem boldogúl a' Nemzet. És mi leszünk annak az oka; mellyet tsak meg-gondolni, én az egész Nemzet

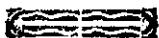
zet előtt esmértes igaz hazafiuságom miatt valóban iszonyodom. Illy nagy következésü dolog az, melyet itt most intézzünk.

Inkább tehát egy értelemben, egy szándékban telyes igyekezettel azon legyünk, hogy eddig való tökéletes egyességünket ezen restauratoriánkal még jobban, sőt örökre meg-erősítvén, abban mutatott jó példánkal az egész Nemzetnek akkoráig még éppen fenn-álló tökéletes edgyességét - is annyival inkább örögbittsük, és az által annyival nagyobb részünk legyen kedves Hazánknak olly szoros köteletségünkben járó reménylett boldogulásában.

Gyarmat 21-dik Apr. — Bizodalmos jó Úram!

Ezen Nemes Nograd Vármegyének építő széke tegnap itten végbe ment. A' Méltóságos Fő-Is-pány Gróf *Bottyán* Josef ő Excellentiája a' Nemes Vármegyétől különös örömmel fogadtatott, 's örültek mindnyájan, hogy mint édes Attyokat fok vizfontagságokat látott idejek után, a' Vármegye Rendgyei tisztelhettek. De valójában meg is mutatá ő Excellentiája a' Ns. Vármegyéhez Atyai hajlandóságát: mert előtte való nap egybe gyűjtvén nagyobb részét a' Ns. Vármegye Rendgyeinek, azoknak egyet értékekkel tsinálta-ki a' Választandóknak számokat, 's minden hivatalra az valószításra, ezen Ns. Vármegyének számos 's méltó Tagjai közül annyit számlált-elöl, hogy vége hozfza alig volt. Nem követte ő Excellentiája azon példákat, mellyek magok részre való hajlásokat azzal szokták ki-mutatni, hogy a' kiket hivatalyokban megakarnak tartani, a' mellé a' valószításra olly személlyeket rendelnek, hogy a' Tettes Státufok a' bőltsétség régulája szerint a' két roszsz között, a' kisebbet kéntelenittetnek el-válosztani. De itten minden előző mesterségek nélkül szabad valószítás mellett az egész Nemes Megye, maga magából valószthatott. Építő-szék volt tehát ez, 's nem rontó; de még-is inkább helyben-hagyó, mint valószító: mert az egész Ns. Vármegye olly Tiszt-viselekkel

kel lévén az előtt-is meg-rakva, a' kik mind eredetekre, mind vitézlő Nemzetekre nézve ezen nevezetes Megyének fiai vóltanak, 's a' leg-kedvetlenebb időkben magok hivatallyokat úgy viselték, hogy a' kedvetlen Rendeléseket-is szenvedhetővé tétén, nyilvánosságá tették azt, hogy azoknak végben vitele, magoknak-is szinte úgy, valamint a' több Rendeeknek lérelemesek vóltanak, 's mindenike, nem tsak Vármegye Tisztje, hanem az Hazának fiai-is vólt. Erre való nézve el-gondolhattya az Ur, hogy a' fok jó közzül-is a' Ns Vármegye magának az elébbenieknél jobbakat nem választhatott volna. Köz fel-kiáltással meg-maradtak azért hivatallyokban Fő-Vice-Ispány *Muslai* Antal Ur, Második Vice Ispány *Gyürki* István Ur. — Fő-Notárius *Puki* Ferentz Ur. — Vice-Notáriusokká lettenek: *Bonyitzki* Márton, *Szentiványi* Medárdus, 's *Hamar* Mihály Urak. — Az Fő-szolgabiróságokra által menvén, meg-hagyattattak, 's rész-szerint a' Vármegyék elébbeni lábokra tétettétvén szaporitattak némely Tiszt Urak e' szerint: az *Lofontzi* Járásban, Fő-Biró maradott *Szilafi* Josef Ur. Vice Biró *Kántor* Gábor Ur. Ujjonnan lettek Vice Biró *Dubravitzki* Péter Ur, Esküdtek, *Battik* és *Tsillom* László Urak. — Az *Füleki*ben, meg-maradott Fő Biró, *Kováts* Antal Ur, Vice, Ifjabb *Hegyesi* Josef Uram: ujjonnan lettek, Vice-Biró, *Szabó* Josef Uram, Esküdtek *Hegyesi* László, *Tillyai Horváth* János Urak. — A' *Szétsényi* Járásban, vólt Szolga-Biró *Hegyesi* Josef Ur, ezen Ns Vármegyét 30 elz-tendők által hiven, és mindeneknek olly meg-éle-gedésével szolgálván, hogy egélz szolgálattya idejében senki benne sem fogyatkozást, sem hibát soha nem tapasztalhatott, mostan meg élemedett napjaira nézve a' Ns Vármegyétől el-bútsózott. Fájalták ezt közönségesen a' Rende, 's ha a' Természeten orvoslás találtathatott volna, melly-szerint a' tiszt öregek meg ifjithatnának, ezt bizonyosan a' Ns Vármegye ujjobban meg-ifjította volna, mellyet leg-inkább azzal meg-bizonyítottak, hogy bútsúzá-

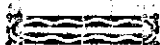

sának mind addig helyt nem adtak, valamig maga helyében Ns. Vármegye szolgálatyára két jó reménységű fiját fel-nem ajánlotta. Így válának azért el az Vármegye Státusai ezen szeretett Tisztjektől, 's helyében válofzták Fő-Birónak *Motsái* Antal Uramat az Ns Vármegyének eddig vólt első V. Notáriusát, Vice Biráknak pedig *Jankovits* János és *Sreter* Adám Urakat: Esküdteknek, *Szentiványi* László 's *Lifznyi* Károly Urakat. — A *Kékkői* Járásban meg-maradott Fő-Birónak *Révai* Ferentz Ur, Vice Birákká lettek *Koronyi* János, és *Ifj. Béne* András Urak. Esküdtek, *Horváth* Gedeon, és *Hán* Imre. Generális Perceptorra lettek hivatallyát eddig is ditséretesen folytatott *Szeréni* Gábor Ur, 's most ujjonnan melléje válofztatott *Tsemnitzki* Boldizsár Ur. — Ord. Fiskáliságba meg-maradott: *Madats* Sándor Ur, Vice Fiskálisá lett *Lifznyi* Ferentz Uram. — Partikuláris Perceptorok meg-maradtak és lettek *Szabó* András, *Baltás* István, *Lukovits* Jozsef, és *Krudi* János Urak. Így végeződék azért az egész Építő-szék, 's így tere vizsgálja a' Fő-Ispány a' fok *Ellyen!* kiáltások után. Mellyet az Urnak tudtára adni kívántam.

Kafán, Aprilisnek 17-dikén.

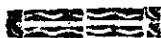
Nem szüntek-meg Kafának tér útfái sem az egész éjjel, sem már ma-is, az öröm kiáltozás és a' tárogató lip nemzeti muzsikánk örvendetes hangzattól, miolta törvényes Igazgatónk, Fő-méltóságú Báro *Orczy* László hozzánk érkeze. — Ezen hónapnak 15-dike vala az a' nap, a' melyben meg-nevezett Fő Ispányunk ő Excellentiája Miskoltzról Szikszó mellett határunkba bé-lépett. Szikszai Járásunknak Fő-Birája *Szirmay* Péter Ur, azon helyen fogadta lovas Nemességével ő Excell. a' hol 999 Német, a' *Tököli* Serege által fel-kontzoltatván, halomra hányattatott, és a' mellyet még most is *Német halomnak* hívják. Itt közönté meg ő Excellentiáját, Magyar nyelven és Magyar érzéssel T. Nagy Réti *Darvas* Jozsef Ur, a' Helytartói Tanácsos M. *Darvas* Ferentz Urnak testvér Bátyja, Megyének

nek egyik első rendű Tagja. Bent Szikszon a' Ref. Prédikátor T. Vetsci Sigmond Ur, és a' Sidó felekezeti; a' szállásán pedig T. Fáy Abrahám Ur az Eperjesi Törvény-szék egyik Birája. Ebédet B. Perényi Ház Szikszonak egyik földes Ura adott. Röpögtek a' mozsár ágyuk, Rendeink örömeinek hirdetésére, mellyet az úttzákon álló bámúlásra ragadott nép kiáltásával nevelt. Nevezetes vala az, hogy egy öreg Nemes ember a' Nemesi sereg által erre rendeltetvén, ez izenettel jöve-bé ő Excellentiájához: *Tekintetes Fő-Ispány Uram! Az együtt lévő Nemesi lovaság köszönteti Tekintetes Fő-Ispány Uramat, 's kívánnya, hogy az Ur Isten éltesse a' Tekintetes Fő Ispányt sok hosszú időkig mindnyájunknak örömeire; 's ezzel vilzsa-fordulván, Mondja valaki, ugy mond, hogy löjjenek egyet!* — Az emberiséget annyira szerető Fő-Ispány szemeit el-futotta a' gönnyü; *köszönöm édes Barátom, felele, mind a' kend fáradtságát, mind a' Nemes sereg jó indulatját. Isten éltesse a' Nemes sereget-is kedves Hazánk ditsőségére,* 's megtöltvén maga ő Excellentiája egy poharat az öregnek kezébe adá, és ámbár maga bort nem iszik, ekkor még-is a' Nemeségért valamit ivott. — Éjtzakára Forróra jött az egész sereg, hol a' Kalsai Városi Tanács, ezen Helységnek Földes Ura ő Excellentiáját hasonlóképpen örvendezve fogadta. Itt tisztelték ő Excellentiáját T. Bihar Vármegyének e' végre ide küldött két Követjei, *Baranyi Mihály és Domokos Urak.* — Tegnap, az az 16-dikban, *Perény* helység mellett várta ő Excellentiáját a' Vármegyének Zászlójával a' seregnek Kapitánya *Szirmay Josef Ur,* kinek bámúlást érdemlő déli termete, drága ártú Paripája, 's pompás öltözete az egész seregnek nagy díszet adott. A' *Cseréhati* Járásnak Fő-Birája *Szent Imrey Gábor Ur* ki vont fegyverrel idvezlé kedves Fő-Ispányunkat; *Bártzay István Ur* pedig egy Magyar belzéddel fogadta. B. *Meskó* Familiának házánál Ord. Vice-Ispányunk Consil. *Fáy* Agoston Ur monda ismét egy gyönyörű Magyar belzédet,

det, fok Uraságnak jelen-létekben, kik közzé szám-
lálандók a' Kaisai Kamarának Követjei Gróf *Bat-*
tyáni Kajetán, és *Mumhárd* Sándor Urak. Végre
a' ropogó ágyuk örvendetes hir-adásai alatt jött-bé
a' Miskolczi kapun az egész sereg; leg-elöl mentek
a' trombitások; azt a' tárogató-lip követte a' *Cser-*
háti és *Göntzi* Járásbéli Nemességgel, mellyet *Szent*
Imrey Gábor és *Turánszky* Lajos Urak két szakal-
ban vezettek. Ezt az *Alvintzi* gyalog Magyar se-
regének Bándája váltotta fel, melly *Török*-muzsika
tsengésével töltötte-be úttzáinkat az ugy nevezett
Zrényi Marsát zengvén. Ez után *Szirmay* József Ur
jártatta kevély paripáját, kit nyomban a' főbb ren-
dű Nemes ifjuság azon Zászlóval követett, a' melly
1741-dikben a' tsatázó Magyar sereg közt lebegett.
Igy jöve elől ő Excellenciájának Udvari lovágja,
's hat lovas szekere, mellyen Maga kalpagosan és
azon öltözetben, a' mellyel a' Korona-örzö Ma-
gyar sereget vezetni szokta, 's *Confil. Fáy* Agoston
Ur, ülének. Ezt hat, lovon ülő Nemes ifjú fogta
kövül, hasonlóképpen azon öltözetben, a' mellybe
ezen Vármegye Nemessége fog öltözni, a' midőn
a' jövő hónapban a' Korona mellett őrt áll, tud-
ni-illik világos kék báránkyával prémzett menté-
ben, veres lájbliban 's dömányban, arannyal ki-
hányva, kalpagosan. Igy ment az egész sereg az
Eperjesi kapuig fel, és ismét a' más soron le a'
Fő-ispánynak tulajdon Házáig, hol egy ujjabb id-
vezlés után a' lovas sereg muzsika-szó alatt ol-
la széllyel. —

Debretzen 29. Mártzi. — Ezen a' mi részün-
kön, hogy az Annyokról réájok maradott mester-
séggel kereskedőktől meg-külömböztethessenek, eb-
be határozta-meg a' tiszta életű személyek mago-
kat, hogy a' keringő Alfszonyoknak a' *Dieta* ren-
deljen ilyen öltözetet: ugy mintt, magos főkötőt,
fárga szoknyát; fárga tzipöt, veres strimlit; a' szok-
nya

nya pedig Izár-középig érjen, hogy a' veres strimfli jól ki lálson, az hajok elől el-vágva légyen, mint eddig. —

Utolsó jegyzések.

A' F. Királyi Família 3 rendben fog meg-érkezni. Az első rendben a' Hertzegek, mint mondják, négyen jönnek: azután a' Felsőleges Alfszony a' Hertzeg Alfszonyokkal; és Májusnak 24-dikéig, mind közönségesen meg-fognak érkezni. Kamarás Furir *Lenoble* parantsolatot vett a' Budára való lemenetelre, hogy a' Királyi Família, és az azt kísérők számára; mint van a' hiro, 900 személyekre szállást készítsen. — A' Morva-országi tábori fő Komissáriusnak rendeltetett Gr. *Chorinszki*, a' Tseh országinál pedig ugyan ezen tiztség Gr. *Kolovrát-nak* adattatott. — A' Bánáttól fogva a' 2 Oláh-országon keresztül egész a' *Dnisterig*, mindenünnen jönnek a' föld kemény mozgásáról való tudósítások. —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Brüszfel. — Sirnak a' Belgiumi nevezetesebb várofsainak kö-falai. — Azok között a' legnagyobb egyenetlenség, rendeletlenség uraikodik. — Senkinek sintsen semmije, melly iránt tsak holnapig-is bizonyos lehetne. Tsak *Brüszfelbe* többen maradtanak 500-nál ürelesen az házak, 's többen 30 nagy Palotáknál sirattyák más országra költözött Uraikat. — Az Anglus ezt neveti és halálsz. — *Vandermerseh* az *Antverpi* Fellegvárban fogva sirattya a' maga és Hazája szerentsétlen meghafonlását. — Az *Ausztriai* tábor *Luxemburgba* naponként szaporodik. — *Schönfeldnek* a' Pátrioták mostani fő Generálynak, és *Vandernohtnak* számtalan minden nap világ elejébe jövő irások sugják füleikben — *hodie mihi, cras tibi*: ilyenek a' többek között: *Fel-fedezett Kabala*, ezen tellyül irással: *Quousque tandem abutere Vandernoot patientia nostra?* ismét, *Pokoli levelezés*, vagy *Kronvell Oliviernek Vandernoot Henrikhez való Leveli*, 's többek más ilyenek. — — A' Pruszizus Király sem látta

láttatik Német-országgra nézve el-értnek lenni a' tengerig terjedését. — Ugy mondják, hogy a' Birodalomnak túlsó és innekső Rhenusi mostani ideig való Itélő székéi, niatsenek meg-elégedve azzal a' módossal, mely-szerint a' *Littikhi* egyenetlenséget, a' Király le-tsendesíteni szándékozott. — Most már az itt fekvő Pruszszus katonák a' Királyi Geldria-felől indultanak. Ebben a' dologban az-is nevezetes, hogy ha szintén a' Pruszszus katonáknak ki-kellett is magokat *Littikhből* vonni, a' Palatinátusi valóító Fejedelem népei csak ugyan benn maradtanak, noha nem a' városban, hanem a' falukon körül-ben.

Páris. — Egy nappal azután, hogy a' Nemzeti-gyűlés a' Szerzeteseknek szabadságokról végeztetett volna, egyik Députátus egy igen tsinos paptert kapta, mellyben egy Kaputzinus szakáll mellett ilyen Levél-is vala: — *Titt. Députátus Ur!* — Küldöm az Urnak szakállamat, melly sok ideig volt képe az én szentséges vakságomnak. Az Ur szólott és éppen annak a' szónak ereje által (mint az *Ierikoi* falak a' trombita szóra) esék-le az én szakállam. Mely erő az én szobátskámnak (*Cella*) zárdját-is el-rontá. Vegye az Ur háládatosságnak a' szabádságnak jeléül szakállamat és Levelemet. —
Páter Giboust, szakálatlan Kaputzinus.

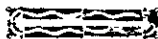
Tudófitás.

Szalontay Toldy Jozef, a' méh-mivelés igazgatója, hazájához való szeretetéből, ebben az életkorában-is nem fogja sajnálni fáradságát: hanem ezen leg-hasznosabb, és leg-könnyebb gazdaságnak Theoriáját 's egyszersmind, a' mi már leg-ritkább szerentse, Praxiúsát is, tulajdon maga méhész kerttyében, a' F. Udvarból rendeltetett Profeseior által, ama híres Méhész Profeseior *Jantsa* Syllémája szerint, Májusnak 3-dik napján kezdve dél-utánni 6 órakor, a' *Leopold* városban, a' táborra menő úton a' nagy *Stadigut* utzában a' *Flor*-fabrika mellett 431 szám alatt lévő kertben, taníttatni fogja.

Költ Bétsben 30-dik Aprilisben 1790.

A' Békelességről való kedves hír, ismét kezd, ha tsak lalsú szárnyakkal is körülöttünk repdö tselni. — Prágából írják, hogy ezen hónapnak 14-dikén estve 6 órákor, egy N. Magyar K. Test-örző Kurir Berlinből ott jöven keresztül nagy sebességgel Béts felé, valami magános Levelket is hozott Berlinből Prágába, mellyek által a' Prágaiak a' közel lévő békelességnek reménységével el-töltenek. Az Anglus Király, ezen hírek szerint, egyen en ellenzi a' Pruszusznak Austriával való hadakozását: azt mondván, hogy ha itt ki-tanálná magát ütni az háború, ugy egész Európának beléje kellene magát elegyíteni. Azonban az Auszriai Követ Berlinben, még máig is egész bizodalommal folytat minden dolgokat a' Király előtt. — Sőt olyan hír is kezdte tegnap itt szárnyálni, hogy F. M. Báró Laudon és Kollorédó, a' Kordonnak meg-járásából, tegnap szerentsésen vilzsa érkeztenek, vagy ha nem is, minden órán vilzsa érkezendők. — Bráhovából is a' Serviai tábortól, 14-dikén ezen hónapnak azt írják, hogy még akkor a' mi Sergeink a' Timok vizén, a' nagy zápor elsők miatt keresztül nem mehettének volt, 's már most talám nem is fognának keresztül menni. A' helyett, az három Tsászári hadakozó Udvarok között a' meg-egyezés volna munkában, melly iránt Negotiá-ndó fognának, az egyező-felek öszve-gyülni. — Mind ezek olyan hírek, mellyeknek bé-teltyesedését minden jó hazafi kívánná: de még sem szüntek-meg az ellenséges tsaták.

A' Hadi Kantzelláriáról, hadi-tudósítás tétetett tegnap előtt közönségsé: de minthogy nem nagy dolog, tsak a' Summáját teszszük ide. — „A' Bihátsi Basa mint egy 4-ezer alatta valóinak egy részével egy Horváth-orizági szélen lévő vigyázó házunkra ütven, népének más részét Lyubina ra-

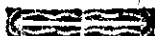
vü helység ellen fordította: de mind két részről igen kemény ellent állásra akadván, semmire nem mehetett, és midőn a' miéinknek segittségekre, egy felől Obester Gr. *Spork*, más-felől pedig Obest-lajonánt *Jelachits* meg-érkeztenek volna, magát a' Bála azonnal visszfa húzta, 47 hóltakat a' tsatá-zó piatzon, 7-tet pedig el fogva maga közzül nál-lunk hagyván. Az el-fogottaknak vallás tétele-sze-rint, többen is eszenek-el közzüllök, de visszfa vitéz-tenek. A' miéinkek töllök 1 Zászlót, a' mellet pe-dig igen sok fegyvereket, Lántsákat, Jantsár kése-ket 's a' t vettnek-el prédául. Ők 12-töt öltének meg a' miéinkek közzül, és azok a' kik *Lyubindt* ostromlották, 2 faluinkat égotték-el. „

Midőn a' Bánáti Sergeink *Servia*-felé által men-tenek, a' Duna mellett lévő *Koramneki* szoross-és kösziklás utakon, sok veszedelmek között forogta-nak, kivált a' bágásiás szekerek. Az Agyuzók Ge-nerálistsa *Vandersteppen* minden készületeit, lovastól, szekere-stől, és egy legénnyével együtt el-vesztette. A' szekér magossan meg-lévén rakva, a' magos kö szikláról mindenestől fogva egyszeriben a' Dunába esett, és oda veszett. Több e' féle szerentsétlensé-gekistörténének. — A' mi Sergeink még eddig a' *Timok* mellett a' Törököktől semmit sem szenvedtenek: de annyival többet a' Legyek-től, mellyektől a' lovak igen bajosan óltalmaztatnak. — *Viddinnél* a' leg- szebb és erősebb valami 80-ezerig való Török nép vagon ölvö gyülve.

Lemberg. A' mi *Gallitziai* Sergeink eddig va-ló helyeket el-hagyván, minden-felől közelebb nyo-múltanak a' határ-szélekhez. A' Lengyelek is erős-sebben kezdenek mozogni mint eddig: kétszég ki-vül ez okozta azt is, hogy a' mi Morva-orzági tá-borunktól a' *Gallitziai* sergekhez segittség rendelte-tett; melly *Morvában* annakutánna, *Tseh*-országból pótoltatott ki. — Nem régiben bizonyos *Lengyel* sereg *Gallitzidba Szamosk* táján által ütven, az *Aufriai* határ-tzimert le-szaggatta, és sok szekér szé-nát

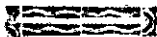
nát magával el-hajtott. De panasz menvén a' mi részünkről a' Közönséges tárfasághoz, minthogy a' dolog nem annak engedelméből történt volt: tehát a' Lengyel katonák a' mi népünk láttára meg-büntettek, a' Tiszt maga is, a' ki őket által vezérelte volt, fogságra tetetett: az ezen a' részen igazgató Lengyel Oberflájdinánt pedig, az Auszriai határ-tzimer Sasot, maga fel-állítani kéntelenített. Az el-vitetett széna 700 forintokkal fizettetett-ki.

Belgium. A' Flándrusok *Vandermerséert* még egyenetlenkednek a' Brabántzialakkal: a' békéltető *Vurmzer* Húszárok pedig, eddig jó részt meg érkeztenek a' *Luxemburgi* határookra, Fő-Strásamester Maximilián Gróf *Kolonits* vezérlése alatt. — Mította ezen Húszár sergetske, így irnak *Landshutból* *Bavariából*, Német-orzágon keresztül útozott, azolta minden Afzszony embernek Húszárral van tele a' feje, minden Német Leány jó szivvel lenne Húszár, vagy még inkább Húszárné. — Az úttok a' Svétziai Körületen keresztül úgy volt ki-tsinálva, hogy Májusnak 20-dik napján már *Svétlából* kikellett lépniük. — Az egész osztály állott, a' jár meg-nevezett Gróf Májorból, 4 Kapitányokból 8 Hadnagyokból, 4 Strásamesterekből, 2 Furirokból, 2 Seb-gyógyítókból, 2 Trombitásokból, 2 Kovácsokból, 20 Káplárokból, 380 köz Húszárokból, 8 Szekeresekből, 1 Zászló-tartóból, 433 személlyekből: volt velek 497 ló. — Az hol délre szállottanak meg, ott tartozott a' gazda, minden legényre, a' Strásamestereken kezdve alá-felé, ebédre 2 font ros kényeret, levett, fél font főtt marha húst, valami hozzá valóval adni: melly vendégség minden közemberért 15 krajtzár kész pénzel fizettetett ki: az ital, a' reggeli étel és vairsora pedig, minden személlytől különösönn fizettetett. A' Tiszt Urak magok tartoztanak magokra gondot viselni. — Még nem hallottuk, se nem olvastuk, hogy több Magyar katonák mentenek volna Német-orzágon keresztül ezzel az úttal, a' Belgák ellen.

mentumait, u. m. Hertzeg *Leeds* által a' felső házat, *Pitt* által pedig az alsót, az egész dolog iránt tudósította. *Pitt* nem elégedvén meg a' Király izenetének a' Parlamentum elejébe való terjesztésével, az utánn a' dolgot ismét zikkellyenként felvette és megmutatta, melly nagy kárt és méltatlanságot húzna az *Anglus* nemzet magára, ha a' *Spanyol*nak e' féleket tselekedni tovább is megengedné, ha a' *Spanyol* az Északi Amérikanak és tengernek megnevezett részeiben való uralást egyedül magának tovább is törvénytelenül megtartaná: 's több e' félek.

Ezen dolgokon mind a' 2 Parlamentum felindulván, a' Nemzet nevében, a' Királynak tökéletes segittséget ígért. A' tengeri hadi Tanács, azonnal minden-felé parantsolatokat bocsátott a' hajós legényeknek gyűjtése iránt, és csak *Londonban* 5 dik napján ezen hónapnak, ilyen hajós legények ezeren fogattattak öszve. Azon nagy hajós seregnek, mely a' *Spanyolok* ellen a' Föld közép tengerre, Lord *Rodney* vezérlése alatt fog bé-evezni, edgyik 18 Linéás hajókból álló része, már az indulásra készen vagyon, a' más 14 hasonló nagy hajókból álló része pedig, igen sietséggel készítették. A' *Gibráltári* első Inzsiner Kapitány *Monsz*, ugy minden más Tisztek is kemény parantsolatot vettek, hogy haladék nélkül a' magok helyekre menjenek. Ezen hónapnak 4 dik és 5 diki között való éjtzaka *Portsmouth* nevü ki-kötő-hellyből egy 6 Frégátokból álló hajós seregtske, olyan rendeléssel indítottott a' hajóerekre, hogy az *Anglus* kereskedő hajókat a' ellenség ellen oltalmazza, és a' mellyre lévő *Anglus* lakósoknak előre hírt vigyen, hogy azok magokat minden ellenséges réájok úttestől oltalmazhassák. — A' *Spanyolok* is 30 első nagyságu hadakozó hajókat szándékoztak Májusnak végére a' tengerre ki-állítani, mellyeknek készítésén a' *Kádixi*, *Ferrolli* és *Karthágénai* ki-kötő helyekben szünet nélkül munkálódnak. Némelleyek azt erőstítik, hogy az *Anglust* ilyen hirtelen való hadi készü-

születre az indította volna, hogy éppen most a Frantziát olyan állapotban érzi lenni, mellyben az, az egyenetlenség miatt, csak nem a vézedelemnek örvényébe taszittatik, és így most az Anglus nemzet leg-könnyebben boszszut álhatna, az Északi Amerikában el-vezített jufsáért a Spanyolokon, a midőn azok, leg-kiszebb reménységet is magoknak a Frantzia segittségre nem tsinálhatnak. Mások ismét ugy vélekednek, hogy az Anglus erre vévén a Spanyol Udvarnak, az Auszriai Házal való szoross frigyét, azért kötölödtzik beleje, hogy ezt amaz, a Török ellen ne segithesse: vagy pedig, hogy a Spanyolok kötölödtznének az Anglusba azért, hogy ő ne mehessen a Baltikum tengerre, a Svédeknek segittségül az Orosz ellen.

Stokhalomból irják, hogy a Finniai Pafszuszon Aprilisnek 14-dikétől fogva igen véres ütközések mennek véghez, a Svédok és Oroszok között. Edgyik Pafszuszon Báró *Armsfeld* nagy számú Orosz seregétől előll vétetvén, mind addig öfíromoltatott, míg magá a Király 9 Batalion gyalogsággal és 2 Svadron lovasággal segittségére érkezvén, igen nagy vér ontással lett vége az ütközotnek. Ezen tsata 29-dik Apr. előtt *Vilkiálándl*, és ekkor 6 órától fogva 10-ig tartott, az Oroszok közül 200-an, a Svédok közül is sokan estenek el: az Királyok maga is valami gollyobisnak szelétől való ütést kapott. A Svédok fogtanak el két Orosz Tiszteket, és egy *Knorring* nevű Májort: ezen kívül az Oroszoknak 2 élés házait.

A Pétervári Levelek szerint, ezen idő tályban más Pafszusokon, igen keményen hántanak az Oroszok a Svédokkal. *Nisztotndl* egy *Korsakov* nevű Orosz Generális, 15 oda való mért-földnyire vert vissza őket; melly alkalmatossággal az Oroszok *Savolax* nevű tartományban bé-mentenek, és azt el-foglalták. — A *Kymene* vize mellett a Svétzia Király, egy *Denisov* nevű Generálisra ütven, az Oroszok ugyan az ütközö helyet meg-tartották,

de 174-en közzüllök el-esenek, és 80-nan meg-sebessítettének, a' Svédok közzül pedig a' holtaknak és sebesséknek száma 500-ra ment. — Ugyan a' *Kymene* vize mellett Generál *Sumsen*, 2 Batteredjajokat, 12 ágyujokat a' Svédoknak el-foglalta, és egy Oestereket fok köz-emberekkel és Tisztekkal edgyütt el fogta. — Egy ujjabb bir-szerint pedig Generál *Denisov*, a' Királyt erősen meg-vervén, magát-is szinte el-fogta. — Illyen dolgok a' múlt hónapban igen fok helyyeken esenek az Orozok és Svédok közzül.

Frantzia-ország. Itt még meg-nem-szünt a' pusztítás, és vér ontás: sőt még meg-lehet, hogy az utolsó tévellygés fokkal nagyobb lesz az elsőnél. Tsuda ha Frantzia-ország nem lesz az egész világ előtt eleven példája annak, hogy tsak *Filosofia* által vallás nélkül, soha egy ország is boldogul és állandóul nem igazgattathatik. *Frantzia-ország* mig tsak 2 részekre vólt oszolva, igen fokot ígérnetett magának: de már ma, midön az Aristokratok egy felé, a' Párioták más-felé, a' Papok és azoknak követői harmadik felé vonnak, igen bajos a' sefe-delem, kitsid a' reménység. Ez az, a' mit az Anglus jól veszen észre: és könnyen beszélt a' Spanyolnak. — Nem régiben a' Frantzia Nemzeti-gyűlésben kérdés támadván az iránt, hogy kik tar-tathassanak ez után valóóságos nemzeti szabadsággal élöknek a' Frantzia-országban meg-telepedett idegenek közzül, ugy határozottatott meg a' dolog: hogy mind azok, valakik meg-mutathatták 5 esztendőtől fogva való ott lakásfokat, magoknak Frantzia országban házat és örökséget szereztenek, vagy feleségül Frantzia Afiszonyt vettenek, közzötök valami kereskedést vagy mesterséget üznek, mind ezek mind igaz Frantziák, ugy nézettefsenek és örökösön Frantzia nemzeti szabadsággal éllyenek. — Nem régiben arról-is kérdés támadván, vallyon nem jó lenne-é, a' Katholika vallást, közön-séges Nemzeti vallásá rendelni? a' Gyűlésnek 1200

tag-

tagjai közzül egy *Lámeth Károly* nevezetű fel-
van, hogy nem jó lenne a' nép előtt erről még el-
lékezetet-is tenni, a' következő okokkal akar
meg-mutatni — *Mi*, úgy mond, az Evangelium
nak minden kívánságait egy punktumig bé töltöttü
— mellynek nem elég példáját adjuk e minden m
pokon? — Az Evangelium az emberek között va-
ló egyenlőséget kívánja. Hát a' mi rendeléseink
nem az egyenlőséget akarják-e jó fundamentom
helyhezteni? — Az Evangelium a' kevélyeknek
meg-aláztatására szereztetett. Hát a' mi rende-
seink által, nem elég kevélyek aláztatának-meg
— Az Evangelium azt mondja, hogy az első le-
gyen utolsó, és az utolsó első. Hát ezt nem tö-
töttük é bé eléggé? Sőt minden nap ezt hányak
szemeinkre ellenségeink. — De, így szoll tovább
Lámeth Károly, hogy rendelhetnők mi valamelyik
Vallást Nemzeti vallásnak, holott minden rende-
seinknek egyedül való fundamentomává a' szabad
gondolkodást, a' lelki ismeretnek szabadságát hely-
hezítettük. Ha a' Katholika vallást Nemzeti vallás
rendelnök, majd némely tartományokban a' dol-
got arra magyaráznák, hogy mind azt, a' ki nem
R. Katholikus üldözni kellyen. — Ezen gondola-
tok arra határozták a' Nemzeti-gyülelést, hogy ezen
dolog iránt való végezését, más időre halasztaná.

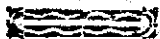
Avignonban a' Pápa *Frantzia*-országi jószágots-
kájában-is, tsak úgy vagyon a' dolog a' mint lehet.
Az ott lévő *Eretnek-nyomozó-széken*, szinta szinta e-
rőt vélsen, a' szabad *Frantz* gondolkodás. — *Ju-*
liusnak 18-dikára 30 ezer Nemzeti katonák fognak
Frantzia-országnak külömbb külömbb részeiből *Pá-*
risba érkezni, a' kik az új rendeléseknek egy tsepp
vérig való oltalmazására fognak meg-eskünni. E-
zeken kivül a' Nemzet hiiségére *Párisban* meg-es-
küdtött katonák 30-ezeren vagynak: és így 66 ezer
gyakorlott fegyveres nép, igen szép nép *Páris* körül.

Erdélyből. Létzfalva 16-dik Máj. — Ezen végső Hazánknak szélén, ama' közönséges jelenvaló időben uralkodni kezdett, majd csak nem egész Hazánkban el-terjedett szörnyü drágaság bennünket is annyira meg-ijesztett vólt, hogy már el-hitettük vala magunkal, hogy a' jövő aratásig egy Köből búzának az árra leg-alább-is 20 M. forintokra bizonyoson fel fog hágni; de meg-s történt volna kétség kívül, ha az Erdélyi Felsőes Királyi Gubernium lok Atyai gondoskodásai között, a' szegénységre kegyelmesen nem tekintet volna, és a' jelen lévő szükségnek veszedelméből a' szükölköddet ki-segíteni nem méltoztatott volna; melly végett azon Felsőes K. Gubernium, a' Fiscális Dézmáknak *Brafsóban* lévő Magazinumait, a' szegények számára ki nyitvatván, igen türhető árron Haritskát, Törökbúzáat árultatni parantsolá, és pedigen csak vékánként, hogy a' vévők csak a' jelen való szükségben segíthessenek magokon, nem pedig az által tárgyúl nyereséget vehessenek, és ebből következék csak egy két három heti Vásár napok után, hogy a' *Brafsai* híres piatzon a' kenyérnek való búzának köble 6 és 7 M. forintokra le-szálla, tódult százanként a' meg-nyomorodott portzió szegénység, és Strásák nélkül még a' mérő Tisztek-is bizonyoson le-tapodtattanak volna. Nints emberi nyelv, a' ki elé beszélhetné, hogy a' Vévő szegénység a' Királyra és a' felsőbbekre, az Égeket meg-hatító keserves gönyv-húllatásaik között, mennyi Isteni áldásokat öntötenek legyen, hát még a' szegény árván 's özvegyen maradt, *Háromszéki* katonának, 's kised gyermekek? kiknek élelmekre azon gabonából a' Tisztek Czédulájok mellett illendő segítség nyújtatott. Ennél nagyobb vigasztalás és segítség, az el-nyomorodtakra nézve az Égből mostani időben nem Izálhatott, minthogy ez egy aratás feléig el-fog tartani; bizonyára, ha a' Külső-országok Anglia, Frantzia-országok 's a' többi, a' magok szegényeikről ilyen módon gondoskodtak volna, olly nagy végső vesz-

szedelmeken által menni nem kényszerítettének volna; Ebből által lehet látni, hogy Erdélyben a' közönséges Hazánkunk boldogulása ezen ré-
ről-is viragozni kezdett; holott az előtt illy temér-
telen gabonákat, vagy az árendások, vagy ma-
14 személyek, magok különös hasznokra gyűjtve
addig tartották, szaparították, addig éheztek
nagyobb nyerejégnak az árrát, hogy végtére ga-
bonájok a' férjektől meg-vesztegetődven éjszaká-
nak idején a' patakokban ki-hányani, és azoknak
meg-dugása által, a' Bratsai piatzot bé-terítte-
kéntelenítették. Méltó dolog bizonyára, hogy je-
vendőre nézve az illyetén legittiségről országunk
Kormányozói előre illendő gond-viseeléssel legyenek.

*A' N. Nyitra Vármegye Bondériumjának N. Uri szemé-
lyeit közöltük volt a' Kurir 571-dik lapján az
E. Olvasókkal: a' mellyhez még a' következő
hozzánk be-üldetett meg-jegyzéseket-is hozzá ki-
vántuk szóról szóra ragasztani.*

„Minckulánna a' Magyar Korona őrzése mel-
lett Buda Várában szomlyéd Vármegyék N. Rendei,
szabott idejeket el-töltették volna, el-érkezett Ns.
Nyitra Vármegyében-is M. Báró Ortzy László Ur
ő Excellentiája Levele; mely által ezen (sok Tar-
tományokban hires) Vármegyének Státusai, ezen
tiszteletes szolgálatnak meg-tételére Bndára ezen fül-
lyő Május hónapnak tizedik napjára hivattattanak:
tsudára méltó dolog! mitsoda kézséggel, mely
nagy számmal öszve gyülekeztenek a' Nemes Vár-
megyének Fő-'s Nemes Rendei, hogy az el-rendelt
napra meg-jelenhessenek; 's bizonyára el-is lepték
vólna számokra nézve, Buda 's Pest Váraibanak
minden kvártélyait ha ő Excellentiája Ortzy Lász-
ló Ur, midőn az őrizetnek napját meg-irta, egy-
szersmind azt-is nem jelentette vólna, hogy az idő-
nek rövidsége miatt (minthogy más Nemes Vár-
megyék-is ezen tiszteletet meg-tenni kívánnák) Po-
sony Vármegyével öszve kapsoltassék; innen tör-
tént

tént tehát, hogy a' számos gyülekezetnek csak egy részre M. Gróf *Várkonyi Amadé* Antal ő Nagysága vezérlése alatt küldöttetett — Őszve gyült ezen Nemes sereg 2-dik Májusban *Nyitra* Városában mind azért, hogy innen Buda felé indullyon, mind pedig hogy rendekben olztatván, katona gyakorlásához, személynesen-is, de fő-képpen Paripái szokásának; a' mint is számlálhatatlan népnek őszve-todulásában a' következő napon a' gyakorlás, (exercirozás) meg-történt ugyan, de nem kellett nagy fáradsággal meg-tanulni aztat, a' mit a' természet minden Nemesnek tulajdonított, nem különben hadi-szolgalatban forgott, 's próbált Tiszt Uraknak alkalmas módgya, könnyen véghez vihetett. Imé nyilván való jeleit tapasztallyuk, mit tehát a' természettel őszve kaptasoltatott gyakorlás; mert a' kik tanulni mentek ki a' mezőre, Mesterül tértenek vissza a' hadi rendtartásban. A' következő nap, midőn Nagy Méltóságú *Ghémessy* Gróf *Forgács* Miklós Ur ő Excellenzijája Nemes *Nyitra* Vármegyének másodszor érdemes Fő-Ispánnya, *Tölvény* 's szabadságink fenn tartásában próbált *Házánfia*, ezen Nemes seregnek meg-visgálására M. Grófné *Alszöny* ő Excellenzijával *Nyitrára* jött, ő Excellenziját módos állásban köszöntették, egyfzersmind M. Karancs *Berényi* Gróf *Berényi* András Ur ő Nagyságát-is Mélt. Grófnéjával edgyütt, *Nyitra* Várában nagy szivességű, 's barátságú Püspök ő Nagysága lakó helyyiben fel-késértették, hol-is gazdagon készült ebédnél marasztattak. Más nap, az az Májusnak 5-dik napján ezen Nemes Sereg 2 Zászló alatt maga rendiben, trombiták harlogása, 's tárrogató sípok hangzása mellett a' Nemes Vármegye Curiajától az őszve-todult népnek kísérő sokaságával edgyütt meg indula, mellyel az egész 's nagyra ki-terjedett Városnak lakóli velel el-menni láttzattanak; valamerre ment ezen Nemes sereg, 's valamelly Vármegyének határán által ment a' földes Uraktól mindenütt különös örömmel, különös szivességgel fogadtatott, a' köz nép pedig el-

felejtkezvén szokott munkáiról, azoknak félbe
gyásokkal öszve futott, 's a' kiférgetés által a
napot innepnek szentelte. Hószias volna le-
ni, minémü tisztelettel fogadtattak Komjáti
Gróf *Zichyi* Sigmondné *Alfzony* ő Nagysága
Ivánkán, Surányban, 's a' Vármegye véginn
Ujvárbán; hól-is mindenütt vagy benn lakozó
des Uraktól, vagy azoknak fő Tiszteitől Magy
Nemzeth z illő barátsággal fogadtattak. El-ha-
ván Nyitra Vármegyének határát Májusnak 8-
kán Esztergom szabad Királyi Városban Nemes
günk hé-érkezett, az holott-is (minthogy fek-
sellyem vázsony felső ingekbe öltöztek, hogy
portól ruhájok óltalmaztasék) a' Mátyás Magy
Király hajdoni tekete serginek ítéltetett: bizony-
tá-is a' Nemes szabad Királyi Város hozzájok val
tiszteletit, a' midőn a' Város Udvara mellett
gyázó hajduság által fegyverben álva köszöntetett
szállások aránt semmi gondjok nem vala, és a'
Uri meg-vendégelésben is semmi fogyatkozás ne-
volt; mert arról a' Nemes Tanáts illendő rendelés-
ket tett vala, 's a' Nemes seregét fő Tisztelehd
Aradi János Ur, az Esztergomi Nemes Káptalan-
nak érdemes tagja, barátságoson s igen gazdagon
meg-vendéglette, barátságos jó kedvinek és szíves-
séginek szüneti nem vala, 's végre M. Gróf *Sándor*
né *Alfzony* ő Nagysága által Nemzetünkhöz külö-
nös hajlandóságának bizonyittásául az egész sereg
vatsorára elő-hivattatott. Az Uri vatsorát követte
a' Komédia nézés, ezt a' Város vállagatott szépe-
vel való tántz, melly-is az éjtzakának nagyobb
részt el-fogta, más nap pedig reggel ujj tisztelet és
köszöntés jeleivel Esztergom városától el-bútsuzván
ezen folyó hónapnak 10 dik napján Buda Várában
szép rend-tartással bé-érkeztenek, az holott-is az ujj
Városban a' szállások szüke miatt csak meg-pihen-
tek, 's onnan Pestre által menvén rendelt szállás-
kat el-foglalták, annak okáért, hogy a' Nemes se-
reg a' Magyar Koronának ohajtott tiszteletit meg-
adhasa a' Nemes Bandérium a' Dunán által költö-
zött,

ött. Ezen N. Bandériumnak világos kék ruhája a-
ranyas készülettel, Kótság tóllas kalpagja, 's a-
rany paszomántal környékezett Tsákója, oldalakon
lévő kardoknak szíjjain függő fekete Frigiai munká-
val írott tarfolyák vala, mellyeknek a' közepin
három hegyen ülő vigyázó bagoly vala ki-varva,
díszes Paripáikon pedig paszamántos veres takarók
valának, mellyeknek szemlélése sok ezer nézőknek
szívekben örömet, reménységet, de egyszersmind
félelmet-is önteni láttzatott. A' szolgálatnak idejít
két Atyafi Vezér ugy oltatta egymás között, hogy
két nap Pofony, más két nap Nyitra Vármegye
Bandériuma a' szokott s'rá'sálásnak helyeit el-fog-
lalta, 's kötelességében olly tsendesen 's példáson el-
járt, hogy mind a' két Városnak fő, 's köz-rend-
jeitől betsültetett 's tiszteltetett.

Nyilván való dolog, hogy a' mi leg-helyesebb
gondolatainkat-is az elő adásnak mentől izebb kön-
tösibe öltöztetjük, annál kedvesebbek azok mások
előtt, mert az érznek ugyan fő képpen, de, mellös-
leg az inynek, és füleknek-is kedveket kell keresnünk. (1
Tsak nintsen igaz valóságos kedve a' Magyar Mu-
zsának Déák notára tántzolni; a' rendek végén
való egy forma hangzással pedig, melyre a' Ma-
gyar nyelv természet-szerint igen alkalmas, majd
tsak nem mindenkor azon egy nyomba lépdéntsél-
ni igen kedvelli. A' következő gondolatokat,
az érz-is érti, a' fülek-is tsömört nem kapnak be-
lölök.

Fiad-falva. — 1. Halljad gyászos homály után

A' jó Hazafiság' után

Uj fényre lépett Haza!

Gátsi Gróf Forgács Miklósnak

Probált Hazafi Hérosnak

Erdeme hogy jött haza.

2. De mint kelljen erről szólni

Íere kezd Musám! lantolni

Régi Magyarok hangján,

Tsak

- Tsak hogy könnyebben végezd el,
 Ne menj fel, és ne is kezd el
 Tős, és gyökeres Rangján.
3. Mert ámbár Izerensés nagyon
 A' ki nagy Nemzetből vagyón,
 De azért nem nagy maga;
 Tsak érték száll másra vérrel,
 De nem ősi érdem bérrel,
 Nem a' virág, tsak szaga.
4. E' nagy Fiadnak hát a' mi
 Tula Jona, már az a' mi
 Szemünk előtt több ennél,
 Melly Kegyes, Igaz, és Bátor,
 Bölts, az ilyen szük ma bátor,
 Tudva vagyón mindennél.
5. De mint, bár rogyogva égnek,
 Kifsebb tüzeit az Égnek
 A' nap fényel meg győzi:
 Ugy e' nagy Pátriotánknak
 Más Döfzét, Édes Hazánknak
 Szerelme, meg-előzi.
6. Mellyről míg Hazánk boldog vólt,
 Sok száz-ember olly gyakran szólt:
 Mint-rekegés tavaszszal
 De mihelyt szivatagabb szél
 Érkezők, el-halगत, és fél
 Szines, félénk, rávaszszal.
7. Magyar arany szép Szabadság!
 Merő Tigris fene vadság,
 A' ki nem keferüli
 Szép virágid' el-hullásit,
 Tárgyid' végső pufztulásit,
 Hanem inkább örüli.
8. Lám országos Fejedelmünk,
 Kitől eredt e' sérelmünk
 Ő-is végre meg-ízána,
 'S akarván hív népe javát
 Vissza mondá minden szavát,
 Melly velünk rokkszúl bána.

9. De mig, el nyomtatott Hazá!
 A' fok erőszak' nagy gaza
 Alatt vesződöttél irtván,
 Száját tátani ki mérte?
 Törvényid' vizsgálja ki kérte
 Szembe szállván, vagy irtván?
10. Minden Fiaid suttomban
 Sirtak, nyögtek alattomban
 De hát ki fogta pártod'?
 E' nagy, 's igen ditsőséges
 Dologba, de melly kéitséges,
 Magadat *Forgáts* ártod,
11. Nem kis mérélzség ezt tenni,
 Egy Fő Urat meg inteni
 Bátor minden jutt meg-sért.
 Szint' lett a' Frigy'-láda' dölte
 Még is az Isten meg-ölte
 A' ki hozzá kapni mért.
12. Csak ritka szív bir olly erőt,
 Okos-bátor, 's nem vakmerőt
 A' melly azt tzelni venné,
 Hogy minden hasznát, életét
 Tiszteit, és betsülletét
 A' Köz jóért fel-tenné.
13. Minden ember reád mutat,
 Gróf *Forgáts*! Te törtél útát
 Hazánknak köz jóvára.
 Az után mások, sőt Megyék
 Egészfen is, hogy fel-vegyék
 All'tak *Forgáts* szavára.
14. Betsüld-meg hát édes Hazánk!
 A' ki ilyen jó vólt hozzánk
 'S bizd magadat kezére:
 Készits érdemlett jutalmat
 Ez idegen nagy hatalmat
 Rontó Fiad' fejére.
15. Ha így szeretett Tégedet
 Ha veled, 's érted Izenvedett
 Innár fő póltzra üljön;

Hogy a' Köz jónak mirigye
'S az ő mérges sok irigye
Tzéljába belé füljön.
16. Nagy érdeme két országra
Terjedt, minden Magyarorságra,
Nevének is ne légyen
Azért szorofsabb határa,
Mint Zágontól Pofon vára,
Hogy így jutalmat végyen.

Pálffy Diénes.

Egy szóra!

Edgyefség, 's étt Tanáts birja az országot,
Ezeknek nem léte, de a' Magyarorságot
Eléitől fogva, úgy öfzve rontotta,
Hogy Várnát, 's más helyt is vértel borította.
A' Magyarhoz azért oh melly szépen illnék,
Hogy egyszer valaha már szeme ki nyilnék
'S különös el-képzelt hasznait le teuné,
(A' Köz-jót munkálni pedig szivre venné.
Mellyben Edgyefséget ha tenne vezérül,
Bóldogságot kapna munkájának bérül.
De erre Tanáts kell; 's még az el-nem vesze;
Hogy jobb a' Magyarnek az utolsó esze.
Magyar! a' mint tudod az elsővel éltél,
'S nyertél-é olly sok jót a' mennyit reméltél?
Ha nem; fordítsd immár az utolsó elzed,
Élj azzal, mert talám úgy több hasznát veszed. (*)

P D**

(*) *Igy nem lésson osztán tovább igaz az: hogy,
Hungarus post factum sapit.*

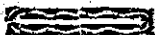
Költ Bétsben 28-dik Májusban 1790.

B E T S

Tegnap vala az a' nagy Nap, az *Urak Nagy Napja*, mellyen a' minden országok' Urának, az Aultriai Házhoz tartozó országok' nagy Ura II-dik *Leopold*-is, egész Királlyi Familiájával edgyütt fejet hajtván, *Bétsnek* zöld füvel bé-terített 's deszkával bé-rakotott uttzájin, két nagyobbik Hertzeg Fijaitól 's a' leg-nagyobb Miniflerektől kifirtetve, igen aláztatos és Sz. *Protzeszfiot* jára.

Ezen *Protzeszfió* kezdődött 4 órakor, 's tartott 12 óráig; ugy mindazonáltal, hogy a' Városi Czéhbeliek, kik közzül elsők voltak az *Atsok*, *Kö mivefek*, *Ház-fedők*, *Asztalosok* 's a' t. (mind együtt 47 Czéhok), mindenik Czéh külön külön Zátzlóval, ezen Sz. dolgot 9 óráig elvégezték. Ekkor következtek az *Arva-gyermekek*, a' külömbb külömbb-féle *Papi-Rend*, a' Városi *Regementnek* főbb *Tiszttyei*, a' Városi *Tanáts*, 's a' t. a' *Szent István* és *Mária Theresia* Rendjebéli kisebb és nagyobb *Keresztes Urak*, és a' *Kánonok* (*Káptalanbéli Urak*) az *Univerfitás*' négy *Facultásbéli Dékány*aival 's *Rectorával* edgyütt. Ezek után vitte *Kárdinális Migazzi* Ur ő *Eminentziája* az *Isteni Szenttséget* egy igen nagy drágaságú *Kárpit-ég* alatt, mellyet követett ő *Felsége II-dik Leopold*, jobb felől *Hertzeg Kaunitz*, bal felől pedig *Báró Laudoutól* kifirtetve; ezeknek nyomában ment a' két nagyobbik *Hertzeg*, a' *Római Pápa Nuntziusa*, a' *Miniflerék* és *Titoknokok*, *Kamarás Urak* 's a' t. kiket követett az egész *N. M. K. Test-örző Sereg* parádé köntösbe felöltözve ló-háton; ezeket kiférte egy *Kamandó gyalog katonaság* mulika szóval.

Az indulás volt a' *Sz. István Templomából* a' *Grábon* nevü *Piatz* felé, az hol az első *Evangelium* tartatott; innen volt a' menetel a' *Sz. Mihály* piatzára, itt olvastatott a' második *Evangelium*; ez után takarodott az egész pompa az *Urak' uttzájin* (*Herren gasse*) végig az *harmadik Evangelium*'

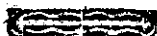
olvastatása' helyére az *Hof* nevü piatzra; az első Evangelium pedig olvastatott az *Ugy* nevü magass piatzon, az honnan a' Szenttség a' *István* Templomába vizsza kisértetvén, ki-kiszedes lelki esmérettel maga házához vizsza-tért.

A' Sz. Evangelium olvastatásának alkalmosságával tiszteletet tettek: a' *Gráben* nevü piatzon a' Királyi valóságos katonák; a' Sz. *Mihály* piatzon a' Városi Regementből való Eröss lövök; az *Ugy* nevü piatzon a' Városi Regement Pattantyusok; a' magass piatzon pedig a' Városi Regement több Tisztjei.

A' Királyi Famliából, a' Nagy *Leopoldot* és a' két nagyobb Hertzegeken kívül, a' többi Sz. Czérémonian nem jelenhettek különben; hanem ennek szép follyását, mellyet (az egy-fizigalódást ki-vévén) a' szép rend-tartás és a' sokféle drágaságoknak szemlélése igen kedvesé tette nek, a' Királyi lovagló és a' Németh nemzeti látek néző Palotáknak a' Sz. *Mihály* piattzára néző ablakaiból méltostattak végig nézui.

Itt a' Városi Regement most egy jó számmal meg szaporittatott; de ezzel nem sok *Belgrádot* vélszünk-meg; hanem nevezetesen tsak arra való, hogy mikor valami nagy Inuep. napon (mint most is), vagy pedig egyéb nevezetes alkalmatossággal parádét kell tenni, akkor Uniformisaiukba fel-öltözhetsenek, 's a' parádé' el-telése után magokat az *Augartenben*, *Praterben*, és egyéb mulató helyeken mutogathassák. Most igen gyakran exerciroztatnak, azért, hogy a' Nagy *Leopoldot* a' Koronázatásról léjendő vizsza-jövelekor nagyobb tisztelettel fogadhassák, mint mikor *Toskánából* Batsbe meg érkezett; mert akkor gyászoltak, most pedig örvendeni fognak.

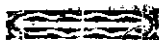
Ő *Felsége* az ujj adó-fizetésnek módját Májusnak 5-dikén költ Kegyelmes Rendelése által Styria-ban is

ban is el-törölte: még pedig olyan formálog, hogy a' kire az eztenőnek első felében az új mód miatt nagyobb portzió esett volt, mint az előtt, azok az eztenőnek második felében kevesebbet, a' kire pedig kevesebb rendeltetett volt, azok többet fognak fizetni: hogy a' szokott eztenői summa helyre állítsák. Özvegy Hertzeg Battyányinének született Battyáni Gróf Alszonynak, mint a' Királynénál való fő Udvari Mesternének fizetése 6-ezer forint: szállása 's asztala is az Udvarban vagyon. A' Királyné; Magyar öltözeteinek el-készítetőjévé 's igazgatónéjává, M. Gr. Károlyi Antalné Alszony ő Excellenziáját valóstotta.

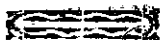
A' Saxoniai seregek 36-ezerre számláltak, kiknek élés házaik közel a' Tseh-orzági szélekhez rakatnak. Ezek ugyan Neutráliták, de tsak addig míg látják, hogy a' Pruszus seregek igen közel nem mennek hozzájuk: ugy látzik, hogy inkább szittanak hozzánk, mint a' Pruszushoz: kétség kívül keményebben pusztított a' 7 eztenős háboruban közöttök a' Pruszus mint az *Auszriai* katonára. Azt bizonyosan erősítik, hogy Antal Todor Hertzeg, feleségével *Mária Theresia* Josefával, Felső-leopold és Leopoldné látogatására Bétsbe fognának jönni nem sokára: a' Neapolitai Király és Királyné pedig, September-félé fog el-jönni.

A' *Lüttikiek* a' tulsó *Renuf* mostani Német Igazgató-széktől ujjanton meg-intetnek, az ő törvényes Fejedelmeknek tartozó engedelmeskedésre: azonban a' *Meseyknél* Sántzok között fekvő békéltető sereg is parantsólatot kaptanak, mely szerint, ha amazok nem engedelmeskednének, haladék nélkül ellenük bejebb indullyanak. A' *Lüttikiek* meg-értvén a' dolgot magokat *Tongerdel* bé sántzolták, és a' *Brabantziai* katonákat, mint már Frigyelséket segítségül várják. Az igaznak is tartatik lenni, hogy *Vansiernot* *Lüttikbe* járván, magát a' *Brabantziai*ak nevében kötelezte arra, hogy segítséget fog küldeni:

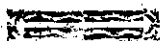
de úgy láttzik, hogy bajosan állhat szovának; mert a' múlt hónapnak 16-dikától fogva erősebben fogynak foglalva, az Auszriai seregektől; a' Pátrióták, mintsem hogy másnak legittiséget adhassanak. Az ő Fő-Vezérek *Schönfeld* a' múlt hónapnak közepe táján élzre vévén, hogy az *Auszriaiak Luxemburg* körül szaporodnának, ő is a' széleken levő seregeit, az hol székségefebbnek gondolta, Regimentenként kezdette szaporittani. Már 16-dik és 17-dik kezdettenek a' szélső vigyázók egymás ellen lövöldözni; de még minden sérelem nélkül: hanem 18-dikán a' múlt hónapnak, *Luxemburnak Marché* nevü vidéketskéjében, a' *Luxemburgha* menő Ország-útja mellett, keményen kezdvén a' Pátrióták a' miéinkre ágyuzni, parantsolatot véve Májor *Fogelsang*, hogy a' *Klerfő* Regimenttyének 1 Batalionyával és 2 ágyukkal magát bizonyos dombra felhelyheztetvén a' Pátrióták mozdulásaira vigyázza; A Májor azt meg tselekedvén, az ellenségtől körül vitetett. Tsak ugyan a' Pátrióták vizsgálva verettenek, kket a' Májor egy darabig üzvén, Chegy néhány faluikat, azokban sok *Lovaniumi* Sereket, Frantz pálinkájokat, és bé-sózatott hús béli eledeleiket elfoglalta. Ugyan ekkor ők *Námurnál*-is meg verettenek. Midőn az ő sebeseik egész szekerekkel vitettenek volna bé *Námurba*, a' nép meg-mérgelödvén annak látásán; azoknak házait kezdette égetni és pusztítani, a' kik a' párt-ütésnek nem jóvallói. Gener. *Arbergnek* közel lévő Kastélyára 3 százan réá menvén, feleségestől együtt, ki-akkor egy gyenge beteg ágyas Afzszony vala, és a' dolgot halván, egy néhányszor elájult, Námurba fogságra vitték. — Májusnak 23-dikát u. m. *Pünköft* első napját, a' legújabb hírek-szerint, azzal inneplette meg Gen. *Schönfeld*, hogy akkor ujra egész erejét három-felöll meg indítván, az Auszriaiakat 3 felöll támogta meg. Még a' dolog egész ki menetele iránt nem érkezett hír: arnyit bizonyosnak irnak, hogy mind 3 felöll a' Pátrióták meg-verettenek, sok ágyuikat el-vesztették, és el-izaladtanak.

Már most, a' *Timok* vize mellől Májusnak 19-dikén költ tudósítáfok szerint bizonyos az, hogy a' Gr. *Klerfétől Viddinnek* ostromlása iránt tétetett rendelések, és a' mi Sergeinknek 's hadi-készületeinknek ezen a' vizen által menetele, más időkre el-halasztattanak. Előbb, midőn már a' *Klerfé Serge* szinte az által menetelen forgolódnék, olyan parantsolattya érkezett H. *Koburnak* hozzá, hogy az által menetel, tovább való parantsolattyaig a' Hertzegnek halasztásék: de 17 dikén Májusnak második Kurirja Hertzeg *Koburnak*, a' *Viddinnek* ostromlására, való készületeket, egyenesen és egészen félbe szakasztotta. De ugyan ekkor világosságra jött egyfersmind az is, hogy ezen készületeknek félben szakadását, nem a' békeférségnek munkája okozta, hanem az Hertzegnek valamely másuvá néző tziellya. Generál *Lauer* parantsolatot vett, hogy innen a' *Klerfé* Sergétől Oláh-országba mennyen által a' *Koburgéhoz*, és *Gyurtsovnak* ostromlását, az Inzsinér Sereg részéről igazgassa. Még 4 Inzsinér Tisztek vélel edgyütt által mennek: a' többek pedig, a' *Timok* mellől *Orsovába* tovább való rendeléfig, vizfza jönnek: ugy a' Vár ostromló készületek is *Kládovához* vizfza takarittattnak. Az olyan dolgok, mellyek a' Regementeknél szükségesek, tovább is a' *Bráhovai* tábor helyen fognak a' katonákkal edgyütt maradni; ki-vévén 5 vagy 6 Batalion gyalogokat, és vagy 3 Svadron lovasokat, kik hasonlóképpen a' Dunán *Oláh* országba által menvén, az *Olt* vize mellett *Tisa* és *Uda* körül fekvő Erdélyi Regementekkel magokat öfzve foglalván, a'

de ugy láttzik, hogy bajosan állhat szovának; ma a' múlt hónapnak 16-dikától fogva erősebben vagynak foglalva, az Auszriai seregektől; a' Pátrióták, mintsem hogy másnak legittiséget adhasanak. Az ő Fő-Vezérek *Schönfeld* a' múlt hónapnak kezepe táján élzre vévén, hogy az *Auszriaiak Luxemburg* körül szaporodnának, ő is a' széleken levő seregeit, az hol székségelebbnek gondolta, Regimentenként kezdette szaporittani. Már 16-dik 17-dik kezdettenek a' szélső vigyázók egymás ellen lövöldözni; de még minden sérelem nélkül: hanem 18 dikán a' múlt hónapnak, *Luxemburgnak March* nevü vidéketskéjében, a' *Luxemburgra* menő Ország-útja mellett, keményen kezdvén a' Pátrióták a' miéinkre ágyuzni, parantsolatot véve Májor *Fogelsang*, hogy a' *Klerse* Regimenttyének 1 Batalionyával és 2 ágyukkal magát bizonyos dombra felhelyheztetvén a' Pátrióták mozdulásaira vigyázza. A Májor azt meg tselekedvén, az ellenségtől körül vitetett. Tsak ugyan a' Pátrióták vizsgálva verettenek, kket a' Májor egy darabig üzvén, hogy néhány falukat, azokban sok *Lovaniumi* Sereket, Frantz pálinkájokat, és bé-sózatott hús béli eledeleiket elfoglalta. Ugyanekkor ők *Námurnál*-is meg verettenek. Midőn az ő sebeseik egész szekerekkel vitettenek volna bé *Námurba*, a' nép meg-mérgelödvén annak látásán; azoknak házait kezdette égetni és puztittani, a' kik a' párt-ütésnek nem jóvallói. Gener. *Arbergnek* közel lévő Kastélyára 3 százan réá menvén, feleségestől együtt, ki-akkor egy gyenge beteg ágyas Afzszony vala, és a' dolgot halván, egy néhányzot el ájult, Námurba fogságra vitték. — Májusnak 23-dikát u. m. *Pünköft* első napját, a' legujjabb hírek-szerint, azzal inneplette meg Gen. *Schönfeld*, hogy akkor ujra egész erejét három-felöll meg inditván, az Auszriaiakat 3 felöll támogta meg. Még a' dolog egész ki menetele iránt nem érkezett hír: arnyit bizonyosnak irnak, hogy mind 3 felöll a' Pátrióták meg-verettenek, sok ágyuikat el-vesztették, és el-izaladtanak.

Már most, a' *Timok* vize mellől Májusnak 19-dikén költ tudósítáfok szerint bizonyos az, hogy a' Gr. *Klerfétől Viddinnek* ostromlása iránt tétetett rendelések, és a' mi Sergeinknek 's hadi-készületeinknek ezen a' vizen által menetele, más időkre el-halasztattanak. Előbb, midőn már a' *Klerfé Serge* szinte az által menetelen forgolódnék, olyan parantsolattya érkezett H. *Koburnak* hozzá, hogy az által menetel, tovább való parantsolattyaig a' Hertzegnek halasztásék: de 17 dikén Májusnak második Kurirja Hertzeg *Koburnak*, a' *Viddinnek* ostromlására, való készületeket, egyenesen és egészen félbe szakasztotta. De ugyan ekkor világosságra jött egyfersmind az is, hogy ezen készületeknek félben szakadását, nem a' békeférségnek munkája okozta, hanem az Hertzegnek valamely másuvá néző tzellya. Generál *Lauer* parantsolatot vett, hogy innen a' *Klerfé* Sergétől Oláh-országba mennyen által a' *Koburgéhoz*, és *Gyurtsovnak* ostromlását, az Inzsinér Sereg részéről igazgassa. Még 4 Inzsinér Tisztek vélel edgyütt által mennek: a' többek pedig, a' *Timok* mellől *Orsovába* tovább való rendeléfig, visszfa jönnek: ugy a' Vár ostromló készületek is *Kládovához* visszfa takarittattnak. Az olyan dolgok, mellyek a' Regementeknél szükségesek, tovább-is a' *Bráhnvai* tábor helyen fognak a' katonákkal edgyütt maradni; ki-vévén 5 vagy 6 Batalion gyalogokat, és vagy 3 Svadron lovasokat, kik hasonlóképpen a' Dunán Oláh országba által menvén, az *Olt* vize mellett *Tisa* és *Uda* körül fekvő Erdélyi Regementekkel magokat öfzve foglalván, a'

Gyurtsovot oszlomló Koburg Sergének fognak, ha meg-kivántatik, segítségül meg-jelenni. -- Nem is giben Kalésfánál a' Törökök között, és részünkről a' Beltsiozó Regimentből és az Arnauták közül bizonyos sergetske között egy kitsid öszve-tsapás esvén, a' miénkek valami 30-at magok közül elvesztettek.

Hováth-ország 20-dik Máj. A' Szluini Regimentnek szélében ismét bé ütöttek egy Lakhevdé nevű falura, 12-dikén Májusnak, a' Törökök, melyet meg-gyujtván, 4 férfiakat, 1 Afszony-embert és egy léánykát magokkal el-raboltanak, és előbb, hogy sem részünkről segítség érkezett volna, velek együtt visszfa szaladtanak.

Lembergől ujjanton azt írják 22-dikén a' múlt hénapnak, hogy az éjjeli és nappali vigyázás óta, valamint benn a' Városban, ugy a' külső városokban is nagyobb, mint közönségesen szokott lenni. A' Politziás katonák közül többen mint százán, a' rendes katonák közül is 4 százán járnak széllyel éllyel nappal töltött fegyverrel, a' vigyázók. Leg-kisebb zabolátlan tselekedet is nagyon izem ügyre vétetik. Sokan töltik Lembergben az idejket, tovább mint kellene, valamint a' Lengyel Köz-társaságból, ugy Gallitziából is, mint főbb, mind pedig alacsonyabb rendű Lengyel Uraságok. Ugyan csak még eddig nem tudjuk, mi okozza az ott való nagy vigyázatot. Bizonyos Rzevushi nevű Grófról beszéllenek, sőt Ujjság-levelbea-is írnak rolla, hogy valamelly Krakkov városában nyomtattatott írása által, még az ártatlan Val.

Vallást is ezközül vette volna fel, hogy az indu-
latokat Gallitziában, egy közönséges vér-ontásra
gerjeszthetné. Mások ezen írás szerzőjének, egy *Bar-
dát* állittanak lenni. — Ugyan ezen tudósítás
szerint, Gallitziába nem nyóltz, mint eddig halla-
tott, hanem sokkal több ezerből álló *Orosz Sereg*
fog bé-szállani: minthogy ugy láttatnak kívánni a'
környül-állások, hogy a' mi magunk Sergeinek ma-
gokat nagy részint *Vilitzka* 's fellyebb *Krakkov* fe-
lé kelletik vonni: *Moldovában* pedig, csak kevés
Orosz katonák fognak maradni.

Külső-országgi Ujjságok.

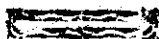
A' *Svédek* és *Oroszok* között való véres ütkö-
zetek, valamint Aprilisben, ugy a' közelebb múlt
hónapban is majd szüntelen folytanak. *Stokha-
lomból* azt írják *Májusnak* 14-dikén, hogy *Orosz*
Generál *Rautensfeld*, 5 dikre virradó éjtzakán *Per-
tumakában*, *Svéd Gen. Májorra Stedingre*, 4-ezere
magával réa ütven, 4 óráig igen yakmerően pusz-
tították egymást: akkor az *Oroszok* magokat va-
lami fél mért-földnyire vízfza vonták, kik közzül
a' *Svédek* 25 köz-embert egy Tisztel együtt el fog-
tanak. A' *Svédeknek* el esett 2 Tiszttyek, 5 pedig
meg-sebefsített: az ő el-esett és meg-sebefsedett
köz-embereiknek száma pedig 111-re ment. — —
Ugyan ezen éjtzaka az *Oroszok* az *Anjalai* hidon
által menven, a' *Svédeknek* föld töltéseket körül
vették, *Svédnehjelm* nevü Oberstereket fogságra tet-
ték, Májor Bátor *Biombergnek* mind két lábait egy
ágyu gollyóbissal el-hordatták: ezen dolgok 's több
illye-

Névery József Ur, Tiszteletből szolgáló Fiscálisoknak *Gádl* István és *Erofs* Márton Urak. — A' Felső Kerületben Ord. Szolga-Birónak *Majthényi* Bálint Ur; első V. Szolga-Birónak *Kvassay* Gábor, másodiknak *Simonyi* Donát, harmadiknak pedig *Páfrthy* Mihály Urak. — Esküdteknek: *Bélay* Mihály, *Simonyi* Flor. és *Broggyáni* István Urak; Partikuláris Perceptoroknak: *Simonyi* Ignácz és *Broggyányi* József Urak. — A' *Lévai* Kerületben Ord. Szolga-Biráknak: *Litafsy* Thaddéus, és *Dombay* András Urak; V. Szolga-Birónak *Csepreghy* Péter Ur; — Esküdteknek: *Pállya* János, *Kapu* László, *Tóth* Elek és *Rudnyánszky* Antal Urak; Partikuláris Perceptoroknak *Galos* Gábor Ur. — A' *Kis-Topóltsai* Kerületben Ord. Szolga-Birónak *Rudnyánszky* László Ur; V. Szolga-Biráknak: *Nagy* Mihály és *Lipovitzky* Imre Urak; — Esküdteknek: *Turánszky* Elek, *Jancsovith* Ignácz, *Gáspár* Ferencz és *Hidvéghy* Mihály Urak; Partikuláris Perceptoroknak *Litvay* Mátyás Ur. A' *Verebéli* Kerületben Ord. Szolga-Birónak *Bentsik* Ferencz Ur; V. Szolga-Biráknak: *Sovs* Mihály és *Tajnay* Leopold Urak; Esküdteknek: *Kováts* Antal, *Sütő* János, *Lüley* Oswald, és *Benkovits* Lukács Urak; Partikuláris Perceptoroknak: *Farkas* László Ur. — Végre neveztetének a' Fő-Íspány Ur ő Excellenciája által mindenik Kerületbe még egy néhány tiszteletből szolgáló Esküdtek, és a' *Vármegye*' Törvényes-Táblájára több Assessorok.

A' *N. Somogy Vármegyében* ebben az Esztendőben *Május*nak 14. dikién tartatott *Restauratoria Szék* al.

alkalmatosságával; választott Tiszteknek neveik. —
 Ord. V. Ispánságba Gál László Consil. Ur, meg-
 hagyatott, Katholicus. — Substitutus V. Ispány:
 Gyulai Gál Kristof Ur meg-hagyatott Kath. — Fő
 Notárius: Hegedüs Ferentz Ur meg-hagyatott, Kath.
 1-ső V. Notárius: Dótz János ujjonnan tététt,
 Kath. 2-dik V. Ispány: Arvay György ujjonnan
 tététt, Kath. Generális Perceptor: Nádasdi Sár-
 kőzi István meg-hagyatott, Refor. — Fő-Birák a'
 Konisai Kerületbe: Szűts László meg-hagyatott,
 Kath. — Kaposi Kerületbe: Illés Ferentz Ur meg-
 hagyatott, Kath. — Igali Kerületbe: Szala Lövő
 Csapadi Gábor Ur meg hagyatott, Kath. — Szi-
 getvári Kerületbe: Nedetzky Rudolf Ur meg-hagya-
 tott, Kath. — Ujjonnan szakasztott Babótsay Ke-
 rületben: Gombay András Ur ujjonnan tététt Ref.
 — V. Birák: Kanisay Kerületben: Kovács Josef,
 meg hagyatott, Kath. — Kajdócsy Antal ujjonnan
 tététt, Kath. — Kaposi Kerületben: Vörös István
 meg-hagyatott Kath. Vlasits Antal ujjonnan tété-
 tett, Kath. — Igali Kerületben: Hunkár László
 meg-hagyatott, Kath. Spisits István, ujjonnan té-
 tetett Kath. — Szigeti Kerületben: Ságbi Mihály
 meg-hagyatott, Kath. Gál János ujjonnan tététt
 Ref. — Babóts: Hodosi János meg-hagyatott Ref.
 Tanyi László meg hagyatott, Kath. — Ord. Fis-
 cális: Szent Györgvi Armprufater Imre meg-hagya-
 tott, Kath. — V. Fiscális: Nagy Josef meg-hagya-
 tott Evang. — Esküttek: Tulmon Dániel: Evang.
 Kis Ferentz Kath. Vörös Sándor Kath. Somogyi
 Sándor Kath. Somogyi György Kath. Babits Dan.
 Kath. Spisits Sándor Kath. Barsenyi István Evang.
 Ifju Arvay Josef Kath. Szmodit: Mihály Kath. —
 Exactor: Idősb Hunkár László Kath. — Kerület-
 béli Perceptorok: Nagy János, Németh István,
 Borda Antal, és Somogyi Utak meg hagyattak —
 Idősb Arvay Josef ujjonnan tététt, mind Kathol.
 — Alsősorokká lettek: Báró Révay Josef, Báró
 M. phényi János, Báró Lengyel Gáspár, Septenvi-
 rálija: Jankovits János Ur ő Nagysága, T. Nagy
 Ferentz

Ferentz Veszprími Kánonok Ur. És, Lengyel Imre,
 Kajdócsi Antal, Petrovsky 'Sigmund, Zichy József,
 Boronkay József, Szegedi Mihály, Jankovits József,
 Somfity József, Csák József, Bésán Gábor, Jézsenszky
 Emmanuel, Horváth Ignác, Körtmáros József, Tu-
 man János, Székér Benedek, Szulovszky Lajos, Na-
 vák 'Sigmund, Armpruster Imre, Farkas László,
 Sárközi Ferentz és József, Tanyi 'Sigmund, Bajna
 Baltasár, Mérey János, Idősb Hunkár László,
 Somogyi János Urak. — Diétai Ablegátusok: T.
 Boronkay József és Inkey Károly Urak.

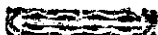
Egy Gombos-tő Szúrásról.

Egy Kis-Afzszonyt, kinél bajos kedvet lenni,
 Szerentsém volt nem rég nékem-is tisztelni.
 De midőn Gondjaim a' Bánat terhének —
 Súljától, ujjulást ekkor se nyernének;
 A' Kis-Afzszony, kinek széke mellett ültem,
 Látván hogy a' Búban mintegy el-merültem,
 Ki húz egy Gombos-tőt onnan, hol a' Meje —
 Völgyét, el-fedező Gyóltsoznak vana helje,
 'S azzal úgy meg-szúra véretem erembe,
 Hogy csak alig alig fértem-el bőrembe,
 Kegyetlen Kis-Afzszony! kinek Gombas-tője
 Lett meg-némult Tárfa Gondja büntetője,
 Atkozott Gombas-tő! melynek dühös hegye —
 Mérgének, térdemen maradt a' Jegye,
 Melly kissebb vagy, hogy-sem mint egy Meje
 hajtott —
 Gyóltsból, vagy Seljemből formálhatnál ajtót,
 Ott, hol a' féltő zár arra felé nyilik,
 A' merre az arany alma virág nyilik.
 De jól vana, mert immár kezembe kerültél,

'S oda többször nem ülz az hol eddig ültél.
 Nagy talám ezt mondod, hogy te nem okoztad
 Sebecet; 's véreimet nem-is szomjuhozttad;
 Mert te mint lelketlen alkotmány, bár vérezsz,
 De semmit nem értesz, sőt még nem-is érezsz;
 Hanem a' Kis-Afzszony hibás: de Isteni —
 Léleknek, hogy képes kegyetlennek lenni;
 És annyival inkább bajos által látni,
 Mért kívánt térdemből ennyi vért botsátni;
 Hogy a' le-ülésre, egy nyájos tekintet —
 Altal, édesdeden önnön maga intett.
 Azért bár magammal akármilyen számat —
 Vessek, nem láthatom semmiben hibámat.
 No Kis-Afzszony! mert ha kedves nyájosságod —
 Közt-is, illy ki-tetűző kegyetlen vadságod;
 Mikor meg-haragszol, hiszem hogy tő helyett,
 Késsel vered által az ártatlan Mejjet. — — —
 Külömben mért gyötör e' Történet Gondja:
 Hiszem a' Kis-Afzszony maga majd meg-mondja
 Azt-is, ha az az én véremben el-ázott —
 Mérges természetű Gombas-tő hibázott:
 Azt-is, ha magának tettzett meg-próbálni,
 Hogy egy két tő-szúrást ki-tudnéké álni?
 El-is megyek azért, és mindjárt meg-kérdem,
 Az el-múlt Vasárnap mért szúrta-meg Térdem.

V — I —

*Generál Fábrynak Tisztelendő Bertits Urhoz a' Pétsi
 Püspöki — megye egyik Papjához botsátott levele.
 Tisztelendő Szent Atyám, Kedves Földi Uram!
 A' nékem küldött szép Magyar Verseit Atyasá-
 godnak, minden tisztelettel vettem. E'béli róllam
 való*

való hazafiúi szives meg-emlékezését nem csak maga
ra betsülöm; hanem igen szépen meg is köszönöm.
A' nagy dicséreteket, mellyeket tsekély tselekedeteimről
bennük fel-jegyzeni tettett, kérem, ne
rötelen személynemnek, hanem egyedül csak annak
a' ki a' Seregek' Ura, és meg-foghatatlan kegy-
Kormányozója, tulajdonítsa drága Földi Uram
Valóban mondhatom én-is, kedves Hazámmal együtt,
Atyaságod' szavait: *Órállyon Péts Városán*
hogy, olly tanúltt Embernek, mint Atyaságod, életet
adott. — Ezen ide rekesztett, a' *Jafsy*
Gládovai kevés nyereségemből öszve gyűjtött tsekély
ajándékot, (*Ez, egy 50 forintos Bankó Tzedé-
la volt.*) kérem, vegye T. Atyaságod olly kedve-
sen, mint én szép Verseit olvastam, és emlékezzék
meg arról ezentúl is Istenhez ajánlandó Könyörgé-
seiben, a' ki magát itten alá írja — *Atyaságodna*
— *igaz köteles Szolgája* — *Fábry Gen. m. k.* —
Lugos 2. April.

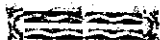
Felelete T. Bertits Fer. Urnak a' Generálhoz.

„*Kegyelmes Uram!* — A' közelébb érkezett
Postán, ezen folyó hónapnak 13-dik napján ve-
tem a' kegyelmes Urnak, olly igékkal, és ki-
tejezésekkel betseskedő Levelét, mellyet csak egy
Nemes és érzékeny Magyar Szív diktálhatott. Va-
lahányszor elzembe juttatom azon nagy le-tartásán
azon méltatlan személynemhez való mély le-ereb-
kedését, az Isteni Gond-viléléshez ájtatos ragaszkó-
dását: mind annyiszor bámulok, el-pitulok, 's fe-
buzdulok rajta! Már nem tsudálom, hogy az,
ki ilyen erköltsökkel fel van fegyverkezve, ol-
tsudát

tsudát tehet az ellenségén. — Hát az én érdemetlen szolgálatomnak 50 forintokkal lett meg-jutalmaztásának emlékezete, mitoda indulatot gerjeszt bennem? Alig találok szókat, annak meg-magyarázására. Ez már fok, kegyelmes Uram! — — Én soha sem foghatom meg, miképpen adhattam arra leg-kifsebb okot is: holott tudom, hogy nincs semmi érdemem réá; — ugyan azért soha annyi lelkem nem lett volna, hogy azt el-mertem volna fogadni, ha saját érdememet tekintettem volna, nem pedig a' kegyelmes Urnak ingyen gazdálkodó Nagylelkűségét. Csak üres, és pufzta Levele-is a' kegyelmes Urnak olly jutalom lett volna, mellyet meg-nem érdemtettem, és alig bátorkodtam reményleni. Én még Mifés nem vagyok; Pünkösdkor fogom mondani az első Sz. Mifémet, mellyben, a' mint több a' Al-dozatimban is, hogy azontúl meg-émlékezni csak lélek fekedékeny, fogadhatom; de hogy meg-betsülhetetlen jó szívűségét valaha vissza fordítsam, szükség, hogy annak végbe vitelére elégte-
 lennek, szükség végső lehelletemig adósnak esmér-jem magamat. Tetsék vélem, mint szolgájával, tellyes bizodalommal parantsolni; én azt fogom leg-nagyobb szerentsémnek tartani, ha a' mint el-nevezésemmel, ugy tselekedetemmel-is meg-bizonyit-hatom, hogy vagyok — *Kegyelmes Földi Uramnak Tökélletes Szolgája — Bertits Ferentz.*

Tudósítások.

Házi-Allatokat orvosló *Fekésházy Gyögy* Ur világozságra bocsátott egy hasznos Könyvet a' Mar-ha-dögről, annak okairól, és gyógyításáról Ma-gyar,

gyar, és Német nyelven, melyet a' Királyi Univerzitas Pefien jóvá hagyván, a' Felsőleges Helytartótanáts az iránt a' Nemes Vármegyékre kegyes parantsalattat külden, és annak meg-szerzését a' mátkás gazdáknak jóvalolni méltoztatott: Mellyhez képell kinek kinek tudtára adatik, hogy azon Könyvet, és azon kívül a' Marha-dög ellen való hathatós orvofságot-is mindenkor készen találni lehet említett *Fekésházy* Urnál Pesti Várofsában az Hatvani uttzában 557. Szám alatt a' Barátok Templomoldála iránnyában lévő szegelet házban; ugy nem külömben a' *Serviták* Piattzán a' *Magyar Kurirnál*, vagy-is *Novellistándl.* — A' köttetlen Könyvnek ára — 30 kr. — a' kötöttnek pedig — 36 kr.

Káfsán, *Elinger János*' Könyv-nyomtatónak műhelyéből e' folyó hóhagnak 18-dik napján, egy Magyar Játék jött ki ezen Tzim alatt: Igaz-házi, egy Kegyes jó Atya. Múlattságos Játék öt Felvoban. Szerzette *Simai Kristof K. O. P.* Ezen E. Hazafi, az ez előtt ki-adott *Mesterséges Ravajság*, vagy *Váratlan Vendég*, nevezetü vig Játékairól már ismértefebb, hogy sem én annak ezen most kiadott, és minden órán nap fényre jövő Játékait ditsérjem. Senki se sajnállya azért 20 krajtzárját érte te ki-adni. Találatik, *Pesten*, *Budán*, ér *Káfsán*, a' Könyv-áros *Veigand* Urnak Bólttyában.

Jelentetik egy úttal, az Erdemes Hazafiaknak, hogy nagy Tudományú-Profefsor *Verthes* Urnak; *Zrinyi Miklós* szomorú Játéka Magyarra fordítatott *Káfsán*, és minden órán világra jön.

Betsben a' Némák Könyv-nyomtató házokban ki-jövő ditséretes Prédikátzióknak már 3-dik Darabjok-is a' Sajtó alóll ki-izabadúlt, a' 4-dik pedig munkába vagon.

Költ Betsben 4-dik Juniusban 1790.

A Parokát fel-talált Majom Klimius — a' tallyigás lóból Majom Tanács Urrá lett Kikidorán — egy pénzért 's Kenyérért tántzáló Majomhoz az Ely-seumban.

A' Bölts Természet a' szemekeket nem hátra, hanem előre teremtette — hól balra, hol jobbra miért tekintetz hát olly félelmesen hátra. — Kedves Majom Atyámfia *Kikidorán!* 's hát ezt a' fél-emelt Korháttal hátam megett mulikáló *Olofst* nem látodé? Mikor ez engemet egy belől bé-szurkozott piros iszirával az én születésem és szabadságom földjén isalárdul el-fogott — midőn ezen kezén tartó porázra vett, olly alkú nélkül való kéntelen kötésre léptem vele; hogy — a' mint ő mulikál úgy fogok tántzolni — szükség hát tekintgetnem hátra; mert ha a' lépést el-találom hibázni a' mulika hangjára, jókat lujtanak a' hátomra húzott veres-pundrára; így keresem kehycerem mind ebédre, mind vatsorára. — *Afrika* vala az én születésem helye — itt esem vala rabságba — innen hozott válla-ki ezen kegyetlen engemet Európába, hól majd minden nevezetesebb Tartományokat fel tántzolván; az én Uramnak véghetetlen kintset gyűjtötte; mellett a' mind a' maga Hazájába takarított. — Tsudálatos természete volt az én Uramnak. Valahány Nemzet között jártunk — mind annyi féle tántzot kellett tanulnam — mind annyi féle köntöst szabatott testemre. — *Párisban* lapopával, *Londonban* nyiratt-hajjal, *Amsterdamban* parokával, *Konstántzinpolyban* turbánnal, *Petersburgba* hoszszú szakállal; *Bétsben* hajtáskával, *Erdélyben* 's *Magyar-országban* ki-pedrett bajuszszal kellett tántzolnam; úgy hogy már végtére magom is azon kételkedtem: vajon *Frántzia*; *Orosz*; *Német*; *Anglus*; *Magyar*; vagy *Afrikai* majom vagyok? *Párisban* magok a' Tántz-mesterek azon vetekedtek: vagy-on-é ezem; vagy nincs? *Petersburgban* még

meg-esküdt egy Kozák Káplár, hogy 14 napus R. klutájánál bőltsebb vagyok, Bétsben ditsérték a' hataskamat, Konstantinápolyban le-pökdöstek, Magyar és Erdély-országban volt jobb betsületem, mert itt az állatok között fok természetemhez hasonló természetűeket találtam.

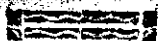
Kikidordán. — Hány esztendeig útoztál Eufopában, és hogy vagynak ott most a' környülállások — mint hogy egyenesen érkezel onnan, beszély valami újságot. — *Tántzos majom*) — A' Török háboru musikájának leg-felsőbb hangra tekert tavallyi hurját már most úgy meg-ereztették, hogy e' már most Lengyel, Anglus, Pruszszus, vagy Svéd notát éppen nem hangzhat; csak a' Spanyol, a' két Sicilliai, Sardiniai, Orosz és Auszriai tsendes notákra alkalmas. Az Auszriai Zázslók alatt fegyverkező vitézek minden mozgás nélkül helyben állanak; a' ki-mozdultak-is visszra tértenek — a' tsatákra alkalmatosságot nem szolgáltatnak; magokat oltalmazzák, de mást meg-sérteni parantsolatjok ellen vagyon — sőt (ha egy fokot keringett, fokot tatott és hallott tántzos majom szovának hitele lehet előtted) azt mérem mások után mondani, hogy a' Portával való békeféség kötele-már II-dik *Leopold* alatt annyira fanédott, hogy alig telnek-el addig két hónapok, míg ezt a' *Bétsi Magyar Kurir'* harfagó trombitájából fogod hallani. *Miscodabordába*, hogy és hány nyűfibe szövésék ezen békeféség — mint hogy ezen dolog fok mesterséges Takátsok' titkos munkája, erről néked egy rövid eszű tántzos majom bizonyolt nem szolhat — de ezt eddig igaznak fogod minden órán tapasztalni. Be bõlts szándék ez! melly nagy Iltenes ajándék lészen ez Kedves Atyámfia *Kikidordán!* csak abból is által láthatod: már 3 esztendőktől fogva mindég kevessebb, kevessebb áldást nyújtott a' szük kezű Termézet. Én most Erdélyből Magyar-orzágon kereszttül útoztam, és könyves szemekkel kellett szemlélnem, hogy a' szegény munkás Polgárok az ugyan azon földbe másodszor vetették a' Kukuru-tzát,

áron *Barkó* Húszárok, és a' Hadnagy *Kraitor* vezérlése alatt a' — *Gaga* Szabad seregéből két Osztályok, igen nagy bátorsággal rájuk ütöttek volna, leg-ottan elhagyák az hidat és vissza kezdék magokat venni; mellyet látván a' Generálmájor, küldé Kapitány *Veisz* vezérlése alatt még több Húszárokat és egy néhány Dragonyosokat olyan parancsolattal, hogy az ellenségnek a' Várba léjendő vissza-menetelét minden úton módon megakadályoztatóák. De minél hatalmasabban rohannak vala a' miénkek rájuk, annál sebesebben sietnek vala az ellenségnek serei a' Vár felé, a' mellyből az ellenségnek más része kemény de haszontalan ágyuzásokkal oltalmazza vala a' hátrálókat mind addig, a' míg a' mi Húszárjaiktól a' Vár' kapujáig kergettetének. Itt az ellenség nem a' Várba takarodék, hanem a' Vár-sántza körül lévő házakba és kertekbe rejté magát; Gen. Májor *Kray* pedig, lehetetlennek tartván a' mi Gyalogjainkat a' fok motsáros helyly miatt a' Vár alá szállítani, és ez által még nagyobb próbát tenni, vissza-indulót fútata, és az egész sereggel a' *Mogurrelle* hegyén megtelepedék. A' más nap' szünet nélkül tartott rendkívül való zápor első minden alkalmatosságot elzárt a' miénkektől a' tovább való próbára; mind azonáltal, hogy az ellenségnek mozgásait szemlélhesse, ezen hegyen maradt a' Gen. Májor az egész sereggel edgyütt még két napig, és midőn az ellenségnek semmi mozdulását nem láthatná, vissza tére Májusnak 16-dikán virradt előtt maga *Táborához* az *Uda* mellé. Ezen tsatában levágtak a' Törökök közül 80; a' mi részükről el-esek 2 köz-legények a' *Barkó* Húszár közül, és 1 köz-legény a' *Szabad*-seregből: meg-sebesített pedig 10 köz-legény. Tíz ló el-esett, négy meg-sebesített. — Ezen alkalmatossággal, *Turnul* külső Várofsai-ban nyert egy néhány 100 darabból álló külömbkülömb-féle marhákon kívül, nyertek a' miénkek ott a' *Duna* mellett fekvő falukból mint egy 4 napokra való gabonát és egyéb élelset-is. — Gen.

Májor *Krdy* ditséri közönségesen minden Vitézeknek, nevezetesen pedig a' *Barkó* Húszárjai és *Szavoja* Dragonyosai között némely köz-legényeknek bátorságokat és Vitézségeket, mellyet ezen alkalmatossággal meg-mutattak; kiváltképpen pedig ki-mutatták magok vitézségeket *Barkó* Húszár Regementtyéből: Oberfilájdinánt *Levaesics*, Májor *Ötves* Kapitány *Fischer* és *Kerekes*, Fő Hadnagy *Laxy-Kriszár* és *Kurthy*; a' *Szavoja* Dragonyosai között: Kapitány *Veisz*; a' *Toskána* Húszárok közül pedig: Májor *Szenkherefzi*, Hadnagy *Immer* és *Gratze* Urak. — Feldmarfal H. *Koburgtól* ezüft emlékeztető pénzek ajándékoztattak: egy Káplárnak a' *Hid-tsinálók* Batallionnyából; egy Káplárnak és négy köz-legénynek a' *Barkó* Húszárjai közül; egy köz-legénynek a' *Toskána* Húszárjai közül; és két köz-legénynek a' *Szavoja* Dragonyosai közül; mind egyiknek vitéz tselekedetiért.

Luxemburg. Semmi kétség fűts már az iránt, hogy valamint Május. 18 dikán, ugy 23-dikán és 24-dikén-is a' *Brabantziai* Pátrioták az *Ausztriaiaktól*, a' szánakozásig meg ne verettenek volna. Nevezetesen a' *Bender* és *Ligné* Regementtyei mutatták ki ezen ütközetekben magokat. A' vér-ontás sok helyeken esett és kölömbb kölömbb-féle környül-állások között: mellyek miatt, a' sok-felöll bé jött dirib-darab tudósítáfokból még most-is csak némely aproságokat jegyezhetünk-meg. — A' Pátriotáknak, imitt amott az ütközeteken, meg-jelent leg-alább is 25-ezerből álló népe, az ő fő Generállyok *Schönfeld* vezérlése alatt: el-eslyeiknek száma 2 e-zer.

zernél többre számláltatik, harmintnál több ágyu-
 Jokat vesztették-el. Egymás után egy néhány vá-
 rosaikból üzentenek ki. *Rochefortnál* 10-ezeren fe-
 kűttenek, az honnan 2 óráig tartó ágyuzások után,
 nagy veszedelemmel szaladtanak-el, itt-is 3 ágyut
 a' miéinkekoek kezébe hagyván. *Boreng* nevű vá-
 ros mellől, még több károkkal és nagyobb vér-
 ontás között kergettettének-el. Utollyára szaladott
 az egész *Serez Namurig*. Itt a' kapuk a' Pátrioták
 előtt bé-zárattanak, hogy vizsgálva térvén ismét a'
 miéinkekkel szembe szállyanak, és magokat óltal-
 mazzák. De ők inkább ágyuikat a' Vár-kapuknak
 szegezvén, bé-rontottak a' Várba, az hól egy más-
 ra támodván, egyik a' másikat mélzárolták. — Ő
 Felsége, a' Luxemburgi fő Vezért Fegyvertármester
 Gen. *Bendert*, Feldmarschallá — A' *Bender* Rege-
 mentye-béli *Obestert Boliót* Generál Májorrá — *Fo-*
gelfang nevű Oberflájdinántot *Obesterré* — Májor
Lujgnánt, Oberflájdinántá tette. Ezek azok a' főbb
 Tisztek, a' kik magokat a' meg-nevezett Luxem-
 burgi tsatákban jól vielték. A' magokat itt jól vi-
 felt all-tisztek, a' *Milges Szabud Sergénel*, (*Zöld*
Laudonnál) Hadnagyokká,rendeltettek. A' Szerentsát-
 len Pátrioták a' magok főbb Tisztyeik ellen kezde-
 nek kegyetlenkedni. *Dirixet*, egy Vezéreket, ma-
 gok ölték meg kegyetlenül: sőt azt mondják, hogy
Schönfeld-is elébb állott volna ijettébe: de mind e-
 zekről, többel fog kedveskedni a' jövő *Kurir*. —
 A' Svédok Máj. 13-dikán a' *Réváli* ki kötő helynél
 egy Orosz hajós seregre ütven, nagy károkkal tér-
 tenek vizsgálva.

Frankfurtumból az Odera mellől 27 dik Mdy. —

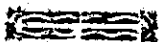
Már a' hofzfas készüllet után, Prufszia egészfen mozgáshán vagyon, tegnap-előtt indult-ki egész hadi készüllettel Frankfurtból igen keserves bútsúzás-sal 3000 számból álló katonaság, azóltától fogva pedig szüntelen várják itt a' hadi népet által menni, ma érkezett 1500, mely holnap el-mégyen, holnap délre várják a' Draganyosok Regimenttyét keresztül menni, és a' Berlinbe lévő katonaságnak éttzakai szállást készittenek, a' katonaságnak nagyobb része itt takaradik keresztül, ugy vagyon az úttyak Silésia-felé tsinálva. Mindenekben nagy az előre való készüllet: a' Lovak számára horgyákfzalmát, a' melyel szatskává vágván, élni fognak, mivel a' múlt esztendőben a' szározság miatt kevés szénát tsinálhattanak; a' Reklutérozás szüntelen foly, és a' katonának alkalmos legényeket mind fel szedik; tsak a' Satort hordozó Lovak mellé Tisztok szolgájának hoztanak Frankfurtba 800 legényt, még a' nagy viarlás hajók is gyermekek-tő igazgattanak, onnét is az alkalmos emberek hadi-szolgálatra fordittattanak. Ma az a' hír érkezék, hogy már a' Lengyel katonák Silésia szélei mellett a' Muszkáknak némely seregeivel egybe találkozván, tsatázni kezdettenek egymással, és az ugyan azon széleken lévő Halál Kurutz Húszárok-is oda érkezvén, a' Muszkákat hátra nyomták: mennyiben igaz ez az hír, arról jót állani nem tudok, bizonyos Követ hozta azt mondják; még pedig ezen hónapnak 25-dikén történtnek lenni erősttik. Itt felette nagy a' szározság, és még eddig ezt a' tsupa fővényes földet, a' mely nagyon ohajtya a' nedvességet kevés eső víz nedvesítette: az *Odera* olly nagyon ki-apadott, hogy már a' hajók alig evezhetnek rajta; a' rosnak (a' melly leg-közönségeseb Földi vetemény itt) nagyobb részén; mint a' tzerina szál ollyan a' szára, a' ros kenyér szüntelen kifsebbedik, a' vaj drágódik, tsuda hogy a' Ser még fellyebb nem hágott. — Az Anglus-is némely seregeivel már ki-állott a' Spanyol ellen hadakoz-

rajta egy ki-vontt Magyar Kard; e' felett pedig a' Magyar Korona látszik: tzafrangjok világos kék, veres posztóba bé-szegve, 's arany sújtással a' mértékletes illendőségig ki-hányva. — *Borsodnak* Mentéje, Mellyrevalója, és Kalpagja, hasonló az *Abaujéhoz*; Nadrágja kék, tzafrangja veres; Tar-sollyán pedig tsak a' Magyar Korona vagyón. — A' Tiszteknek kezekben buzogány villog; vállok-ról pedig, valamint a' köz Vitézekéről-is, a' meg holt Fejedelem után viseltt gyászfátyol sityeg; 's kardjaiknak markolatján ezüst rojt veres és zöld fo-natékkal függ.

Kolosvár 26. Máj. — Egy 12 ujj Polgári sze-mélyekből álló leg-híresebb Kolosvári Musikás Ko-rus 3 szekereken ma indula ki musika szóval Kolos-várról, és mégyen a' Magyar országgyűlésnek szol-gálatjára Budára és Pestre. Ezek lésznek azok a' Musikulok, kik meg-fogják mutatni az idegen Nem-zetek előtt-is mennyire mehesen a' természeti ha-zlandóság; mert ezek előtt fok mesterséggel tanúlt Musikulok fogják magokat meg-szégyenleni. Ezen Musikulok fergének feje *Jósi* és *Tsutsuj*. Ezek azok, kik a' mi emlékezetünkre még eddig az egész vilá-gon leg-jobb Magyar Notákat tudnak vonni.

Tudósítások.

Dulce Natalis solum! Egy igaz Hazafiúnak Ha-zájának még tsak a' meszsziről való emlékezete is kedves Szívében. — Már 12 esztendők töltenek el azóta, mióta a' mi *Magyar Kurirunk*, a' maga születte földjén-kivül, Hazájának, Nemzetének, Szüleinek, és kedves Atyáshainak szemlélések nél-kül idegen földön bujdosik, — szinte 7 esztendője pedig, hogy az idegenek között-is Nemzetét hiven-izsgálja — ez előtt mint egy 7 hetekkel, születte földje, felekezete és Nemzete aránt való buzgó ér-zékenységeitől meg-győzöttetvéu, bé-indála Erdély-

be, hol még már régen el-hagyott, de most bujdosó Karjaival véletlenül meg ölelt Attyafiait meg-tsókolván, ujjonnan Budára vizíza érkezett, és ott is marad, míg az Ország gyűlése és a' Koronázás végben vitetik, a' honnan nekünk, az ő Kurirját indító Jó-akaróinak maga fog a' kút-főből minden meg eshető dolgokat meg-írni, és mi a' Hadi, 's más külső Tudósításokat ezekhez ragasztván, így kívánunk a' mi Erd. Olvasóinknak tökéletes szolgálatokra lenni. — Egyebekről a' mik ide tartoznának, a' Juniusnak első napján indult Kurir már emlékezett: melly-szerint az ő Erd. Olvasói és Jó-akarói a' bé-vett rend és szokás-szerint; a' magok Titulusokat, Lak helyeket, és a' Posta útakat is fel-jegyezvén 5 4 Rh. forintokat a' Bétsi Posta Hivatalra igazítván, velünk parantsolói fognak, kiknek mi is azt ígérjük, hogy semmi ollyas kiírható Europai Történet nem lézen, mellyel leg ottan szolgálatokra lenni nem kívánunk. Sokaknak szokások-szerint erőnk-felett semmit sem ígérünk, de és Hazánknak 's kedves Nemzetünknek hizekedés-nélkül való hiv szolgálataunkat ajánljuk.

A' mi velünk parantsolói kívánó terhelt és terheletlen Levelek ezen Tzim alatt jönnek Bétsbe: *A' Bétsi fő Posta Hivatalhoz; a' Magyar Kurirért*
— *Bétsbe.*

Már kevés hijja az 50 esztendőnek; hogy Magyar-országban Koronázás nem tartatott. Ezen az okon az 1741-dikben tartatott Koronázásnak leírása, hogy annak módja mindenek előtt esmere első lehessen, ki-nyomtatott, és tanálatik Bétsben és Polonban Doll Alois Urnál; Budán Veigánd Urnál 7 krajzáron.

Kélt Bétsben 8-dik Juniusban 1790.

Pest Jun. 5-dikén. — „Miképpen kívánnyan a gész Nemes Erdély-ország-a is részt venni azon boldogságból, mellyet ez úttal a' Nemes Magyar Haza munkálódik maga számára, arról málszor bővebben fogok írni: azon része pedig N. Erdély-országának; melly *Partium reapplicatarum* nevezet alatt vagyon, éppen arra vágyódik, és munkálódja-is, hogy mint elszakadott Tag, maga Fejéhez, Ns. Magyar-országhoz éppen visszfa kaptolsatsék. Ehez egyéb-aránt Magyar-ország, ellene mondhatatlan törvényes jussát tartya-is; mivel a' Mohátsi veszedelem, és Zápollya János, 's Ferdinánd Császár között támadott veszekedés előtt, akkor is midőn Erdély országa Vajdak által igazgattatott, az úgy nevezett *Partium* (Szilágyság) Magyar-ország-hoz tartozott, és tsak akkor szakasztatott-el tőle, midőn Solimán Török Császár, a' fenn említett Zápollya János Özvegyének *Isabellának*, és kised fia-nak tartása, 's Fejedelemsége iránt meg edgyezett. Es ezen részinek visszfa vételét sok azon időt követett articulussarba a Nemes Ország belé-is tétete, de gyümölsét némelly fél oldalt béjött akadályok miatt mind eddig nem nyerhetto; melly most annál könnyebben meg fog esni, hogy az említett *Partium* maga edgyesült gyűléséből Magyar-orzágnak minden Rendeihez botsátott ritka Magyarságu, és Magyar-orzághoz tartozó jussának leírását magában foglaló Levelében ezen vizsgálta-tását kérte; most pedig az Ország gyűlése előtt munkálódja is, ezen Követei által, ugy mint: Ns. *Kraszna* Vármegyéből M. Vajai *Isy* László Ur maga *Tabla* Birája, és *Halmágyi* László Ur által, ki a' törvénytelen el-oltság szerint egybe kaptolt Szilágysági másod lielő-széknek Praelése volt. Nemes Közép-Szólnok Vármegye, *Bydaskúti* Imre Ur Ord. V. Ifjánya, és *Udvarhelyi* *Linhac*

Mihály Ur Tábla Birája által. Nemes Kővár v. déke pedig *Pelei* Imre Ur V. Kapitány, és *Pelei* László Ur, V. Notárius által. Ezen forsának kell pedig lenni Nemes *Zaránd* Vármegyének is, melyhez való julsát éppen ilyen fundamentumokból Magyar Haza mind eddig fenn tartotta, és ezen a kalmatossággal (a' mint hirdettetik) ezek felett való Processusát el-végezni, 's minden további elz. köz nélkül véghez-is vinni akarja.

A' roltába maradt.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Pesten 5-dikre virradolag az ujj-világ uttzában a' tubák tsináló háza meg-gyulván, szomszédjával edgyütt el-égett. Itt az egész uttza a' Nemess Rend Követségbe ~~hírdott~~ ~~szomszédjával~~ ~~tallyas lévén~~; minthogy az égés majd mindeneket a' reggeli álomban talált, véghetetlen nagy lárma vala; de minthogy tsemde levegő vala, 's azonban a' Barátok és az Anya-szent-egyház veteményes Kertje a' T. T. Kis Papság leg-ottan elé rohován hathatós segítségét nyujtanak, az égés meszszebb nem terjedhet. En ezen az égésen jelen voltam, és a' már említett Kiss Papság szorgalmatossága és felebaráti szeretete vala a' leg-hathatósabb elz. köz ennek megoltásában. — *Piskolton*-is a' múlt hónapnak 30-dikán a' *Rhédey* Ferentz és *Lajos* Urak Kastélyas el-égett. — A' Zabnak arra *Pesten* és *Budán* 3 for. 5 gar. — Nem esék-meg a' múlt Vasárnap a' *Veni Sancte* 's a' t. azért 7-dikben nem fogtanak még az Ország-gyűlése Tanátskozásához — vára-
koz.

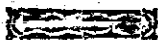
koznak még egy néhány napot a' Követek után, és addig is már egy hetitől fogva szüntelen gyűléseket tartanak. — Várjuk a' Szathmár Vármegyei *Bandériumat*, mellynek Gróf Károly Ur ő Excelentziája mind *Párdutz* bört vett maga, és úgy reméljük, hogy a' leg-szebb Bandéria fog lenni. — A' múlt Vasárnap prédikálta Pesten a' Lutheranum Templomban a' *Halasi Ref. Prédikátor T. T. Tormási János Ur* a' Sz. *Dávid CXXVII. Solt. 1. v. Ha az Ur nem építi a' házat; híjában fúradnak; a' kik azt építik; ha az Ur nem őrizi a' Várost; híjában vigyáznak az őrizők.* — En ezen Tudós Férfinak ezen Ország-gyűlését megelőző taníttását sok más nagy érdemű Férfiakkal végig halgattam. Hogy ezen Férfinak, a' magam gyarló ítélet-tételemmel gyaláztatára ne láttassak lenni, tsak a' közönséges, nállomnál okosobb Férfiak' ítéletét mondom-ki. „Ez a' *Prédikátzio* a' maga Nemében olly Ország-gyűlésére és szivre ható vala, mellyhez tsak hasonlót, de elébb valót alig mondhatott volna valaki.„

Pesten ezen hónapnak z-dikán tartatott a' Városi Tanátszák Szék-ujjítása, a' F. Kir. Helytartó Tanátszabéli Tanátszós' M. *Majláth Urnak*, mint K. Biztosnak, jelen létében. Polgár-mesternek választék *Gregar Mihály Ur*; Város Birájátnak *Boráros János Ur*; Városi Kapitányának *Wittmészter Mátyás Ur*; Senátoroknak: *Dontorkos Mihály*, és *Mihics Sebestyén Urak*; Szószóllónak *Builer Ur*. A' több személyek meg-maradtak előbbi magok hivatalokban.

Léva 1. Juniusban. — Harmadik éfztendeje már már, mióta a' deres paripaja verejtékeinek részese vagyok; még-is ritkán, vagy talám ugyan soha sem-is vettem észre, hogy a' szabad és Királyi Városokról, mellyek az Ország Olzlopjainak egy negyed részit téfzik, emlékeztél volna. Engedd meg annak-okaért nekem mostan, hogy nem annyira a *Korponai* Polgárságnak, Májusnak 18. dikán tartott Építő szék' alkalmatóságával egymáshoz mutatott Nemzeti Szeretetét; mint sem T. *Húszár* József Urnak, Nemes *Honth* Vármege második Törvény-széke' volt érdemos Praefelsének, a' Tisztválasztó szék' ki-küldött Királyi Kommissáriusának, bölts és örök emlékezetre méltó közben-járását mérgem elő-hozni: Ezen Kir. *Korponai* Városban nem sok éfztendőkkel ez előtt a' R. Katholikufok, kik ezen Királyi Városnak mint egy harmad részit, téfzik, annyira uralkodtak, hogy leg-fővebb vétekeinek tartották volna tsak a' válofztott Község közzé is a' Protestánfok közzül vagy edgyet bé-venni; most ellenben, a' fenn tisztelt Ur okos igazgatásából, nem tsak majd minden üress székeiket Evangelikusokkal engedték köz akarattal bé-tölttetni; hanem a' külső Tanátsban lévő Rom. Katholikufok közzül sokan, kik vagy korosabbak voltak, vagy a' többiekkel valami atyafiságos egyben-köttetélek volt, hivatalyoktól szót-szándékkal és jó akaratból el is állottak, és e' szerint a' Protestánfoknak az elő-mozdítatásra módot adtanak, ugy annyira, hogy az egész Városban tsupán tsak egy lakós lévén az Helvetziai Vallásonn lévő, ezt is válofztott Községgel meg-tisztelni nemzeti gyönyörösegeknek tartották. — Meg-telvén a' külső Tanáts, következett a' belsőnek válofztatása illy rendel: A' Nemesi részről válofztattak egy szivel és lélekkel Tanátsbéli Urnak: *Szmreitsány Szmreitsány* Ignázt Ur, Luth. ki is egyfzersmind Város Birájává tétett; *Pietfil* Mátyás Ur, Kath. a' ki ugyan ekkor Városi Kapitánssággal is meg-tiszteltetett; *Plachy* Ferentz Ur, Luth. és *Domanovegy Zmeskall* György

Ur, Luth. Nem különben a' Polgári részről is választottak Tanátsbéli Uraknak: *Kalotta István Ur, Kath. Dorkovits Mihály Ur, Luth. Mészáros János Ur, Pajezky Sámuel Ur.* Ezeken kívül tétettek: Első Notáriusnak: *Gabornáth Antal Ur; Mosod Notár. Mikalafi János Ur; fizetés nélkül valóknak: Kalna Borfői Bory Mihály Ur, mind Kath. Fiskálisnak pedig Dolefall Sámuel Ur, Luth. — Mellyek mind a' két résznek tökéletes meg elégedése szerint meg-esvén, a' Tanátsbéli Urak és több Tisztek az hitet a' Város házánál; a' Biró Ur pedig a' Cathedrále Templomban tették-le; és valamint ezen Építő-izék *Veni Sanctó*-vel kezdődött, ugy *Te Deum Laudamus* által, minden-féle musika hangzások és ágyuk' ropogásai között el-is végződött. — Más napra kelvén, Ns. Honth Vármegyének első Fő Notáriusza *Mártonfy István Ur,* kéré a' fenn tisztelt Kommissárius Urat, hogy ötletis a' választott Község közzé helyheztetni méltoztatnék; melly leg ottan meg esvén, a' nevezett Ur az hitet, 6 ágyu lövések között, mindeneknek örömére, ditséretesen le is tette. (Ezen Irásában a' Levél-író a' Választott Községen talám a' Polgárságot érti.)*

Nemes *Beregh* Vármegyének, Apr. 27-dikén tartott Izékujjító Gyűlésében választott Tisztelei ezek: Első V. Ispány: *T. Nagy Lonyai Lónyai László Ur.* Második: *T. Illosvai Bornemisza György Ur.* Törvény Biró: *Bessenyoői Bessenyei György Ur.* — A' *Munkácsi* Járásban, Fő 's Albirák: *Jobfzi György, és Detrich György Urak; Esküttek azon Járásban: Getsey György, 's Bornemisza János Urak, és még egy. — A' Pelsőlkében, Fő 's Albirák: Morvay Pál, és Deszoffi János Urak. — A' Kaszonyiban, Bornemisza Imre, és Gáthi Gábor Urak. — A' Tiszahátiban, Kajdi Lajos, és Gáthi Lajos Urak, Közös. Kaszlatartó: Maróthy György Ur; különösök pedig: Pap Péter, Getsey Miklós, Márkovits János, és Illosváry Ferencz Urak;*

Urak; Fő-második és harmadik Notáriusok: *Tóts János, Tormágy Mihály, és Kis Mihály* Urak. Regisztrátor: *Ráczó Ur.*

Nemes *Somogy* Vármegye' Táblája, az elműhón. 4-dikén tartatott székujjító Gyűlésén, következő Uri Személyekkel töltetett-bé: Első V. László pány: *T. Gál László Ur*; második: *T. Gál Kristóf Ur.* — Notárius: *T. Hegedűs Ferentz Ur*; első és második V. Notáriusok: *Dóty és Arvay József* Urak. Közöns. Kaszszatartó: *T. Sárközi István Ur*; V. Kaszszatartók: *Somogyi János, Nagy János, és Bonda Antal* Urak; Főbirák: *Szűts László, Illés Ferentz, Csapodi Gábor, Nedetzki Rudolf, és Gombai András* Urak; Albirák: *Sági, Vörösi István, Kovács József, Gál János, Hankó, Vlastics, Tanyi és Gajdóczy* Urak. Az Ország-gyűlésére *T. Boronkai József, és T. Inkei Károly* Urak választottak. — A' Vármegye, egy Kerülettel többre osztott-fel.

Temesvár 28-dikán Májusnak. — A' napokban útozék itten keresztül *F. M. L. Gróf Vartenstében, Pest* Vármegyében lévő jószágai, beteges. Hasonlóképpen váratott másnapra *Obester Liptay Ur* is beteges környülállásai miatt. Azt beszéllik, hogy ezen *Obester Ur Negotin és Kládova* között, bizonyos sereg tolvajoktól útyában meg-támogatott: de meg-ismervén az Harambasa az *Obester Urat*, mingyárt parantsolt több tolvaj alatta-valóinak, hogy félre takarodjanak; sőt a' betegnek *Kládovái*ig való el-kísérésére magokat ajánlották.

Brahova 23. May. Noha a' *Serviai* fegyvernyugvásnak még ideje el-nem tölt, már egy néhánv.

hányszor jöttek a' Törökök hozzánk a' Timok vizén még-is marhájok legelése és marha eledel prédálás végett által. A' mi részünkről meg-intet-tenek, hogy azt ne tselekedjék, különben mint el-lenséges tselekedetért erővel fognának vizsgál-ker-gettetni. Ok erre semmit sem hajtván 22-dik ismét egy néhány százan jöttek által: de bizonyos ki-rendelt Húzfárjainktól kézfén várattván, 31-el keve-^{sebben} mentenek vizsgál, mint által jöttek volt. 25 meg-öletett ezek közzül a' tsatázó helyen, 6 pedig el-fogatott. Részünkről 5 Húzfárok sebet kap-tanak. — A' *Bukoresti* de nem egész bizonyos hi-rek szerint H. *Kóburg* el-kezdette Májusnak 25-di-kén *Gyurtsouhoz* a' kereszt lántzok által való köze-lített: még ezen a' váron kívül, *Rustzuknak*-is meg kellene előbb vétetni, és az után fogna a' *Hertzög Viddinnek* ostromlásához. — A' *Skutari Basa* tsu-da ha otthon nem marad az idén.

Béts. — Azon 1789-ben September. 16-dikán költ F. Udvari Rendelés, melly Novemb. 18-dikán a' K. Magyar Helly tartó Tanátstól egész Magyar országban ki-hirdettetett, melly szerint az Ifjakak nevelésére a' T. Piáristák meg-hagyattanak és meg-erősítetttenek: ugyan ezen Udvari Rendelés a' fol-lyó esztendőben Májusnak 26-dikán Austriára-is 6 Felségétől ki-terjesztettetett és meg-erősítettett. — Ő Felsége a' múlt Vasárnap templomból való ki-jövele után, a' *Kárlavitz*i ugy nevezett Nap-keleti hitü vagy Görög Püspököt *Putnik Moyses* Urat, a' *Budai és Nejsattzi* Püspökkel *Statimirovits és Joan-novits*

novits Urakkal edgyütt maga elejébe tetsátotta a meg-halgatásra.

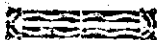
A' Ns. M. K. Test-örző Urak száma az Erdélyi részről eddig - elé 4 ujj ifju Uri személyekkel szaporittatott, kiknek nevek — *Kabos János, Harfányi Sámuel, Boér Ferentz és Hájendorf Péter* Urak. — A' Királyi Lovaknak és Szekereknek, az eddig való rendelés szerint, egy része, a' folyó hónapnak 12 dikén, másik része 14-dikén, a' harmadik pedig 16-dikán fog Buda felé le-indulni. — Az ujj adót regulázó Udvari Hivatalnál vólt Tanácsolók, u. m. *Báró Kaschnitz* 2-ezer, *Zanotti* és *Holtzmájster* 13 száz, *Kernhofer* pedig 7 száz forint esztendei fizetéssel nyugodalomra tétettek. — A' F. Magyar Kantzelláriánál Titoknaki hivatalra emeltettenek Mélt. Gróf *Kohári Ferentz* és *Báró Podmániczki* Urak.

F. M. *Báró Laudonról* némellyek azt mondják, hogy *Bajsziba* fogna menni a' békesség tsinálása: mások pedig, hogy a' *Belgák* ellen *Brabantzia* felé. De mint hogy ilyen ellenkezőt mondanak, látni való, hogy nem tudja senki, mikor és hová fog menni.

A' *Hadi Történetekből*: 713. lap. — „Egy kellemes Magyar Nimfat vólt szerentsénk az elmúlt Vasárnap Gr. *Teleki Mária* Kisasszonyban, a' Vitze Kantzellárius ó Excellentiája Leányában, gyönyörködve szemlélni. Előlről fel vólt az említett Gróf Kisasszonymnak haja sodorva; hátúlról pedig haj töre tsinálva, 's arany bogláros gyöngyös Pártával, és gyémántos Kofzperdel (Tüdzővel) ékesítve Nyakán, brilliántos Nyakszorító tündöklött; Vállait és Mejjét arannyal ki-varrott Keskenő fedte. Derekat arany lantz-övvel kerített Pózzsoni Váll szorította, 's a' t. — Párját tiszteltük a' le-irt Magyar Nirofának, F. M. L. Gr. *Vartensleben* Ur ó Excell. Kisasszonyában. „

Svédzia. — A' Svédok és Oroszok között a' múlt hónapnak 13 dik napján kezdődött, ebben az esztendőben, az első tengeri-tsatázás. Az Oroszoknak 11 első-nagyságu (*Linés*) hajók és 5 Frégattyok állott vala a' *Révdi* ki-kötő helyben, a' leg-jobb alkalmatossággal lehető ki-indulásra, készen. A' Svédoknak fő tengeri Vezérjek a' *Südermanlandi Herceg*, ezen Orosz hajós seregskének tengerre való ki-evezését meg-akarván előzni, a' meg-nevezett naponn, nagy erővel a' ki-kötő helyre réá ütött. Az ágyuzás mind két részről darab idejig keményen tartott. Tsak ugyan az Oroszok hajóinak tüzeit, a' ki-kötő helynek partjain és erősegein fekvő ágyuknak tüze annyira segítette, hogy a' Svéd hajós Sereg, melly az Oroszokénál sokkal nagyobb volt, kénytelenített a' tengerre bejebb evezni, és az Oroszokat oda hagyni. Ugy-is az ő tulajdon magok *Stokhalomi* tudósítások szerint a' Svédok, 3 egyforma nagyságu hatvan-hatvanhágyut hordozó hajóikban nagy kárt vallottanak. Az egyik ezek közzül, melly *Károly Hertzegnek* neveztetett, az Oroszoktól mindenestől fogva elfogatott. Ketteje pedig a' tenger fenekén akadván, vagy meg-fenekelvén, és edgyikről a' katonaság hirtelenséggel más hajókra takarittatván, maga az hajó, minden készületeivel együtt, meg-gyujtatott és elégettetett, hogy az ellenség kezére ne juthasson. Az harmadikról az ágyuknak nagy része a' tengerbe hanyatván, ismét fel-kezdett a' víztől emeltetni, és sok kár vallással, tsak ugyan megszabadult.

Ugyan tsak a' *Stokhalomból* harmad nappal későbbre u. m. Májusnak 21 dikén indult tudósítások szerint, 15-dikén Májusnak a' *Fridrikh* ki-kötő helyénél (*Fridrichshándl*) az Oroszokat egészen elhagyottnak lenni láttzik a' szerentse. — Maga a' Svétziai Király, azon 101 approbb hajókból álló hajós sereggel, a' melly mindenkor tsak a' fok köziklák

sziklák miatt igen egyenetlen méjségű 's veszedelmes és a' nagy hajóktól éppen járhatatlan tengeren szokott hajókázni, az Oroszoknak már megnevezett ki-kötő helyekben fekvő hasonló apró hajókból álló hadakozó hajós fergére 15 dikén Májusnak réa ütven, azt tökéletesen meg-vorte és elfélesztette. A' Király ugy mutatta-ki magát ebben az ütközetben, mint egyik akármellyik a' máji legbátrabb szívü Europai elsőbb Generalisok közül. Egy hajótskán személlyesen maga-is az első tsatázó rendben az ágyu gollyobifok között jelen lévén, az ütközetet igazgatta. Az egész tsata tsak 3 órányi idő alatt tartott. — Ezen rövid idő alatt öszve lödöztetvén el-süjvedtenek az Orosz ágyut hordozó ugy neveztetett fél *Gáják* közzül tizen: hasonló nagyságú 25 *Gáják* pedig és 2 Frégátok 's a' többi, mellyeknek száma 30-ra megyen, el-sogatának. Ezeken kívül elégették a' Svédnek az ellenségnek valami ötvenig való eleség 's egyéb készületeiket hordozó hajójokat, ugy 40 közülő félben ~~az~~ hajó-tsináló helyen fekvő ágyus Sajakajokat; melly az alatt történt, midön a' ki-kötő helynél lévő Erőlségre ágyuztanak. — Ezen történettől fogva, és ugyan ezen Stokhalomi tudófsittás szerint, kezdették az Oroszok magokat a' szározonn-is, *Anjaldból* 's több más helyeknél vízfíza vonni: kétség kívül azért, hogy a' *Fridrikshánnál* megveretett hajós Seregtől segítségét vártanak ök-is magoknak, melly a' hajókról, ha azokat ezen szerentsétlenség nem érte volna, a' Karéliai partokra bizonyos sergeket szállított volna-ki. Ezen tengeri tsata, ha a' *Pétervári* tudófsittafok által-is ilyen formáog fog közönségeslé tétetni, bizonyoson megérdemli a' Svédnek részéről a' *Te Deūmuak* el-énekeltetését; melly az idén *Stokhalomban* már másodiksor fog történni. — A' *Südermanlándi* Hertzegtől vezéreltető nagy hajós Seregnek fellyebb említett három hajó-béli kára, ötél pótoltatott-ki. — — — A' *Südermanlándi* Hertzeg, más napra ismét rendbe szedvén sergét, magát uj pro-

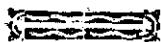
probára készítette. — Az Oroszoknak a Svédekkel Áprilisnek 30-dik napján a' Szárazon esett tsatájokban, Orosz Generál' Hertzeg *Anhalt Bergburgnak* egyik lábát az ágyu-gollyobis el-hordván, midőn a' tsatázó-hellytől nem mezfze a' Kamarás-szolgája, és egy Seb-gyogyító az ő sebjével bajlódnának, mind kettőt egy ágyu-gollyobis egyszeriben megölte, és így a' Hertzeg a' mezőbe csak magára segittség nélkül hagyatván, más nap vérében fetrengve halva tanáltatott.

Az *Anglus* és *Spanyol* Udvar között eredett egyenetlenségnek egészben való fel-gyuladására, vagy le-tsendesedésére, a' Frantzia Udvarnak valamelyik rész iránt való maga meghatározása, igen sokat fog szolgálni. De a' körülállások bajosan engedik ezen Udvarnak ennyire való mehetelít. Midőn a' Király a' Nemzeti Gyűléssel, a' Spanyol és Anglus perlekedést és abból Frantzia-országára is háromolható veszedelmét, következés-képpen egy hadi sereg' fel-állításának szükséges voltát közölte volna, a' Nemzeti Gyűlésnek leg-elsőbb kérdései-is-ezek valának: — Vallyon a' Királyt illeti, vagy pedig a' Nemzetet az az hatalom, melly-fezert az, valamely Nemzetnek hadat izenhefsen, vagy azzal szövetséget köthessen? — Vallyon vagyon-é helyes oka a' Spanyolnak vagy az Anglusnak, hogy edgyik a' másikának hadat izennyen, 's ha vagyon, vallyon mellyiknek van igazza? — Vagy talám az egész hadnak indítása nem egyéb, hanem csak a' Frantzia Nemzeti Gyűlés és a' Nemzetnek azzal egyben köttetett boldogulása ellen koholt

holt praktikája azoknak, a' kik a' Nemzeti Gyűlésnek ezen hadakozás miatt eshető el-ozslását, s következésképpen minden eddig tett végezéseinek is félben szakadását ohajtják s munkálódják.

Hogy kinek tulajdona legyen a' hadakozás kezdésének és a' szövetség-kötésnek hatalma, a' múlt hónapnak 22-dikén a' Nemzeti Gyűlés meghatározta, és a' következő 10 tizikkellyekbe foglalta-bé: „

1.) Az hadakozást és szövetségeket el-intéző hatalom illeti a' Nemzetet. Hadakozás csak úgy indíthatatik, ha azt elébb a' Király forma szerint és el-multhatatlanul, a' Nemzet törvény-adó Fő Tanátsával közölvén és attól jóvá hagyatván, annakutánna magától a' Királytól meg-erősítetik. — 2.) Az Országnek rend-tartása-szerint, annak külső bátorságára, Ujulsainak s birodalmainak oltalmára való vigyázás, a' Királynak adatik-által. A' külső országokra, és a' Politikára, vagy dolgokra néző egyet-értéfeket, ügyes-bajos körülállásfokat, egyedül csak ő folytathattya, azoknak folytatásához meg-kivántató személlyeket rendelhet, a' szomszéd tartományokhoz alkalmaztatott hadi-készületeket ő tehet, az hadakozó seregeket, valamint a' szározon, úgy a' tengeren is, tettzése szerint oízhattya-el, és ha hadakozás adná magát elő, a' seregek elejébe szükséges rendet szabhat. — 3.) Az ellenséges dolgoknak kezdetével, vagy pedig ha valamely szövetséges hatalmaságot oltalmazni szükséges lészzen, vagy a' Nemzet valami julsát erővel kéntelenítettik oltalmazni: tehát

hát ekkor a' Király a' dolgot haladék nélkül adja tudtára a' törvény-adó Tanátsnak, minden indító okokkal edgyütt; és ha a' Tanátsnak abban az időben gyűlése nem lenne, haladék nélkül hivalsa öfzve. — 4.) Tudtára adatván a' dolog a' törvény-adó Tanátsnak, ha az azzal tanálna tartani, hogy az el-kezdett ellenkezés az Uralkodó Ministerjeinek, vagy akár minémü más eszközének vétkes más ellen való támodása volna: tehát a' támodásnak ezen indítója, mint a' Nemzet méltósága ellen vétkezett bűnös, üldöztesék: mert a' Nemzeti Gyűlés közönségesen ki-hirdeti, hogy tökéletesen le-mond arról, hogy valaha valamit más-
el-foglallyon; és a' maga hatalmát, valamely nép' szabadságának el-nyomására soha-is fordítani nem fogja. — 5.) Ha a' Nemzeti törvény-adó Tanáts, meg-értvén a' dolgot, azt végezi, hogy hadakozás kezdődjék: tehát az Uralkodó tartozni fog, az ellenkezéseknek el-kerülésére és ellene állására, illendő rendeléseket tenni, a' mellynek el-halasztásáról a' Ministerek fognak számolni. — 6.) A' Törvény-adó Tanáts, hadakozás alkalmatosságával nyullytani fogja a' gyűlésnek idejét, és nyugadalomra a' hadakozásnak ideje alatt ki-nem öfzlik. — 7.) A' hadakozásnak ki-hirdettetése a' következő szókkal tétetik-meg: — *A' Király' részéről, a' Nemzetnek nevében.* — 8.) Az hadakozásnak egész ideje alatt mindenkor járulhat a' törvény-adó Tanáts az Uralkodóhoz azért, hogy ő a' békeféségnek meg-szerzésében munkálódjék. — 9.) A' Királynak hatalmában fog állani, hogy a' ország

Rendjeinek jóvára tzelezó békefégy-fzövettség és ke-
reskedés-béli 's' egyébb-féla edgyezéféket köfsh, és
nevét azoknak alája írja: de ezen edgyezéseknék
mind addig erejek ne lehessen, valaméddig a' tör-
vény-adó Tanátstól meg-nem erőfittetnek. — 10.)
A' hadakozás végével, meg-határozván a' törvény-
adó Tanáts egy bizonyos időt, mely alatt a' rend-
kivül való katonáknék el-kelletik ofzlani, és a' ha-
di-népnek békefégy-béli lábra kell állittatni, ezen az
időn túl nem léfzen fzaad az el-ofzlándó katoná-
knék földöt adni: mellyet ha a' Minifterek másként
tselekednének, ugy fognának meg-büntettetni, mint
a' Nemzet' mélfosága ellen vétkezett bünösök. Az
erre való vigyázásra a' Nemzetnek különös kí-
rendeltettyei léfznek. „

Littik és Belgium. — Hogy az Ausfriai Bel-
giümről is az idegen orfzági hírek között irunk,
nem tsudálkozhatik senki rajta, ha meg-gondollya
azt, hogy ez éppen olyan véres és mérges hadat
folytat az Ausfriai Házzal, valamint a' Török vagy
akár-mellyik ellenség. Az Ausfriaiak mind fzerent-
tsések vóltanak ellenek még a' múlt hón, 26-dik nap-
ján is. A' Belgák 48 óra alatt 9 helyen verettek
vólt meg, u. m. Heurénál, Hognénál, Rochéfortnál
kétfzer, Mirvártnál, Búréndi, Longprénál, Emtincé-
nénál, és Beauringnál. Mennyire ment minden vez-
téfék a' Belgáknék a' meg-nevezett napig, még nem
tudjuk. Májusnak 27-dikéről egy tudófittás érke-
zett, melly fzerint a' fzerentse akkor láttatott vól-
na egy kevésfé háta fordítottani az Ausfriaiak-
nak ^{alt} hogy *Schönfeld* tsak tettetésből fzaladott
vólna

vólha meg a' Namuri kapokban esett föntsétlen tsata után, azért: hogy az Aukriákat tuga után tsalván törbe kerítse. A' minthogy üzetés is egy darabig az 8 ferge a' miénkektől, ezek egyfzer egy tsalfa föld töltésre akadtanak, mellyől midőn nem is vélték vólha igen kemény tűz adott réájok, és az által el-szélesztetvén el-vesztetnek 2300-at magok közzül, és, 1 Obesterek 10 tüktek pedig el fogattáltak. Ha ez igaz lenne, nem vólha na örvendetes hir: de még eddig nem tsak bizonytalan, hanem első tekintettel tsak költeménynek is tertzik lenni. Meg-fojuk tudni. A' Bétsből ezentul indulandó ágyuk béli 's egyéb-béle hadi készülni el lenkező parantsolatot kapott. — A' Német dalomnak Sergei, mellyek a' *Lüttikhi* Püspök jedelem ügyének igazságát ezen Fejedelem fegyverrel akarják meg-mutatni, *Bilsen* nevű ből, a' mellyet a' Lüttikhiektől el foglaltanak la, ismét vizsgálta takarodtanak *Mafeykhez*, a magokhoz több fergeket-is várván, ujj erővének ismét, ha szükséges lészén, elébb nyol — Kevés idő múlva a' nevezetesebb történet ezen két tartományokból fogjuk hallani: minthogy már a' Belgák ellen ezen hónapján a' több segittő fergeken kívül a' *Wurtembergi* *Eszterházi* Húszárok-is meg érkeztenek.

Meg-jobbittás — Pest Vármegyében
K. Test-örző Utak közzé, nem *Oron*
Oron Ur rendeltetett.

Az állól meg-nevezett Tisztelendő Ur, a' következendő Hír-adást kívánta általunk szoról szóra közönségelsé tétetni. — Vagyon nálam, N. Zemplin Varmegyében hajdan lakozó Medvesz nevezetű Ns. Familiának adatott Nemes Levele; mellyek nem csak a' függő petsétje, épen és minden lérelem nélkül meg-vagyon, hanem az írása-is kezdél fogva mind végiglen meg-olvasható. A' ki-nevélne szüksége réá, nállam kerelje, és a' Magyar Kurirnak, ezen dologról való jelentést meg-juttatani, 's akár millyen dologgal 's ajándékkal vizontaglan el-ne mulassa. — Írám Szakóltzán, Ist' Havának 28-dik napján, 1790-dik Eszten-p. — Lautsek Márton, Augustána vallásom Szent Gyülekezetnek Lelki Pásztorá. m. k.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tudófsuds.

Strohmayer könyves boltjaiban Pesten, Budán ésán következendő titulusú hasznos könyv-isk a' többek között: *Thomas Morus, olim Cancellarius Juvenem Principem docet, quid us sit, ut sceptro admoventus sibi gloriam, egno, subditis felicitatem pariat.* Nem ké-hogy kedvet fog nyerni a' világ előtt.

Bétsben 11-dik Juniusban 1790.